

การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED GUIDELINE FOR TEACHERS IN DEVELOPING CHARACTERISTIC OF
THAI PRESCHOOLERS TO ASEAN COMMUNITY

Miss Natthamon Busing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Early Childhood Education

Department of Curriculum and Instruction

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2016

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะ
	เด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
โดย	นางสาวนัทธมน บุญสิงห์
สาขาวิชา	การศึกษาปฐมวัย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.ปณัฐชรรณ จารุชัยนิวัฒน์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.ปณัฐชรรณ จารุชัยนิวัฒน์)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.นฤมล เนียมหอม)

นัทธมน บุญสิงห์ : การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
(A PROPOSED GUIDELINE FOR TEACHERS IN DEVELOPING CHARACTERISTIC OF THAI
PRESCHOOLERS TO ASEAN COMMUNITY) อ.ที่ปริกษานิพนธ์หลัก: อาจารย์ ดร.ปณัฐชธน์ จารุชัย
นิวัฒน์, 149 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาล
ไทยสู่ประชาคมอาเซียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพใน
ความแตกต่าง และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน 2) เพื่อเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ตัวอย่าง คือ ครูอนุบาลโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ด้วยวิธีการเปรียบเทียบ และใช้เทคนิค
Modified Priority Needs Index และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนทั้งสภาพที่เป็นจริง และ
สภาพที่ควรจะเป็นมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน
ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน
ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง ได้แก่ การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน การส่งเสริมความ
เข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็น
พลเมืองอาเซียน ได้แก่ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง การมีสุขภาวะทาง
กายและใจที่ดี แสดงว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนทุกด้าน

2. ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน รองลงมาคือ การ
สร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ตามลำดับโดยด้านการเป็นแบบอย่าง
ความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ด้านการสร้าง
สภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด

3. แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญที่สุดของแต่ละด้าน
ได้แก่ การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีคือ ครูควรจัดสรรเวลาในการดูแลตัวเอง เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีในการมีสุขภาวะทาง
กายและใจที่ดี และกระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือสำหรับครูเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในด้าน
การดูแลสุขภาพทางกายและใจที่ดี การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีคือ ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอนโดยจัด
กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน และผู้บริหารควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการสอนเด็ก
ให้มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนคือ การปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของครูเกี่ยวกับ
อาเซียน โดยเริ่มจากการให้เด็กเรียนรู้จากเรื่องราวใกล้ตัว จากนั้นจึงสอนเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศในอาเซียน และผู้บริหาร
โรงเรียนควรกำหนดเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อความเป็นพลเมืองอาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา

ภาควิชา หลักสูตรและการสอน

ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2559

5683461227 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEYWORDS: PRESCHOOL TEACHER / DEVELOPING CHARACTERISTIC / ASEAN COMMUNITY / NEEDS ASSESSMENT

NATTHAMON BUNSING: A PROPOSED GUIDELINE FOR TEACHERS IN DEVELOPING CHARACTERISTIC OF THAI PRESCHOOLERS TO ASEAN COMMUNITY. ADVISOR: PANUTSORN JARUCHAINIWAT, 149 pp.

The objectives of this research were 1) to study the needs of teachers in developing characteristic of Thai preschoolers to ASEAN community in 3 aspects as follows; learning management about ASEAN, establishing environment that respects the differences, and being ASEAN citizenship model 2) to propose the approach for teachers in developing characteristic of Thai preschoolers to ASEAN community. The sample was 397 preschool teachers in school under the Office of the Basic Education Commission. Research instruments were questionnaire and questions for focus group. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test; Modified Priority Needs Index and content analysis were also utilized.

The research findings were as follows;

1. The mean scores of the performance in developing characteristic of Thai preschoolers to ASEAN community in reality were significantly different from the mean scores of it should be at .01 level practicing in all aspects as follows; 1) Refer to the management on ASEAN countries such as providing knowledge about ASEAN countries, the ASEAN citizenship skills, creating of a positive attitude towards ASEAN and 2) Refer to creating a respectful environment such as the creation of a democratic society in the classroom, promoting the recognition of the individual differences between oneself and the others, promoting of a friendly interaction. The aspect of ASEAN citizenship model such as the living principles based on the Sufficiency Economy Philosophy, the learning and self-improvement, maintaining good physical and mental well-being. These aspects could be confirmed that teachers had the need for the development of the characteristics of Thai preschoolers to ASEAN community.

2. Concerning the most critical needs was being an exemplar of the ASEAN citizenship model, followed by creating a respectful environment for differences, and instructional arrangement about ASEAN countries respectively. The most needed found for the exemplar of the ASEAN citizenship model was the physical and mental well-being. For the aspect of creating a respectful environment for differences, promoting of a friendly and goodwill interaction was founded as the most requirements. Moreover, the most needed for the instructional arrangement about ASEAN countries aspect was the creating of a positive attitude towards ASEAN citizenship.

3. The most concerned approach of guideline in each aspect for teachers to promote characteristic of Thai preschoolers to ASEAN community were as follows: the preparation of teacher manual for the exemplar of the ASEAN citizenship model in caring for physical and mental well-being, including teachers' allocating time for taking care of themselves, and providing for a concrete approach to develop their children. Moreover, the promoting of the friendly and goodwill interaction included the changes of teaching methods by creating the activities that promote children to interact positively. In addition, teacher training should be provided for teachers to develop teaching with more knowledge and better understanding on friendly interaction. The creating of a positive attitude towards ASEAN included a modification of the teaching methods about ASEAN which should be developed by encouraging children to learn from usual situation in daily life such as teaching of belonging in the group followed by teaching about ASEAN countries. School administrators should also define topic of building good attitude towards being ASEAN citizenship in the school curriculum.

Department: Curriculum and Instruction

Field of Study: Early Childhood Education

Academic Year: 2016

Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ อาจารย์ ดร.ปณัฐธรณ์ จารุชัย นิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยให้ข้อคิดต่างๆ ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยรวมถึงตัวผู้วิจัยเป็นอย่างมาก งานวิจัยจึงสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์เป็นอย่างมากจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์และดร.นฤมล เนียมหอม กรรมการสอบผู้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี และรองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธ์ พูลพัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาและสละเวลาในการตรวจเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่ล้วนมีคุณค่าต่องานวิจัยซึ่งทำให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ คุณสรวงมณฑ์ สิทธิสมาน รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน อาจารย์เอมอร รสเครือ ดร.มัลลวีร์ รอชโฟล อาจารย์กาญจนา คงสวัสดิ์ อาจารย์เน่งน้อย แจ้งศิริกุล อาจารย์ปัทมา พังเครือ และอาจารย์ศศกมล บุรีฐานะ ผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลามาร่วมอภิปรายในการประชุมกลุ่มงานวิจัยจะไม่สามารถลุล่วงไปได้หากไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกท่าน

ขอขอบคุณอาจารย์และเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของผู้วิจัย ผู้สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้เรียนปริญญาโทและคอยช่วยเหลือผู้วิจัยในเรื่องต่างๆ ทั้งยังเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับสนับสนุนทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม.....	10
ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนในประชาคมอาเซียน	24
ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็น	42
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	53
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	71
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	95
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	96
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทย สู่ประชาคมอาเซียน	98
ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาล ไทยสู่ประชาคมอาเซียน	113
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียนจากการสนทนากลุ่ม	115
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	118
สรุปผลการวิจัย	118
อภิปรายผลการวิจัย	125
ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้	130
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	130
รายการอ้างอิง	132
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก	137
ภาคผนวก ข	139
ภาคผนวก ค	114
ภาคผนวก ง.....	121
ภาคผนวก จ	144
ภาคผนวก ฉ	146
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน	55
ตารางที่ 2 จำนวนประชากรครูอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามภูมิภาค.....	61
ตารางที่ 3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ตารางที่ 4 การกำหนดโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
ตารางที่ 5 เนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวคำถามสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิด ในการวิจัยจำแนกตามจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก.....	65
ตารางที่ 6 โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะและประเด็นปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ	69
ตารางที่ 8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวน และค่าร้อยละ	96
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนา คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที (t-test)	98
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็ก อนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบ ค่าที (t-test)	99
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ อาเซียนในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที(t- test).....	102
ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ เคารพในความแตกต่างในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการ ทดสอบค่าที (t-test)	106

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการเป็นแบบอย่างความ เป็นพลเมืองอาเซียนในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการ ทดสอบค่าที (t-test).....	109
ตารางที่ 14 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาล ไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามรายด้าน.....	113
ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC).....	115
ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม (IOC).....	120
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคม อาเซียน ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จำแนกตามรายการ.....	122
ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง จำแนกตามรายการ	124
ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน จำแนกตามรายการ	126
ตารางที่ 20 รายชื่อโรงเรียนนำร่องที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ	145
ตารางที่ 21 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือ	147
ตารางที่ 22 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคใต้	147
ตารางที่ 23 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง.....	147
ตารางที่ 24 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	148

สารบัญภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 การสังเคราะห์กรอบการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย.....	23
แผนภาพที่ 2 การสังเคราะห์กรอบคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน	39
แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน	54

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของการวิจัย

การพัฒนาที่รวดเร็วในด้านสังคม เศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมทุกประเทศทั่วโลก ประเทศไทยจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้น การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ พฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล การพัฒนาเด็กและเยาวชนต้องส่งเสริมความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะในการยอมรับและชื่นชมความแตกต่าง ลดอคติทางวัฒนธรรม สร้างคุณค่าร่วม และความเป็นธรรม โดยเริ่มปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์ผ่านครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในสังคมด้วยการประสานความเป็นท้องถิ่นเข้ากับความเป็นสากล และเชื่อมอัตลักษณ์ของตนเข้ากับกระแสโลก (วลัยพร แสงนภาพาวร, 2552)

ปี 2558 ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศได้ก้าวเข้าสู่การเป็น “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community: AC) ที่มีความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคง สันติสุข และความมั่งคั่ง โดยมีเป้าหมายในการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับโลกให้สูงขึ้น มีเครือข่ายการผลิตของภูมิภาคที่เข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางการค้าภายในภูมิภาค สร้างอำนาจต่อรองกับประเทศอื่น พัฒนากฎระเบียบ และธรรมาภิบาล จัดความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมในอาเซียน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค และความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการที่ไม่สามารถแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศอื่น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554) การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนมีความรู้ความเข้าใจในอาเซียน ดังนั้นการสร้างประชาคมอาเซียนที่เข้มแข็งต้องให้การศึกษาแก่ประชาชน (วลัยพร แสงนภาพาวร, 2552)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทยเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนไว้ 5 นโยบาย ประกอบด้วย นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อม นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายสำคัญที่มุ่งพัฒนา “นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคมพหุวัฒนธรรม” เพื่อเตรียมเยาวชนไทยให้มีความพร้อมสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน ที่มีสมรรถนะสำคัญในการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสาร และอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคและประโยชน์ร่วมกัน และเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community: AEC) โดยพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล เพิ่มศักยภาพการแข่งขันของพลเมืองไทยให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ตลาดโลก รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของประชาคมอาเซียนและสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

หน่วยงานต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำโครงการจำนวนมากเพื่อสนับสนุนนโยบายดังกล่าว ได้แก่ โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN โครงการ Education Hub โครงการเสี่ยงจากเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สู่การปฏิบัติ โครงการจัดตั้งชมรมวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โครงการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนเตรียมความพร้อม และสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทุกแห่งให้มีความพร้อมในการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการดำเนินชีวิต การศึกษาต่อ การมีแนวทางการประกอบอาชีพในประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในเรื่องของเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ ฯลฯ การปลูกฝังค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองอาเซียน และทัศนคติที่เป็นสากล รวมทั้งความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเศรษฐกิจและสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและสมาชิกอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

ครู คือ ผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา เนื่องจากเป็นผู้มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้นครูจึงถูกคาดหวังให้เป็นผู้ที่มีความรู้ เก่ง เสียสละครูควรจะต้องมีทัศนคติ คุณลักษณะ รวมถึงทักษะด้านต่างๆ (ธีรศักดิ์ อัครบวร, 2545)

De Melendez and Beck (2012) กล่าวว่า สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (NAEYC) และสมาคมการศึกษาปฐมวัยนานาชาติ (ACEI) ระบุถึง คุณลักษณะครูปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักการของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย (Developmentally Culturally Appropriate Practice: DCAP) ดังนี้ 1) มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน 2) มีความเชื่อว่าพหุวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งโรงเรียนจำเป็นต้องนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร 3) ช่วยเหลือเด็กให้เข้าใจ และสามารถอยู่ในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย 4) มีความตระหนักและมีความชัดเจนในความคิดเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลายของความเชื่อ ความตระหนัก และการยอมรับความแตกต่างของตนเองและเด็ก 5) มีความคาดหวังสูงสำหรับเด็กทุกคน และช่วยเหลือเด็กทุกคนให้พัฒนาอย่างเต็มที่ 6) ทำงานและปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวอย่างเคารพในฐานะของการเป็นนักการศึกษา 7) ความตั้งใจในการทดลองใช้วิธีการและสื่อการสอนใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็ก 8) ประเมินการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการสอนที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก 9) ค้นหาแนวคิด วิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาการสอนเชิงพหุวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ 10) สร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่มีการยอมรับ เคารพ และมีใจเปิดกว้างต่อการเรียนรู้ และเข้าใจผู้อื่น 11) มีความคิดเชิงบวกมีความตั้งใจ และมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะนักวิชาชีพ 12) ตระหนักถึงความเป็นจริงที่ประกอบด้วยมุมมองที่มีความแตกต่างหลากหลาย นอกจากนี้ Derman-Sparks and Edwards (2010) ได้กล่าวถึง เป้าหมายหลักของแนวการสอนแบบปราศจากอคติสำหรับเด็กวัยอนุบาล ไว้ 4 ข้อ ดังนี้ 1) การสร้างความรู้ ความมั่นใจในอัตลักษณ์ของตนเอง 2) การพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลายด้วยความสบายใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน 3) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4) การพัฒนาทักษะในการยืนหยัดต่อสู้เพื่อตนเอง และผู้อื่น ในการเผชิญหน้ากับความไม่ยุติธรรม กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมพหุวัฒนธรรม และด้านการเป็นแบบอย่างการเป็นพลเมืองในสังคมพหุวัฒนธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้กำหนดคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ คือ การมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน ได้แก่ การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ด้านทักษะพื้นฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานและทักษะพลเมือง ได้แก่ การสื่อสาร การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา การทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีภาวะผู้นำ ด้านเจตคติ ได้แก่ ความภูมิใจในเอกลักษณ์ของตนเองและยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น การตระหนักในความเป็นอาเซียน และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะนักเรียนในประชาคมอาเซียน ดังนี้ 1) ความเป็นมิตรไมตรี สันติภาพและความสงบสุข เรียนรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อทำความดีและคุณประโยชน์แก่ผู้อื่น 2) ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและมีแผนการศึกษาวิเคราะห์การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 3) ความสามารถในการทำงานเป็นคณะบุคคลและการดำรงชีวิตที่มีประสิทธิภาพ 4) ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน 5) ความฉลาดในการคิด การศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เห็นได้ว่าการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียนได้นั้นนอกจากจะพัฒนาความรู้แล้ว ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านทักษะ และเจตคติด้วยเช่นกัน จากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 กรมวิชาการ (2546) ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้ 12 ประการ ดังนี้ 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน 3) มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย 10) มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านทักษะพลเมืองอาเซียน และด้านความตระหนักในความเป็นอาเซียน

ปัจจุบันพบว่า ครูอนุบาลยังขาดแนวทางที่ชัดเจนในการเตรียมเด็กอนุบาล ให้มีความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยครูอนุบาลส่วนใหญ่ เน้นการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้

ความสำคัญกับการพัฒนาด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเป็นหลัก โดยไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาให้ผู้เรียนไปสู่การมีความพร้อมด้านทักษะและเจตคติของการเป็นพลเมืองอาเซียน ทั้งที่เป็นคุณลักษณะสำคัญจากการสำรวจเกี่ยวกับความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย พบว่าเยาวชนไทยมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนอยู่ในลำดับ 8 ซึ่งเป็นลำดับท้ายของประเทศสมาชิกอาเซียน แสดงให้เห็นว่าการศึกษาของประเทศไทยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า งานวิจัยในประเทศส่วนใหญ่ได้ศึกษากับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ สมใจ อีรทิว (2556) ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ นอกจากนี้มีงานวิจัยส่วนหนึ่งศึกษากับครู ได้แก่ อัจฉราพร กลิ่นเกษร (2555) ศึกษาการวิเคราะห์ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และ นภมณต์ เจียมสุข (2555) ศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยมีงานวิจัยเพียง 1 เล่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ ของ สวาสุฎิพร แสนคำ และคณะ (2557) ที่ศึกษาอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวเป็นการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม โดยไม่ได้นำเสนอแนวทางที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน และแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน อันจะนำไปสู่แนวทางการส่งเสริมบทบาทของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยให้มีความพร้อมสำหรับการเป็นสมาชิกอาเซียนที่มีความสอดคล้องกับสภาพบริบทของสังคมและประเทศในต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านใดบ้าง
2. แนวทางของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน
2. เพื่อเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง 3) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน

นิยามศัพท์

คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความสามารถ หรือลักษณะของเด็กอนุบาลในด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติที่ ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน หมายถึง ข้อเท็จจริงข้อมูลต่างๆ ที่เด็กอนุบาลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศอาเซียน ประกอบด้วย ความรู้ด้านเศรษฐกิจ ความรู้ด้านสังคม และความรู้ด้านวัฒนธรรม

ทักษะพลเมืองอาเซียน หมายถึง ความชำนาญ หรือความสามารถของเด็กอนุบาล
ในฐานะของพลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ การทำงานและอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่น การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

การมีเจตคติที่ดีในความเป็นอาเซียน หมายถึง การมีความตระหนัก และลักษณะ
นิสัยที่ดีของเด็กอนุบาลในการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ความภูมิใจในความเป็น
ไทยและอาเซียน การมีวิถีประชาธิปไตย และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์
สภาพแวดล้อม หรือการปฏิบัติของครูในการดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กอนุบาลไทยมีคุณลักษณะ
ที่พร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กอนุบาลมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทักษะ
และเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน ประกอบด้วย การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน การฝึก
ทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน การตระหนักในความเป็นอาเซียน

ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง หมายถึง การสร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างโดยการปฏิบัติ
ต่อกันอย่างเสมอภาค ปราศจากอคติ ประกอบด้วย การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน
การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็น
มิตรไมตรี

ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน หมายถึง การปฏิบัติตนของครู
การเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็กในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองในการทำงานที่เหมาะสมกับการเป็น
พลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้และ
พัฒนาตนเอง และการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
หมายถึง ความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติของครูเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่
ประชาคมอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติของครู 3 ด้าน ได้แก่
ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง
และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน

การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง กระบวนการตัดสินใจกำหนดความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริง แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และเสนอแนะแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง แนวทางการปฏิบัติของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กอนุบาล สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และการปฏิบัติตนในการทำงานและการดำรงชีวิตประจำวันของครู ที่ส่งเสริมให้เด็กอนุบาลไทยมีคุณลักษณะที่พร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน ทั้งด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน

เด็กอนุบาล หมายถึง เด็กที่ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้ ความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
2. เป็นแนวทางสำหรับครูในการปฏิบัติ และจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

- 1.1 ความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา
- 1.2 ลักษณะสำคัญและแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
- 1.4 บทบาทครูในการพัฒนาผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนในประชาคมอาเซียน

- 2.1 นโยบายการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
- 2.2 การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
- 2.3 คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน
- 2.4 การประเมินคุณภาพผู้เรียนในประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็น

- 3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
- 3.4 วิธีการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ตอนที่ 1 การจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม

1.1 ความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษา

นักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายพหุวัฒนธรรมศึกษา (multicultural education) ไว้ดังนี้

Banks (1994) กล่าวถึง การจัดการศึกษาตามแนวพหุวัฒนธรรมว่าเป็นกระบวนการ ที่ครูเตรียมผู้เรียนในบริบทที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมให้อยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจ ร่วมมือร่วมใจ และมองเห็นประโยชน์ที่แท้จริงของการพึ่งพาอาศัยกัน

National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE) (1997) ระบุความหมายของพหุวัฒนธรรมศึกษาว่า เป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม การเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา และประวัติศาสตร์โดยผ่านการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของ เชื้อชาติ หรือกลุ่มชน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว เพศ ความสามารถพิเศษ ภาษา ศาสนา เพศวิถี (sexual orientation) และลักษณะทางภูมิศาสตร์

Banks and Banks (2001) อธิบายเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมศึกษาไว้ว่า เป็นแนวทางในการปฏิรูปที่ออกแบบมาเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในองค์กรรวมเพื่อผู้เรียนที่มาจากความหลากหลายของเชื้อชาติ กลุ่มชน เพศ ความสามารถพิเศษของผู้เรียน และชนชั้น ทางสังคม โดยจัดประสบการณ์ให้เกิดความเท่าเทียมกันทางการศึกษาทั้งในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย สรุปได้ว่าพหุวัฒนธรรมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในองค์กรรวม เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งเชื้อชาติ กลุ่มชน เพศ และชนชั้นทางสังคมมีโอกาสเท่าเทียมกันในการจะประสบความสำเร็จในการศึกษาตามศักยภาพที่ตนเองมี

1.2 ลักษณะสำคัญและแนวทางการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม

Banks and Banks (2010) กล่าวถึงลักษณะการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมว่า ประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1) แนวคิดหรือมโนทัศน์ ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อผู้เรียนทุกคน โดยมีความเท่าเทียมกันในด้านโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้ในสถานศึกษา และมุ่งให้ผู้เรียนได้รับการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่สุดในสถานศึกษา

2) ความเคลื่อนไหวในการปฏิรูปทางการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของสถานศึกษาในลักษณะองค์รวม ไม่ได้จำกัดเฉพาะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเท่านั้น

3) กระบวนการทางการจัดการศึกษาตามแนวทางพหุวัฒนธรรม มีเป้าหมาย เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่มีเสรีภาพและความยุติธรรม

Bank and Bank (2010) กล่าวเพิ่มเติมว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม นอกจากครูจะต้องสามารถรับรู้ความแตกต่าง และทัศนคติของผู้เรียนได้อย่างละเอียดรอบด้านแล้ว โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม เช่น นโยบายสถานศึกษา วัฒนธรรมองค์กร หลักสูตรแผน รูปแบบการเรียนรู้ ภาษา การสื่อสาร การมีส่วนร่วม การให้คำปรึกษา การวัดและการประเมินผล สื่อ และอุปกรณ์การสอน หลักสูตร วิธีการสอน เจตคติ ความเชื่อ การกระทำของบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 มิติที่สำคัญ ดังนี้

1) การบูรณาการเนื้อหา ครูผู้สอนทุกสาขาวิชาควรมีการยกตัวอย่าง และเนื้อหาบทเรียนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงการเรียนรู้เข้ากับสถานการณ์จริง

2) กระบวนการสร้างความรู้ ควรมีเนื้อหา บทเรียนที่สอดแทรกมุมมอง อคติที่เกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียน

3) การลดความมีอคติ ลักษณะของบทเรียน และกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น ควรช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อความแตกต่างทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และกลุ่มทางวัฒนธรรม

4) ความเท่าเทียมในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีวิธีการสอนที่มีความยุติธรรม ปรับรูปแบบการสอนที่สามารถสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา ชนชั้นทางสังคมและวัฒนธรรม ได้มีโอกาสพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน

5) การสร้างอำนาจทางวัฒนธรรมในโรงเรียน วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบจากบุคลากรทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน นอกจากนี้ควรมีการสร้าง

การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูรวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษากับผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม

Banks (1994) กล่าวถึง แนวทางการจัดการศึกษาโดยนำแนวคิดพหุวัฒนธรรมมาใช้ ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็ก
- 2) การให้สิทธิความเสมอภาคกับเด็กทุกคน
- 3) การส่งเสริมให้เด็กยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองและผู้อื่น
- 4) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ลดการแบ่งแยก
- 5) การใช้หลักสูตรที่เรียนรู้เกี่ยวกับทุกกลุ่มชน
- 6) การตอบสนองความสนใจ ความต้องการของเด็กทุกคน
- 7) การมีความตระหนักเกี่ยวกับเป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา

ทุกกลุ่มชน

Bennett (1995) กล่าวถึง โปรแกรมการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1) โปรแกรมแบบเน้นเนื้อหา มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องความแตกต่างของกลุ่มวัฒนธรรม โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอน ให้กับผู้เรียน มีจุดประสงค์หลักในการพัฒนาเนื้อหาของวัฒนธรรม สร้างความมีวินัยให้กับผู้เรียน ตลอดจนการผสมมุมมองของแต่ละวัฒนธรรมเข้าไปในหลักสูตร ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลักการ และกระบวนการของหลักสูตรการเรียนการสอน

2) โปรแกรมแบบเน้นผู้เรียน มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนที่มีภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนหลักสูตรการเรียน การสอนจะเน้นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้ผู้เรียนที่มีความต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ หรือเพศ ได้มีโอกาส ในการพัฒนาตนเองได้อย่างเท่าเทียมเต็มตาม ศักยภาพ โดยมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งในลักษณะของการใช้วัฒนธรรมเป็นฐานร่วมกับภาษาวิจัย หรือการจัดโปรแกรมสองภาษา หรือสองวัฒนธรรม ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่สามารถลดความลำเอียงทางวัฒนธรรมที่อาจ เกิดขึ้นในผู้เรียนได้

3) โปรแกรมที่เน้นสังคม มีจุดประสงค์ในการเพิ่มความปรองดองด้าน วัฒนธรรม และเชื้อชาติ ตลอดจนพยายามลดความอคติของผู้เรียน โดยมีได้เน้นการจัดการศึกษาเพื่อ

เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือความรู้ทางวัฒนธรรมแต่เพียงอย่างเดียว โดยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความคิดเชิงวิจักษ์ญาณ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสามารถวิพากษ์เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมได้ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนากระบวนการคิด การตัดสินใจ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการก้าวเข้าสู่สังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม

Bennett (1995) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า จุดประสงค์ของการศึกษาแบบเน้นพหุวัฒนธรรม คือ การมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวนี้ ต้องสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในองค์กรวม ดังต่อไปนี้

1) การเปลี่ยนแปลงของผู้สอน ครูต้องตรวจสอบตนเองทั้งในด้านอคติความลำเอียงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการสอนและการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน นอกจากนี้ยังต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผู้คน และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบตัว สร้างความเข้าใจโลกและความสัมพันธ์กับผู้อื่น อีกทั้งยังต้องมีความรับผิดชอบในการจัดอดีตของผู้เรียน

2) การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนและระบบการเรียนการสอน การศึกษาพหุวัฒนธรรมต้องผ่านการตรวจสอบอย่างมีวิจักษ์ญาณรอบด้าน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน ดังนี้

2.1) การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยสร้างให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์พหุวัฒนธรรมในชั้นเรียน สร้างการปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียน และระหว่างครูกับผู้เรียน รวมถึงลักษณะการเรียนการสอนต้องมุ่งเน้นที่ผู้เรียนมากกว่าคะแนนสอบ หรือการจัดระดับของสถานศึกษา เน้นการคิดอย่างสร้างสรรค์และการคำนึงถึงสังคม จัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นมากพอสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2.2) สื่อการเรียนการสอน ควรมีการตรวจสอบความลำเอียงทางวัฒนธรรมที่อาจพบในสื่อการเรียนการสอน นอกจากนั้นควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดอย่างมีวิจักษ์ญาณ และสามารถวิเคราะห์วิจักษ์ได้

2.3) การสนับสนุนของโรงเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน ครูควรสร้างบรรยากาศเชิงบวกให้แก่ผู้เรียนทุกคน รวมไปถึงการตรวจสอบวัฒนธรรมของโรงเรียนในประเด็นที่อาจก่อให้เกิดการกดขี่ข่มเหงผู้เรียนที่มีความต่างวัฒนธรรม

3) การเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาพหุวัฒนธรรมต้องมีการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ การสร้างความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันในสังคม

Sleeter and Grant (2008) กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรมประกอบด้วย 5 ประการ ดังนี้

- 1) การสอนในสภาพและบริบทในชั้นเรียนที่แตกต่างกันของนักเรียนในด้านสภาพและความสามารถ
- 2) การเสริมสร้างสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีระหว่างมนุษย์
- 3) การสร้างหลักสูตรที่ก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มนักเรียน
- 4) การสร้างการศึกษาให้เกิดความเป็นพหุวัฒนธรรม
- 5) การส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางพหุวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นภายในระบบการศึกษาในสังคม

Banks (2001) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษาภายใต้แนวคิดพหุวัฒนธรรมและการจัดการเรียนการสอนภายใต้พหุวัฒนธรรมไว้ ดังนี้

- 1) การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของนักเรียน
- 2) การให้สิทธิความเสมอภาคความเท่าเทียมกันกับนักเรียนทุกคน
- 3) การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการยอมรับในคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองและผู้อื่น
- 4) การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ลดการแบ่งแยก
- 5) การปรับหลักสูตรให้เกิดการเรียนรู้กับทุกกลุ่มชน
- 6) การตอบสนองความสนใจ และความตั้งใจของนักเรียนทุกคน
- 7) การตระหนักเสมอว่า การจัดการศึกษานั้นมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนานักเรียนทุกกลุ่มชน

กล่าวโดยสรุป การจัดการเรียนการสอนภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม เป็นแนวทางการดำเนินการของครูในห้องเรียนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าใจและพึ่งพาอาศัยกัน โดยโรงเรียนและครูมีบทบาทหลักในการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนและโรงเรียนให้ปราศจากอคติ เกิดความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ตลอดจนการปลูกฝังเจตคติทางบวกในด้านพหุวัฒนธรรม ส่วนของกระบวนการเรียนการสอน โรงเรียนจะต้องปรับหลักสูตรให้ตอบสนองต่อผู้เรียนทุกกลุ่มชน โดยครูต้องมีความสามารถในการบูรณาการเนื้อหาด้านพหุวัฒนธรรมเข้าสู่เนื้อหาในรายวิชาต่างๆ อีกทั้งครูต้องมีบทบาทหลักในการสร้างให้ผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการคิด การยอมรับวัฒนธรรมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมต่างๆ ตลอดจนครูต้องตระหนักถึงการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกกลุ่มชน

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.3.1 การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย

Potter (2000) กล่าวว่า การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย (Developmentally Culturally Appropriate Practice : DCAP) เป็นแนวคิดของสมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (NAEYC) ที่ให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของเด็ก โดยนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ (DAP) มาปรับปรุงเพื่อให้ได้แนวทางที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ มุมมอง และครอบครัวของเด็กที่มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย

การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน 4 แนวคิด (Eunsook, 1998) ดังต่อไปนี้

1) การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ มีเนื้อหาสาระ ดังนี้

สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (National Association for the Education of Young Children) กล่าวถึง แนวทางในการปฏิบัติสำหรับครูที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ 5 ประการ (Copple and Bredekamp, 2009) ดังนี้

- 1) การสร้างสังคมที่เอื้ออาทรกับผู้เรียน
- 2) การสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
- 3) การวางแผนหลักสูตรที่นำไปสู่เป้าหมายการเรียนรู้

4) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

5) การสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว

2) เป้าหมายของการจัดศึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย
มีเป้าหมาย 3 ประการ ดังนี้

2.1) การปรับโครงสร้างของโรงเรียนเพื่อสร้างโอกาสที่เท่าเทียมกัน
และช่วยเหลือพัฒนา และเติมเต็มศักยภาพของเด็ก

2.2) การทำงานข้ามวัฒนธรรม ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ ทัศนคติ
ทักษะ รูปแบบของพฤติกรรมมนุษย์

2.3) การปรับหลักสูตร เพื่อช่วยให้เด็กตระหนักถึงวัฒนธรรมของตนเอง
พัฒนาความเข้าใจและชื่นชมวัฒนธรรมอื่น และส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มวัฒนธรรมที่
แตกต่างกัน

3) การศึกษาแบบต่อต้านอคติ พัฒนาโดย Louise Derman-Sparks
นักการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางที่เชื่อว่า เด็กปฐมวัยสามารถได้รับการพัฒนาทัศนคติทางบวก
เกี่ยวกับความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม และการพัฒนาทัศนคติที่ต่อต้านความไม่เท่าเทียม
กันได้ ถ้าในชั้นเรียนให้ประสบการณ์ที่แสดงถึงการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ไม่ยุติธรรม และการ
ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น

4) การสอนเชิงวิพากษ์

Giroux (1997) กล่าวว่า การสอนเชิงวิพากษ์เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า การศึกษาที่
มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เกิดจากประสบการณ์ และมุมมองของผู้เรียน รวมทั้งการสื่อสารสิ่ง
ที่เกิดขึ้นที่บ้านและโรงเรียน เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างประสบการณ์ที่บ้านและโรงเรียนของเด็ก
โดยมีลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมที่สอดคล้องทางการศึกษา มีดังนี้

1) ยอมรับเสียงที่แตกต่างของนักเรียน รับฟัง และนำมา
เป็นปัญหาในทางที่ถูกต้อง และมีจุดเริ่มต้นตามความต้องการของนักเรียน

2) ยอมรับและใช้ประสบการณ์ของนักเรียน วัฒนธรรม
ภาษาและเป็นแหล่งการเรียนรู้

3) เคารพและเห็นคุณค่ามุมมองที่แตกต่าง

4) รวมถึงการกระทำการตัดสินใจ และทักษะการกระทำ

ทางสังคม

Eunsook (1998) กล่าวถึง หลักการของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยหลักการ 5 ข้อดังต่อไปนี้

- 1) การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมที่บ้านของเด็กแต่ละคน ชักจูงให้เด็กสนใจร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น
- 2) การทำความเข้าใจความเป็นเอกลักษณ์ของเด็กแต่ละคนจากสิ่งที่เด็กได้แสดงออกมา
- 3) การความเข้าใจมุมมองซึ่งกันและกันในกลุ่มเด็ก
- 4) การทำความเข้าใจวิธีการตอบสนอง และการปฏิบัติต่อสถานการณ์ต่างๆ ของเด็กแต่ละคน
- 5) การสร้างมาตรฐานที่เท่าเทียมกันในการสอนเด็กแต่ละคน ที่มาจากพื้นฐานที่ไม่เท่ากันให้ได้

De Melendez and Beck (2012) กล่าวว่า ครูคือกุญแจสู่ความสำเร็จของการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม การสอนที่ดีจะเกิดขึ้นเมื่อครูผู้สอนใส่ใจและมองหาวิธีที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ความต้องการหรือความสนใจของเด็กกับแรงบันดาลใจทางการศึกษา ครูที่จัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมต้องเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของสังคม และความก้าวหน้าของระบอบประชาธิปไตย ต้องตระหนัก และแสดงให้เห็นว่า เด็กทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และมีโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตน

สมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (NAEYC) และสมาคมการศึกษาปฐมวัยนานาชาติ Association for Childhood Education International (ACEI) ระบุ คุณลักษณะครูปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักการของการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย (อ้างถึงใน De Melendez and Beck (2012) ดังนี้

- 1) มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน
- 2) มีความเชื่อว่าพหุวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งโรงเรียนจำเป็นต้องนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร

- 3) ช่วยเหลือเด็กให้เข้าใจ และสามารถอยู่ในสังคมที่มีความแตกต่าง
หลากหลาย
- 4) มีความตระหนัก และมีความชัดเจนในความคิดเกี่ยวกับความแตกต่าง
หลากหลายของความเชื่อ ความตระหนัก และการยอมรับความแตกต่างของตนเองและเด็ก
- 5) มีความคาดหวังสูงสำหรับเด็กทุกคน และช่วยเหลือเด็กทุกคนให้พัฒนา
อย่างเต็มที่
- 6) ทำงานและปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวอย่างเคารพในฐานะของการเป็น
นักการศึกษา
- 7) ความตั้งใจในการทดลองใช้วิธีการ และสื่อการสอนใหม่ๆ เพื่อตอบสนอง
ความต้องการของเด็ก
- 8) ประเมินการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นการสอน
ที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก
- 9) ค้นหาแนวคิด วิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาการสอนเชิงพหุวัฒนธรรม
อย่างสม่ำเสมอ
- 10) สร้างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่มีการยอมรับ เคารพและมีใจ
เปิดกว้างต่อการเรียนรู้ และเข้าใจผู้อื่น
- 11) มีความคิดเชิงบวก มีความตั้งใจ และมีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อตนเอง
และผู้อื่นในฐานะนักวิชาชีพ
- 12) ตระหนักถึงความเป็นจริงที่ประกอบด้วยมุมมองที่มีความแตกต่าง
หลากหลาย

กล่าวโดยสรุป จากแนวคิดการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของ
เด็กปฐมวัย เป็นการนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการมาปรับปรุง ซึ่งประกอบด้วย
แนวคิดพื้นฐาน 4 แนวคิด ดังนี้ 1) การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ 2) เป้าหมายของการจัด
การศึกษาเชิงพหุวัฒนธรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย 3) การศึกษาแบบต่อต้านอคติ 4) การสอน
เชิงวิพากษ์ โดยแนวคิดการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัยสามารถ
สะท้อนถึงความครอบคลุมรายละเอียดทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อม
และการเป็นแบบอย่าง

1.3.2 การศึกษาแบบปราศจากอคติ

Derman-Sparks and Edwards (2010) ได้สังเคราะห์พัฒนาการการเรียนรู้เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม รวมทั้งเป้าหมายการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมให้กับเด็กปฐมวัย โดยศึกษาจากข้อมูลของเด็กใน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) สภาพวัฒนธรรมที่เป็นจริงของเด็ก ประสบการณ์พฤติกรรม และความสนใจ โดยการสังเกตข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ความคิดเห็น คำถาม และลักษณะเฉพาะของเด็ก
- 2) ความสนใจของครอบครัว และความเชื่อ การตระหนักเกี่ยวกับความเชื่อทางวัฒนธรรม และความต้องการของครอบครัวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ สำหรับการจัดการประสบการณ์ในชั้นเรียน ซึ่งจะแสดงให้เห็นแบบแผนการเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัว
- 3) กิจกรรมทางสังคม ข่าวสาร สภาพความเป็นจริงรอบตัวเด็ก สังคม และสภาพความเป็นจริงของวัฒนธรรมถูกนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการสร้างหลักสูตรด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและหลีกเลี่ยงข้อมูลที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิด
- 4) ความรู้ ความเชื่อ และค่านิยมของครู ครูเป็นผู้แปลข้อมูลที่รวบรวมได้จากครอบครัวของเด็กและสังคม เพื่อนำไปสู่การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญและมีคุณค่า

Derman-Sparks and Edwards (2010) ได้นำแนวทางการพัฒนาเด็กที่เหมาะสมกับพัฒนาการของสมาคมการศึกษาปฐมวัยแห่งชาติ (NAEYC) มาใช้ในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมให้กับเด็กวัยอนุบาล ที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ไว้ 4 ข้อดังนี้

- 1) การสร้างความรู้ความมั่นใจในอัตลักษณ์ของตนเอง เป็นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในเอกลักษณ์ของตนเอง โดยเป้าหมายนี้รวมถึงการส่งเสริมเด็กเป็นรายบุคคล และกลุ่มเด็กที่มาจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย
- 2) การพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลายด้วยความสบายใจ และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เป็นการส่งเสริมความเข้าใจในความเหมือนและความต่างของบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมอื่น ด้วยการแสดงออกถึงการเคารพในสิทธิของบุคคลอื่น
- 3) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมเด็กให้คิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับความลำเอียง ซึ่งหมายถึง การแยกแยะความไม่ยุติธรรม

และความคิดที่ไม่เป็นจริง ข้อวิจารณ์และพฤติกรรมที่มีต่อตนเองหรือเอกลักษณ์ของบุคคล เช่น เพศ เผ่าพันธุ์ กลุ่มชน การใช้ความสามารถ อายุ หรือ ลักษณะอื่นๆ

4) การพัฒนาทักษะในการยืนหยัดต่อสู้เพื่อตนเองและผู้อื่น ในการเผชิญหน้ากับความไม่ยุติธรรม ซึ่งหมายรวมถึง การช่วยให้เด็กเรียนรู้การกระทำที่แสดงถึงความลำเอียง และฝึกหัดวิธีการโต้ตอบที่หลากหลายเมื่อเด็กคนอื่นแสดงออก เมื่อเด็กกระทำเรื่องลำเอียงต่อเด็กคนอื่น และเมื่อผู้ใหญ่แสดงถึงความลำเอียง

การสร้างชุมชนการเรียนรู้ตามแนวทางการศึกษาแบบปราศจากอคติ มีดังนี้

- 1) การสื่อสาร การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนอย่างเหมาะสมแก่นักเรียน
  - 2) การเปิดใจของครอบครัวในการยอมรับ การรับข้อมูลข่าวสารของนักเรียน
- ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียนโดยปราศจากอคติ
- 3) สิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่สะท้อนถึงความหลากหลายของความ เป็นมนุษย์ ซึ่งแสดงจากภาพประกอบและอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ
  - 4) การประมวลประสบการณ์ต่างๆ โดยปราศจากอคติในการวางแผนกลยุทธ์ในการ จัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

Derman-Sparks and Edwards (2010) กล่าวถึง เป้าหมายการจัดการเรียนการสอนในการ จัดการศึกษาแบบปราศจากอคติ ดังนี้

- 1) การเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทางสถานภาพทางสังคมที่สอดคล้องกับ สังคมนั้นๆ เช่น เพศ เผ่าพันธุ์ ฐานะ โครงสร้างครอบครัวตลอดจนการหลอมรวม วัฒนธรรมของครูใน ทุกช่วงเวลา
- 2) การตรวจสอบความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความรู้ด้านความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม และความคิดนักเรียน เพื่อให้ครูเชื่อมโยงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจให้แก่นักเรียนภายใต้บริบท ความหลากหลาย
- 3) การเรียนรู้ถึงผลกระทบจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความสามารถ ตลอดจนอคติที่ครูได้เรียนรู้จากตนเองและสังคม
- 4) การเรียนรู้ความคิด ความรู้สึก และกระบวนการตัดสินใจทางสังคม
- 5) การแลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนร่วมงานภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม

6) การเรียนรู้และเข้าใจนักเรียนได้อย่างเท่าเทียมกันตลอดจนการลอคอคติต่อ
นักเรียนที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสังคมของตนเอง

กล่าวโดยสรุป การศึกษาแบบปราศจากอคติ มีการศึกษาข้อมูลของเด็ก ดังนี้ สภาพ
วัฒนธรรมของเด็ก ความสนใจของครอบครัว กิจกรรมทางสังคม และความรู้ ความเชื่อ ค่านิยมของครู
นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมให้กับเด็กวัยอนุบาลไว้ 4 ข้อ
ดังนี้ 1) การสร้างความรู้ความมั่นใจในอัตลักษณ์ของตนเอง 2) การพัฒนาปฏิสัมพันธ์ในบริบทที่มี
ความแตกต่างหลากหลาย 3) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 4) การพัฒนาทักษะในการ
ยืนหยัดต่อสู้เพื่อตนเองและผู้อื่น

1.4 บทบาทครูในการพัฒนาผู้เรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม

บัญญัติ ยงย่วน (2551) กล่าวถึง บทบาทของครูต่อการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรม
ดังนี้

- 1) การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในด้านค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรมเชิงบวกของ
ครูในบริบทที่แตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม
- 2) การยอมรับแนวคิดการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายทาง
วัฒนธรรม
- 3) การมีความรู้ และทักษะในการสื่อสารสร้างบรรยากาศใน ห้องเรียน
และจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจ และยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 4) การส่งเสริมเจตคติในการยอมรับความแตกต่างของบุคคลในด้านเชื้อชาติ ศาสนา
ภาษา หรือวัฒนธรรม
- 5) การสื่อสารและการปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อผู้เรียนโดยปราศจาก อคติความ
ลำเอียง และส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับซึ่งกันและกัน

Tileaton (2010) ได้กล่าวถึงบทบาทและสิ่งที่ครูพึงกระทำ ภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม
ดังนี้

- 1) ครูควรตรวจสอบความเชื่อของตนเอง พร้อมทั้งควรตระหนักอยู่เสมอว่านักเรียน
มีความหลากหลาย และมาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ต่างต่างกัน
- 2) ครูไม่ควรใช้อคติในการจัดการชั้นเรียนที่นักเรียนมีความหลากหลาย และความ
แตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น ครูต้องไม่มีอคติต่อนักเรียนบางกลุ่ม หรือบางคนในชั้นเรียน เนื่องจาก

การที่ครูอคติต่อนักเรียนในชั้นเรียนจะส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อนักเรียน จนทำให้นักเรียนเกิดความ
แตกแยกทางความคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดในด้านลบต่อตนเอง และสังคมรอบข้าง

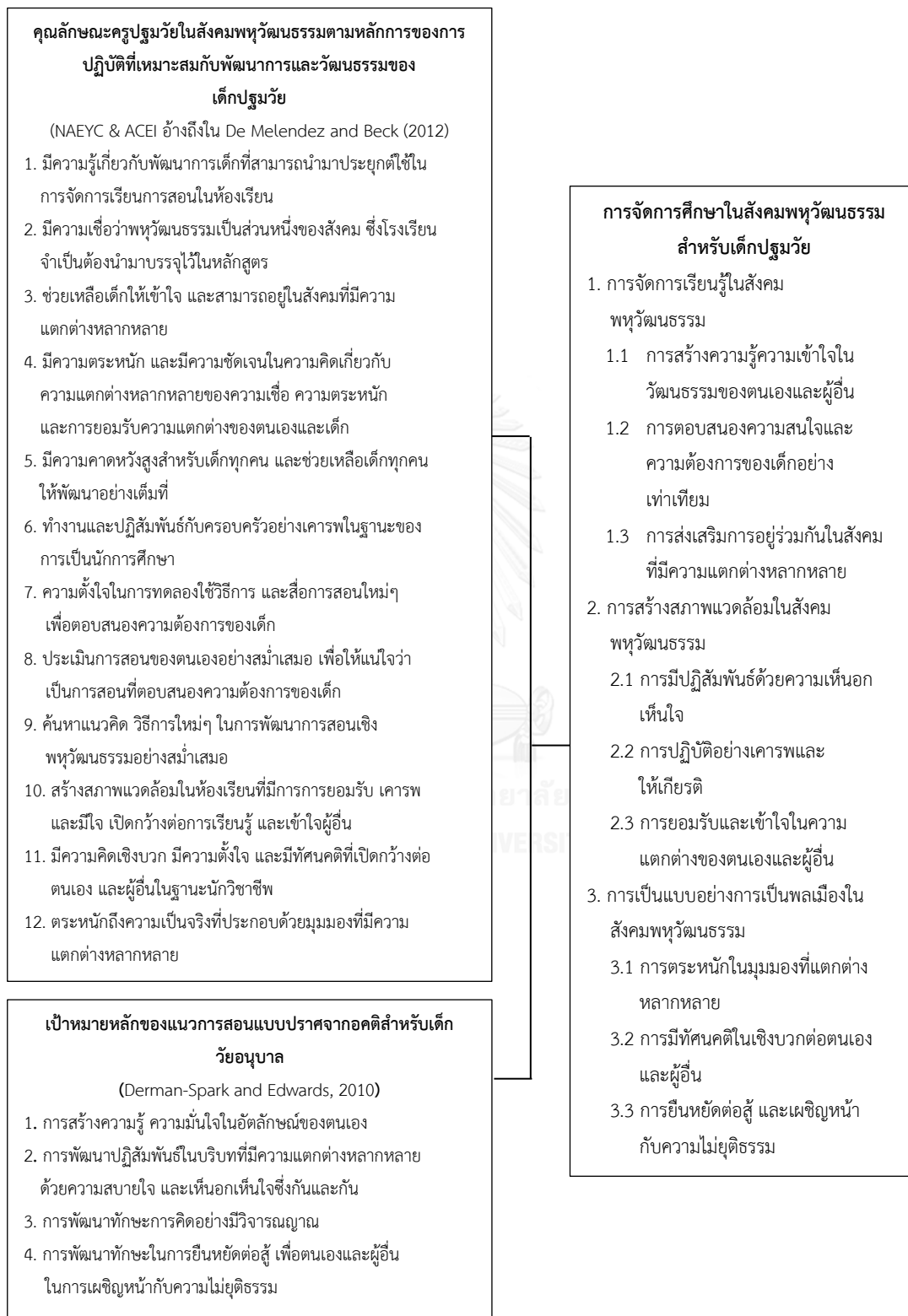
3) ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อสร้างให้นักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งเป็น
กลุ่มและรายบุคคลกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่าง นักเรียนกับนักเรียน และครูกับ
นักเรียน

4) ครูควรสร้างบรรยากาศให้เกิดความยืดหยุ่นในชั้นเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชั้น
เรียนที่มีความหลากหลายและแตกต่างทางวัฒนธรรม เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีภูมิหลังที่แตกต่าง
กัน ส่งผลให้ความคิดของนักเรียนมีความหลากหลาย และแตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงต้องยอมรับฟัง
ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยครูต้องพยายามไม่จำกัดความคิดของนักเรียน อีกทั้งครู
จะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคน ได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเต็ม
ศักยภาพ

5) ครูควรสนับสนุนเกี่ยวกับความหลากหลาย และความแตกต่างที่เกิดขึ้น โดยครู
จะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักความแตกต่างและความหลากหลาย โดยครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนเห็นว่า
การที่กลุ่มชนมารวมกันย่อมมีความแตกต่างกัน แต่ความแตกต่างดังกล่าวไม่ได้เป็นประเด็นที่ควร
นำไปสู่ความขัดแย้ง นอกจากนี้ ครูควรสอนให้นักเรียนทุกคนรู้จักความหลากหลายของแต่ละ
วัฒนธรรม รวมถึงครูจะต้องยกตัวอย่างให้นักเรียนเห็นภาพได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน

กล่าวโดยสรุป การสังเคราะห์คุณลักษณะครูปฐมวัยในสังคมพหุวัฒนธรรมตามหลักการของ
การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการและวัฒนธรรมของเด็กปฐมวัย และเป้าหมายหลักของแนวการ
สอนแบบปราศจากอคติสำหรับเด็กวัยอนุบาล ได้เป็นการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับ
เด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย
การสร้างความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองและผู้อื่น การตอบสนองความสนใจและความ
ต้องการของเด็กอย่างเท่าเทียม การส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย
ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเห็นอก
เห็นใจ การปฏิบัติอย่างเคารพและให้เกียรติ การยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างของตนเองและ
ผู้อื่น ด้านการเป็นแบบอย่างการเป็นพลเมืองในสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย การตระหนักใน
มุมมองที่แตกต่างหลากหลาย การมีทัศนคติในเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น การยืนหยัดต่อสู้
และเผชิญหน้ากับความไม่ยุติธรรม ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 การสังเคราะห์กรอบการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 2 การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนในประชาคมอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ มีกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของอาเซียน ที่วางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร โดยมีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เป็นเป้าหมายของการรวมตัวกันของประเทศสมาชิก ประกอบด้วย 3 ประชาคม คือ ประชาคมการเมือง และความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งโครงสร้างและกลไกการดำเนินงาน ของอาเซียนจะเป็นไปตามกฎบัตรอาเซียน (ชัยยศ อิมสุวรรณ์, 2555)

2.1 นโยบายในการดำเนินการด้านการศึกษาเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2554) กำหนดนโยบายในการดำเนินการด้านการศึกษาตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน การประชุมคณะกรรมการระดับชาติ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ดังนี้

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัว และเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครู อาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน

ในอาเซียนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุง การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริม และเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อ รองรับการค้าเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วม ด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการ เปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดแผน 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน (2554 – 2558) โดยมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อาเซียนกำหนดเป้าหมายในการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียนด้วยการเสริมสร้างความตระหนัก และค่านิยมร่วมในการเป็นประชาชนอาเซียนในสังคมทุกระดับ โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการ ดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 การเสริมสร้างโอกาสในการ ได้รับการศึกษาใน ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ยุทธศาสตร์นี้ให้ความสำคัญกับ การจัดการศึกษาเพื่อบรรลุ เป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจาก การประชุมโลกด้วยการศึกษาเพื่อปวง ชนเมื่อปี 2553

ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การยกระดับ มาตรฐานการศึกษา การจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาอาชีพ ยุทธศาสตร์นี้ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ชัดเจน และมีผลตอบแทนครูที่มี ผลงานเป็นเลิศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและการจัดการศึกษา
ให้มีความเป็นสากล เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และสภาพเศรษฐกิจ ของยุค
โลกาภิวัตน์ ซึ่งอาศัยแรงงานที่มีทักษะและความชำนาญการสูง และสามารถเคลื่อนย้ายไป ประกอบ
อาชีพในอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรรายสาขาอื่นๆ
เพื่อพัฒนาการศึกษา ให้มีความสำคัญกับการดำเนินงานร่วมกันขององค์กรสาขาอื่นๆ เช่น สนับสนุน
การศึกษาด้านสภาพแวดล้อม การจัดการด้านความเสี่ยงและภัยพิบัติ การจัดการศึกษา เพื่อสิทธิ
มนุษยชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้สำนักวิชาการและ
มาตรฐานการศึกษาดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN เพื่อเตรียมเยาวชน
ไทยให้มีความพร้อมในการเป็นสมาชิกที่ดีของประชาคมอาเซียน สามารถติดต่อสื่อสารและอยู่ร่วมกันได้
บนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
จากทุกภูมิภาค จำนวน 68 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน 3 รูปแบบ ได้แก่

รูปแบบที่ 1 Sister School จำนวน 30 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ
ประชาคมอาเซียน เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ความเป็นพหุวัฒนธรรม เทคโนโลยี และภาษา
ของประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 1 ภาษา

รูปแบบที่ 2 Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ
ประชาคมอาเซียน เน้นการเรียนการสอนภาษาของประเทศอาเซียน 1 ภาษา (ภาษาของประเทศที่มี
ชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียน เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) ความเป็น
พหุวัฒนธรรม เทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาให้โรงเรียนทั้ง
2 รูปแบบเป็นศูนย์อาเซียนศึกษาที่มีความพร้อมและศักยภาพในการจัดกิจกรรมสร้างความรู้
ความเข้าใจ และความตระหนัก รวมทั้งจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับ
ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยเสาหลัก 3 เสา ได้แก่ เสาหลักประชาคมการเมือง และความมั่นคง
อาเซียน เสาหลักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเสาหลักประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อ
เตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 และสร้างความเข้มแข็ง ให้แก่โรงเรียนในโครงการเป็น
ต้นแบบในการขยายผลให้โรงเรียนทุกโรงเรียนทั่วประเทศ ขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน สร้าง
ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียนให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง
และประชาชนทั่วไป

รูปแบบที่ 3 ASEAN FOCUS SCHOOL จำนวน 14 โรง เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เน้นการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อาเซียนศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพัฒนาศูนย์อาเซียนศึกษาในโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษายังได้ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 25 เขตพื้นที่ที่มีความพร้อมในการเตรียมบุคลากรและโรงเรียนในเขตพื้นที่สู่ประชาคมอาเซียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่มีศูนย์อาเซียนศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยมีการจัดประชุมอบรม ชี้แจง สัมมนาสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และประเด็นสำคัญของอาเซียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียน การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจน การศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศคู่เจรจา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

กล่าวโดยสรุปได้ว่าสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง อาเซียน กับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานตามปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน 2) การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 3) การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและการจัดการศึกษา ให้มีความเป็นสากล 4) การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรรายสาขาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา

2.2 การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

2.2.1 หลักสูตรอาเซียน

สำนักงานเลขาธิการอาเซียน SEAMEO และ USAID ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศ อินโดนีเซีย ได้จัดประชุมนักการศึกษาและรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ระหว่างวันที่ 3-5 กรกฎาคม 2555 โดยร่วมมือกันพัฒนา ASEAN Curriculum Sourcebook หรือคู่มือหลักสูตรอาเซียน ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของอาเซียน โดยประเทศสมาชิกทุกประเทศมีข้อตกลงร่วมกันในการนำ ASEAN Curriculum Sourcebook หรือคู่มือหลักสูตรอาเซียน ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยปรับตามบริบท และความพร้อมของแต่ละประเทศ เพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและสร้างอัตลักษณ์ร่วมกันของอาเซียน ภายใต้ปรัชญาขั้นพื้นฐานการไม่แทรกแซง สิทธิมนุษยชน ยกย่องความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐาน ของอาเซียน เพื่อการแข่งขันกับกลุ่มประเทศ หรือภูมิภาคอื่น และเพื่อให้เยาวชนอาเซียนมีบริบทของ การอยู่ร่วมกัน ให้คุณค่าและคงไว้ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมอาเซียน ค้นหาวิถีทางที่พลเมืองอาเซียน ดำรงชีวิต และปรับตัวเข้ากับความเป็นจริงและแสวงหาโอกาสท่ามกลางความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม รวมทั้งเพื่อให้บรรลุถึงสิ่งที่อาเซียนจะต้องดำเนินการ และคำนึงถึง โลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

ASEAN Curriculum Sourcebook ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนหลักสูตรปัจจุบัน หลักสูตร และกลวิธีการสอนความคิดรวบยอดเกี่ยวกับอาเซียนที่หลากหลายของประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ได้จากการสรุปกรอบแนวคิดจากการทบทวน และวิเคราะห์หลักสูตร ประกอบกับเอกสารประกอบการสอนอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนใช้ในโรงเรียน เป็นแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมทั้งเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัด และการประเมิน โดยใช้หลักการบูรณาการของการตระหนักรู้ด้านอัตลักษณ์ของวัฒนธรรม กระบวนการเรียนรู้ วิธีการปฏิบัติและค่านิยมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ครู และผู้เรียน ได้เรียนรู้กลวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ช่วยเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประเทศ ประชาชน และวัฒนธรรมของชาติต่างๆ ในภูมิภาค สร้างความเข้าใจระหว่างเชื้อชาติต่างๆ ความภาคภูมิใจ ร่วมกันในความหลากหลายของอาเซียน และความร่วมมือประชาชนของอาเซียนในแต่ละสาขา และแต่ละระดับของสังคม ซึ่งจะเป็เครื่องมือที่จะส่งเสริมให้ประชาชนอาเซียนเห็นคุณค่า และรักษามรดกทางวัฒนธรรมอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2557)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) พิจารณาเห็นว่า คู่มือหลักสูตรอาเซียนนี้จะเป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของประเทศสมาชิกที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในฐานะที่เป็นเอกสารอ้างอิงที่สำคัญ เมื่อมีการทบทวนหลักสูตรของประเทศในอนาคต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ค้นคว้า พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำ ASEAN Curriculum Sourcebook หรือคู่มือหลักสูตรอาเซียน ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมและความตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีสมรรถนะที่สำคัญ มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองอาเซียน และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ภายใต้คำขวัญ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งอัตลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาหลักสูตรของหลักสูตรของประเทศ สมาชิกอาเซียนไว้ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน (โครงสร้างสมาชิกภาพ ความมุ่งประสงค์ และแนวทางปฏิบัติ) และการสำรวจลักษณะที่สำคัญ ความสำเร็จ และสิ่งท้าทายในอนาคต
- 2) การเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลายการสำรวจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และมีอิทธิพลต่อ วัฒนธรรมและความเชื่อ การตระหนักรู้และชื่นชมในความแข็งแกร่ง ซึ่งมีอยู่ในความเหมือน ของประชาชน (รายบุคคล หรือกลุ่ม) เช่นเดียวกับลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน
- 3) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น การสำรวจประเด็นของท้องถิ่นที่ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนา และแนวโน้มของโลกอย่างไร และเหตุการณ์ในท้องถิ่นในอาเซียนส่งผลต่อสภาพการณ์ของโลกอย่างไร
- 4) ส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม การส่งเสริมหลักการของความเสมอภาคและความยุติธรรม และให้เครื่องมือ และข้อมูลแก่ผู้เรียน (ทางวิทยาศาสตร์และทางการเมือง และหลักปรัชญา) เพื่อใช้วิเคราะห์ สถานการณ์ที่ซับซ้อนและสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

5) การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน การตระหนักถึงความกดดันที่เกิดจากทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด และการเพิ่ม จำนวนประชากร และผลกระทบต่อความยั่งยืน ในขณะเดียวกันกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน ภายในชุมชนและนอกชุมชน เพื่อให้สามารถสร้างอนาคตที่มั่นคง สันติสุข และยั่งยืนของอาเซียน

กล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับสถานศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียนให้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษา ถือเป็นหลักสูตรแกนกลางของอาเซียน ภายใต้ปรัชญาขั้นพื้นฐาน การไม่แทรกแซงสิทธิมนุษยชน ยกย่องความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของอาเซียนเพื่อการแข่งขันกับกลุ่มประเทศ หรือภูมิภาคอื่น และเพื่อให้เยาวชนอาเซียนมีบริบทของการอยู่ร่วมกัน ให้คุณค่า และคงไว้ซึ่งมรดก ทางวัฒนธรรมอาเซียน ค้นหาวิถีทางที่พลเมืองอาเซียน

2.2.2 แนวทางการนำหลักสูตรอาเซียนสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) สถานศึกษาสามารถนำ ASEAN Curriculum Sourcebook สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการตามแนวทาง และขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ / คณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผน และดำเนินการนำ ASEAN Curriculum Sourcebook สู่การปฏิบัติ
- 2) ศึกษาและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ASEAN Curriculum Sourcebook และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ แนวทาง สาระสำคัญ และคำถามสำคัญประจำหน่วยการเรียนรู้ของ ASEAN Curriculum Sourcebook กับมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) จัดทำรายวิชาพื้นฐานที่บูรณาการสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนหรือรายวิชาเพิ่มเติมที่เน้นผลการเรียนรู้ของ ASEAN Curriculum Sourcebook หรือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายของ ASEAN Curriculum

Sourcebook โดยทำตารางระบุชื่อหน่วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ เวลา และน้ำหนัก
คะแนน

5) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรม / โครงการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
บูรณาการเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างเนื้อหาหลักสูตรกับเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคม
อาเซียน

6) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง เสียงตามสาย จัดทำ
ป้ายนิเทศ กิจกรรมในวันสำคัญ ทัศนศึกษา ค่ายอาเซียน ฯลฯ

7) สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้สู่
ประชาคมอาเซียนสามารถจัดทำได้หลากหลายรูปแบบตามความพร้อมของสถานศึกษา ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาเซียนโดยตรง

2) การจัดการเรียนรู้บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเป็นแกน

3) การจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม โดยการกำหนดผลการเรียนรู้ แล้วนำมาเขียน
คำอธิบายรายวิชา และนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบการเรียนรู้ และเขียนแผนการจัดการ
เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการเติมเต็มความรู้
ความชำนาญ และประสบการณ์ของผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน เช่น กิจกรรมชุมนุม ชมรมอาเซียน
ลูกเสือ-ยุวกาชาด อาเซียน เป็นต้น

5) การจัดกิจกรรมเสริม เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก เกี่ยวกับ
เรื่องอาเซียน เช่น จัดค่ายประชาคมอาเซียน จัดงานสัปดาห์อาเซียน กิจกรรมภาษาอาเซียน นำผู้
ชุมชนคนรักอาเซียน ASEAN Song เปิดโลกอาเซียน เป็นต้น

แนวทางการนำหลักสูตรอาเซียนการปฏิบัติของสถานศึกษาการจัดการเรียนรู้
สู่ประชาคมอาเซียนสามารถจัดทำได้หลากหลายรูปแบบตามความพร้อมของสถานศึกษา เช่น
การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้

บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแกนการจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการจัดกิจกรรมเสริม เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน

2.2.3 บทบาทครูในประชาคมอาเซียน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนในประชาคมอาเซียน ไว้ดังนี้

- 1) ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน
- 2) ส่งเสริมศักยภาพของตนเองด้วยการศึกษา ทบทวน ทำความเข้าใจ “คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน” อันเป็นภาพความสำเร็จของการดำเนินงาน
- 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหาอาเซียนศึกษาด้วยตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อกำหนดโครงสร้างรายวิชา และหรือจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ตามความเหมาะสม
- 4) ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นกระบวนการให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น ทักษะพื้นฐาน ทักษะความเป็นพลเมือง/ความรับผิดชอบ ทักษะการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเอง เป็นต้น
- 5) จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โดยมี IT เป็นเครื่องมือสำคัญ
- 6) มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน (ชุมนุม ชมรมนิทรรศการเกี่ยวกับอาเซียน)
- 7) วัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
- 8) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เกี่ยวข้องในหลายๆ ลักษณะตามเวลาและโอกาสที่เหมาะสม

2.3 คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

2.3.1 ความหมายของคุณลักษณะของผู้เรียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2546 (2546) กล่าวว่า คุณลักษณะ หมายถึง เครื่องหมาย หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นความดี หรือลักษณะประจำตัว

กวี วงศ์พุ่ม (2539) ให้ความหมายคุณลักษณะว่า เป็นการแสดงการกระทำ ตามคุณสมบัติ ของตนเองออกมาให้เห็น

สรุปได้ว่าคุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการกระทำ ความสามารถ และความคิด

2.3.2 คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้มีการจัดประชุมและพิจารณา วิจารณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมการและดำเนินการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และหน่วยงานต่างๆ โดยกำหนด คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน มี 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความรู้

1.1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม

1.2) ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน

2) ด้านทักษะ/กระบวนการ

2.1) ทักษะพื้นฐาน

2.1.1) การสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษา ประเทศเพื่อนบ้านอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

2.1.2) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

2.1.3) การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2.1.4) การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม

2.2.1) การเคารพและยอมรับความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม

2.2.2) การมีภาวะผู้นำ

2.2.3) การเห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.3) ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

2.3.1) การเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3.2) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3.3) การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้อง

2.3.4) การจัดการควบคุมตนเอง

3) ด้านเจตคติ

3.1) ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน

3.2) ความรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน

3.3) ความตระหนักในความเป็นอาเซียน

3.4) การมีวิถีประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม

3.5) การยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา

3.6) การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญสำหรับนักเรียนในการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียนไว้ ดังนี้ คือ

1) Personal Spirit คือ ความเป็นผู้มีจิตวิญญาณแห่งมิตรไมตรี สันติภาพ และความสงบสุข จิตสำนึกแห่งคนดี เรียนรู้ และพัฒนาตนเองเพื่อทำความดี ทำคุณประโยชน์แก่ผู้อื่นเสมอ

2) Problem solving คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่จำเป็น และมีแผนในการศึกษาวิเคราะห์แก้ไขปัญหที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

3) Team Work คือ ความสามารถในการทำงานเป็นคณะบุคคล การมีที่ปรึกษาจะทำให้ เกิดพลังในการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตที่มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง ลดความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นได้

4) Communication คือ ความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เนื่องจากเราต้องเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งด้านกว้างและลึกโดยเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศที่ 2

5) Thinking คือ ความฉลาดในการคิด มีพื้นฐานมาจากการรักการอ่าน การศึกษาหา ความรู้อยู่เสมอ การสั่งสมความรู้และวิทยาการทำให้เกิดไหวพริบ มีปัญญา เป็นคนที่ ฉลาดในการคิด

กรมวิชาการ (2546) ได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัยไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ดังต่อไปนี้

- 1) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขอนามัยที่ดี
- 2) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว
- 3) มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
- 5) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
- 6) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 7) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
- 8) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 10) มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2554) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับสมรรถนะของนักเรียน มาตรฐานโลก และคุณลักษณะผู้เรียนในสังคมอาเซียนจำนวน 20 คุณลักษณะ ได้แก่

- 1) มีความคิดริเริ่ม
- 2) รู้จักคิดวิเคราะห์หาเหตุผล
- 3) มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
- 4) มีความรู้ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย
- 5) มีความรู้ในสิ่งที่เรียน

- 6) รักการค้นคว้าหาความรู้
- 7) ผลิตและสร้างสิ่งใหม่ๆ
- 8) พัฒนาตนเองให้เป็นคนทันโลก ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ
- 9) มีความเชื่อมั่นในความสามารถตนเอง
- 10) มีความรับผิดชอบสูง
- 11) เข้าใจวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน
- 12) เห็นคุณค่าของเพื่อนมนุษย์
- 13) เรียนรู้และเข้าใจปัญหาของโลก
- 14) มีความสามารถในการบริหารจัดการ
- 15) ให้ความสำคัญกับอนาคตมากกว่าอดีต
- 16) มีความรู้พัฒนาการของโลกอย่างวิเคราะห์วิจารณ์
- 17) มองเห็นทิศทางใหม่ๆของภูมิภาคและโลก
- 18) เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมตนเองเข้าใจวัฒนธรรมคนอื่น
- 19) ตามทันและร่วมกันแก้ปัญหาของโลก
- 20) ดึงคุณค่าที่ดึงมาของโลกมาใช้ให้เกิดประโยชน์

สมน อมรวิวัฒน์ (2551) ได้กล่าวว่า แนวโน้มทิศทางการศึกษาสำหรับเด็กในสังคมยุคใหม่ เป็นการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อการสร้างรากฐานชีวิตที่สมบูรณ์ในช่วงต่อไป การศึกษาปฐมวัยมีสาระครอบคลุมทั้ง ด้านจิตวิทยา พัฒนาการ สังคมวิทยา วัฒนธรรม วิถีชีวิต และวิธีการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สุขภาพ อนามัยสุนทรียศาสตร์ ปรัชญา และจริยธรรม การศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการพัฒนาธรรมชาติของเด็กให้สัมพันธ์กับธรรมชาติ ด้วยวิธีการธรรมชาติ เพื่อให้เด็กเติบโตตามธรรมชาติของมนุษย์ การพัฒนาเด็กตามแนวทางโลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก พ.ศ. 2550-2559 โดยสรุป คุณลักษณะของเด็กที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้

- 1) มีความรัก และความผูกพันกับครอบครัว
- 2) ชีวิตที่มีคุณภาพ และได้รับการพัฒนารอบด้านเหมาะสมกับวัย
- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี มีคุณภาพทางอารมณ์

4) พัฒนาสติปัญญา และการคิดที่รู้จักเหตุผล การคิดแก้ปัญหาและการคิด
สร้างสรรค์

5) ใฝ่รู้ตลอดชีวิต และสามารถพัฒนาตนเองต่อเนื่องเต็มศักยภาพ

6) ซาบซึ้งด้านสุนทรียภาพของธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม

7) มีจริยธรรม และคุณธรรม

8) มีค่านิยม และเจตคติที่ถูกต้องในการเตรียมตนหรือเตรียมประกอบ

อาชีพ

9) รู้จักป้องกันตนเองจากโรคร้ายอันตราย ภัยมุข และสารเสพติด

10) รู้จักปกป้องสิทธิตน และเคารพสิทธิของผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมใน

วัฒนธรรมที่หลากหลายและใฝ่สันติ

11) รู้จักหน้าที่ และความรับผิดชอบ

12) รู้เท่าทันเหตุการณ์รอบๆ ตัวในส่วนที่เป็นสากล สามารถเข้าถึง

เทคโนโลยีที่เหมาะสม และทันสมัย

13) บำเพ็ญประโยชน์เป็นพลังสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น และผู้ด้อยโอกาส

ช่วยเหลือสังคมไทยโดยรวม และสังคมโลก รู้จักปรับเปลี่ยนชีวิตตามความเหมาะสมสำหรับอนาคต

14) ภูมิใจในความเป็นไทย มีส่วนร่วมด้วยช่วยกันในทุกด้าน

15) ซาบซึ้งในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์บนพื้นฐานของ

ความเป็นประชาธิปไตยอย่างมีความรับผิดชอบ

แพรภัทร ยอดแก้ว (2555) ได้กล่าวว่า การสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียน

เป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนต้องมีส่วนร่วมกันทำ เพราะภาคส่วนต่างๆ ในสังคมล้วนได้รับผลจากการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน แนวทางการสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่

1) องค์ประกอบเชิงความรู้สึกหรืออารมณ์ ต้องสร้างความรู้สึกที่ดีในการ

เป็นพลเมืองอาเซียน ลดความรู้สึกชิงชัง ขัดแย้ง และความเคียดแค้นกับเรื่องราวในอดีตต่างๆ

ระหว่างกัน แต่ส่งเสริมความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองอาเซียน ซึ่งจะต้องร่วมกัน
สร้างสรรค์ภูมิภาคนี้ด้วยกัน

2) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด จะต้องสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญและความจำเป็น รวมทั้งคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในฐานะพลเมืองอาเซียนให้แก่ชาวอาเซียนโดยทั่วกัน

3) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม จะต้องมีการสร้างแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองอาเซียนร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การแสดงออกถึงความเอื้ออาทรกัน การแสดงถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการเคารพซึ่งกันและกัน เป็นต้น

ความสำคัญของการเสริมสร้างคุณลักษณะพลเมืองอาเซียน ได้จำแนกคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียนไว้ 4 ส่วน ดังนี้

1) คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองอาเซียน กล่าวคือ พลเมืองอาเซียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน เรื่องจุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน สัญลักษณ์อาเซียน ประชาคมอาเซียน และความสัมพันธ์กับภายนอกอาเซียน

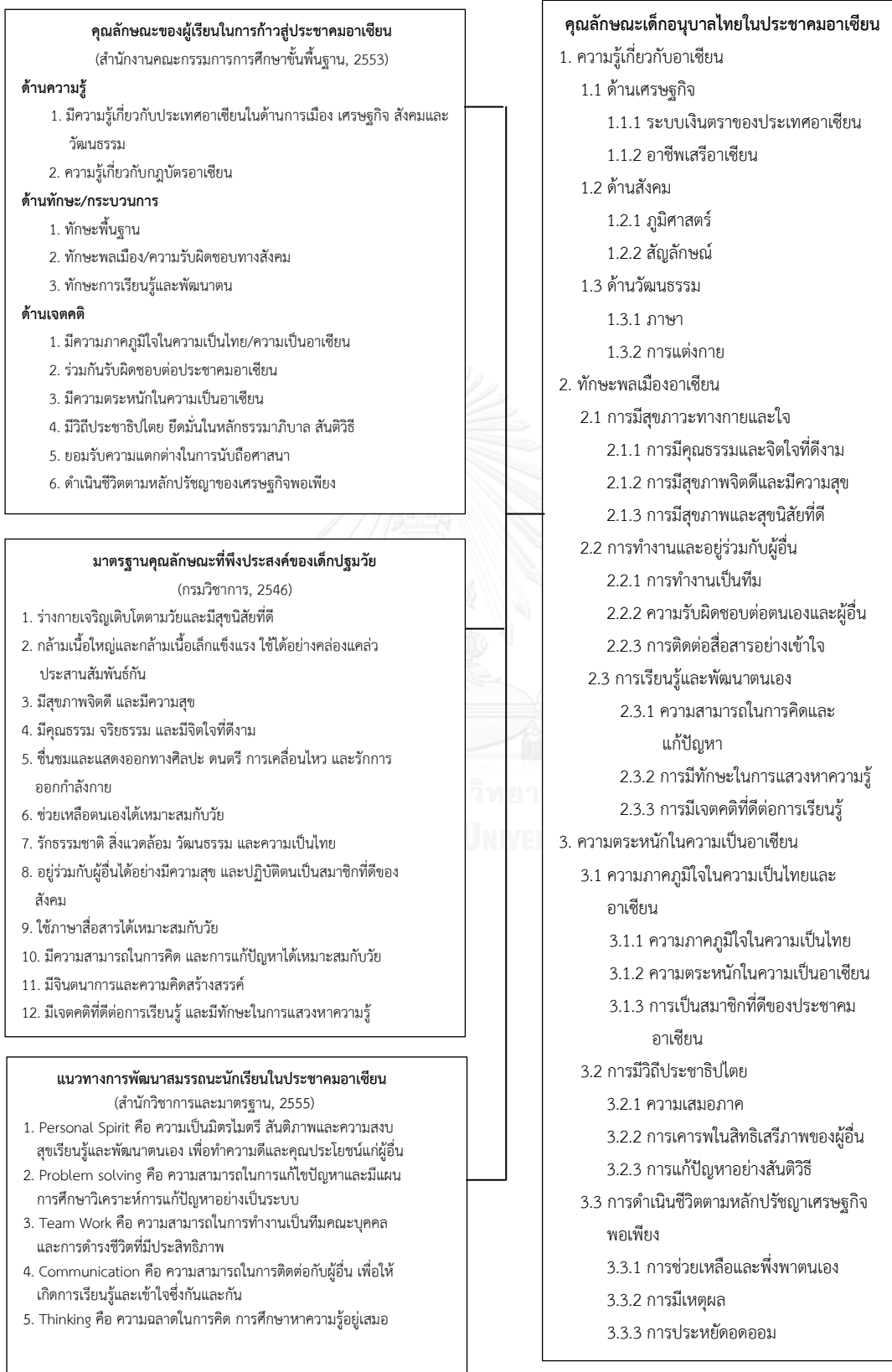
2) มีทักษะในการสื่อสาร กล่าวคือ มีความพร้อมด้านภาษาในการสื่อสารทั้งภาษาพูด และภาษาเขียน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่เป็นภาษากลางของอาเซียน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนด้วยตนเอง

3) มีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ กล่าวคือ มีความรู้ในผลิตภัณฑ์หรือในกระบวนการดำเนินงานใดๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์ การติดต่อสื่อสาร การบริหาร และการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้

4) มีความภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองอาเซียน กล่าวคือ มีความตระหนักว่าการเป็นพลเมืองอาเซียนมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เพราะมีความมุ่งมั่นที่จะรวมพลังกันสร้างความเข้มแข็งในภูมิภาคอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความเอื้ออาทรระหว่างกัน

จากความหมายและคุณลักษณะของเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียนข้างต้นสรุป ได้ว่าคุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียน มี 3 ด้านประกอบด้วย ด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ด้านทักษะพลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย การมีสุขภาวะทางกายและใจ การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ด้านความตระหนักในความเป็นอาเซียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และอาเซียน การมีวิถีประชาธิปไตย การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังแสดงในแผนภาพ 2

แผนภาพที่ 2 การสังเคราะห์กรอบคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

2.4 การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนในประชาคมอาเซียน

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554) ได้กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน มีวิธีการวัดและประเมินผล โดยยึดเนื้อหาสาระจากผลการเรียนรู้ และตัวชี้วัดคุณลักษณะเด็กไทย ที่ได้กำหนดไว้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ โดยผู้สอนจะต้องนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายในรูปแบบของการวัดและประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 1) การวัดและประเมินผลการเรียนด้านความรู้ เป็นการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้านความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กฎบัตรอาเซียน เป็นต้น
- 2) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง วิธีการวัดและประเมินผล จึงควรวัดความสามารถในการทำงานและการแสดงออกที่มีความคล่องแคล่ว ภายใต้สถานการณ์และเงื่อนไขที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยวัดทั้งวิธีการ (Process) และผลงาน (Product) ที่ผู้เรียนกระทำและแสดงออก วิธีการวัดและประเมินผลมีหลายวิธี เช่น การสังเกตพฤติกรรม การทดสอบภาคปฏิบัติ การสร้างสถานการณ์จำลอง แพ้ผสมผสาน การบันทึกพฤติกรรม เช่น ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิก อาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ การสร้างสรรค์งาน การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การทำงานและร่วมกับผู้อื่น การเคารพและยอมรับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี เป็นต้น

- 3) การวัดและประเมินผลด้านเจตคติ การวัดเจตคติ ต้องใช้เทคนิคแตกต่างจากการวัดความรู้และการวัดทักษะ/กระบวนการ เทคนิคการวัดเจตคติ ความรู้สึก ความซาบซึ้งต่าง ควรใช้วิธีการดังนี้ เช่น การตอบคำถามสั้นๆ การให้แสดงถึงอุดมคติ การสำรวจโดยครู การสอบถาม การสัมภาษณ์ การประเมินตนเอง เป็นต้น เช่น การยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา การยอมรับและเห็นประโยชน์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาเซียน การรู้คุณค่าของความเป็นไทย และเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน วิถีประชาธิปไตยของกลุ่มประเทศอาเซียน เป็นต้น

สุคนธ์ สิทธิพานนท์ และจินตนา วีระเกียรติสุนทร (2556) ได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวชี้วัดคุณภาพผู้เรียนในประชาคมอาเซียน ดังต่อไปนี้

1) ด้านความรู้ ประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 เรื่องคือ

1.1) ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน แบ่งออกเป็นด้านการเมือง ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับระบอบการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สิทธิเด็ก สิทธิมนุษยชน และกฎหมายระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับระบบเงินตราของ ประเทศในกลุ่มอาเซียน ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิต แรงงานและการค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย สาธารณสุข สภามุมิศาสตร์ เอกลักษณ์ไทย บุคคลสำคัญ และประวัติศาสตร์

1.2) ความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน ได้แก่ ความหมาย และความสำคัญของกฎบัตรอาเซียน และสาระสำคัญของกฎบัตรอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้ เป้าหมาย และหลักการ อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ และกฎบัตรอาเซียน

2) ด้านทักษะ/กระบวนการ แบ่งออกเป็น 3 ทักษะดังนี้

2.1) ทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ในการเรียนรู้และสื่อสาร การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี และการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2) ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคม ได้แก่ การเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีภาวะผู้นำเกี่ยวกับกิจกรรม อาเซียนศึกษา และการเห็นปัญหาสังคมและลงมือเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง สามารถเสนอปัญหา และแสดงความคิดเห็นได้

2.3) ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน ได้แก่ การเห็นคุณค่า ความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกันบนความแตกต่าง การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีวิธีคิดอย่างถูกต้อง และการจัดการและควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

3) ด้านเจตคติ ได้แก่ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย/อาเซียน มีความรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีความเอื้ออาทร แบ่งปัน มีความตระหนัก ในความเป็นอาเซียน ยอมรับและเห็นประโยชน์ในการเป็นอาเซียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กล่าวโดยสรุปได้ว่าการประเมินคุณลักษณะผู้เรียนในประชาคมอาเซียน มีวิธีการวัด และประเมินผลโดยยึดเนื้อหาสาระจากผลการเรียนรู้ และตัวชี้วัดคุณลักษณะเด็กไทย ที่ได้กำหนดไว้

ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านเจตคติ โดยผู้สอนจะต้องนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลายในรูปแบบของการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็น

3.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

มีนักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นในปัจจุบันให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

Kaufman, Rojas, and Mayer (1993) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ใช้เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กับผลที่ต้องการ แล้วจัดลำดับความสำคัญของช่องว่างดังกล่าว จากนั้นเลือกช่องว่างที่สำคัญที่สุดมาเป็นประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้สรุปเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น (needs assessment) ไว้ว่าเป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริง กับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และการเปลี่ยนแปลงทางบวก

จากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น จากนั้นจึงทำการประเมินและจัดเรียงลำดับความสำคัญเพื่อระบุความต้องการจำเป็น แล้วใช้ข้อมูลนั้นในการกำหนดวิธีการแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาการปฏิบัติงานของบุคคลหรือองค์กร เพื่อปิดช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ดีควรจะเป็น

3.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การวางแผนการทำงานควรเริ่มจากการประเมินบริบท เพื่อให้เข้าใจสภาพที่เป็นจริง และรู้ความต้องการว่าจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในด้านใด การดำเนินงานจำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ช่วยในการทำงาน การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment research) เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการแก้ไข (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินความต้องการดังต่อไปนี้

- 1) การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการ ป้องกันการสูญเสีย ทรัพยากรกับการดำเนินงานที่ไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์การดำเนินงานมาอย่างแท้จริง
- 2) ผลที่ได้จากการวิจัยความต้องการจำเป็น เป็นข้อมูลที่สะท้อนภาพบริบทที่เกิดขึ้น เป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้อง กับสภาพที่เกิดขึ้น และสนองความต้องการ กล่าวได้ว่านักวิชาการนำข้อมูล จากการวิจัยประเมิน ความต้องการจำเป็นไปใช้ในการกำหนดนโยบายและสนับสนุนการตัดสินใจในทุกขั้นตอน ใช้ในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างชุมชนกับองค์กร และระหว่างองค์กร นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นยังสามารถใช้เป็นหลักเทียบในการดำเนินงาน นำมาช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานให้มีความชัดเจน และมั่นใจได้ว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรนั้นอย่างแท้จริง

- 3) การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานที่นำไปสู่การพัฒนาองค์กรตั้งแต่ขั้นตอนแรก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานและพัฒนาโครงการ การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จะช่วยกำหนดเป้าหมายขององค์กรจากผลการวิจัยซึ่งแสดงถึงความต้องการจำเป็นของลูกค้าหรือองค์กร ซึ่งขั้นตอนระหว่างการดำเนินงานการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด (Gilmore and Campbell, 1996 อ้างถึงในสุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

กล่าวโดยสรุปการประเมินความต้องการจำเป็นกำหนดไว้ 2 ประเภท ตามขอบข่ายของการประเมิน คือ การประเมินความต้องการจำเป็นภายนอก และการประเมินความต้องการจำเป็นภายใน โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นดังกล่าว ประกอบด้วย ขอบข่ายการดำเนินงานและประโยชน์ที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น

3.3 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

Kaufman et al. (1993) จัดแยกประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ 2 ประเภท ตามขอบข่ายของการประเมิน คือ การประเมิน ความต้องการจำเป็นภายนอก (external needs assessment) และการประเมินความต้องการ จำเป็นภายใน (internal needs assessment) เกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทวิธีการประเมิน ความต้องการจำเป็นดังกล่าว ได้แก่ ขอบข่ายการดำเนินงานและประโยชน์ที่ได้จากการประเมิน ความต้องการจำเป็น นั่นคือ การประเมิน ความต้องการจำเป็นภายในขอบเขตขององค์กร ในขณะที่การประเมินความต้องการจำเป็นภายนอก เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นที่มุ่งหวัง จะได้ให้ความต้องการจำเป็นที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อองค์กร และต่อสังคมโดยรวม

สุวิมล ว่องวานิช (2558) กล่าวว่า ความต้องการจำเป็นแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะที่ใช้ในการจัดประเภท ดังนี้

- 1) ระดับความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นขององค์กร (organizational needs) ความต้องการจำเป็นของบุคลากร (personal needs) ความต้องการจำเป็นของกลุ่ม (group needs) เป็นต้น
- 2) สาระเนื้อหาของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาบุคลากร (staff development needs) ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม (development needs) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร (curriculum development needs)
- 3) ระดับความลึกซึ้งของความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็น ตามการรับรู้ (felt needs หรือ perceived needs) ความต้องการจำเป็นเชิงวิเคราะห์ (analytical needs)
- 4) สิ่งที่ถูกประเมิน เช่น ความต้องการจำเป็นด้านปัจจัย (input needs) ความต้องการจำเป็นด้านกระบวนการ (process needs) ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ (outcome needs) ความต้องการจำเป็นด้านการแก้ปัญหา (solution needs)
- 5) ช่วงเวลาที่ต้องการกำหนดความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน (present หรือ current needs) ความต้องการจำเป็นในอนาคต (future needs)

6) ธรรมชาติของข้อมูลที่แสดงถึงความต้องการจำเป็น เช่น ความต้องการจำเป็นเชิงคุณลักษณะ (qualitative needs) ความต้องการจำเป็นเชิงปริมาณ (quantitative needs)

7) เจ้าของความต้องการจำเป็นซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ความต้องการจำเป็นปฐมภูมิ (primary needs) ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการ (service receivers) ในทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นความต้องการจำเป็นของนักเรียน และความต้องการจำเป็นทุติยภูมิ (secondary needs) ซึ่งแบ่งเป็นความต้องการจำเป็นของผู้ให้บริการ (service providers) เช่น ความต้องการจำเป็นของผู้บริหาร

3.4 วิธีการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้กล่าวถึงวิธีการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น มีหลายรูปแบบในเชิงปริมาณและคุณภาพ ผู้วิจัยขอเสนอกระบวนการเก็บข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

1) การวิจัยเชิงสำรวจ เป็นวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการใช้ในการวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อระบุความต้องการจำเป็น เนื่องจากเป็นการเก็บข้อมูลในแนวกว้างจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น

2) กระบวนการกลุ่ม การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment research) สามารถใช้วิธีวิจัยแบบผสมหรือวิจัยบูรณาการเช่น การวิจัยสำรวจ การวิจัยบรรยาย เป็นต้น และวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสามารถกำหนด ได้หลายแบบเพื่อให้ได้คำตอบที่ครบถ้วนทั้งการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์หาสาเหตุ และการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการประเมิน ความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี ผู้วิจัยขอเสนอวิธีประชุมกลุ่มซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง

การประชุมกลุ่ม หรือการจัดกลุ่มสนทนาเป็นวิธีการหนึ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Morgan 1988, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558) กล่าวว่าการประชุมกลุ่มเป็นเทคนิคที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มในการเก็บข้อมูล โดยการฟังและเรียนรู้จากกลุ่มผู้เข้าประชุม เทคนิคการจัดประชุมกลุ่มจึงเป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและผู้ดำเนินการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเผชิญหน้ากันทำให้เกิดกลุ่มเกิดการกระตุ้นความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่นออกมาอย่างเปิดเผยและจริงจัง

3.4.1 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นได้พัฒนาขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในช่วงแรกของการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ผลการประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้ไม่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด และได้พัฒนาขั้นตอนมาจนกระทั่งปัจจุบันได้มีแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (Complete needs assessment) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ การระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและการกำหนดแนวทางการแก้ไข Kaufman et al. (1993) โดยนักวิชาการด้านการประเมินความต้องการจำเป็นได้เสนอขั้นตอนไว้ดังนี้

Kaufman et al. (1993) ได้เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นตามช่วงเวลาในการดำเนินการประเมิน 3 ขั้นตอนหลัก คือ

- 1) ขั้นตอนการประเมิน (Pre-assessment) เป็นขั้นตอนในการสำรวจความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้แผนการดำเนินงานในเบื้องต้นก่อน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้
  - 1.1) การวางแผนในการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 1.2) กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 1.3) กำหนดขอบเขตและประเด็นของการประเมิน ความต้องการจำเป็น
  - 1.4) กำหนดรายละเอียด ข้อมูล และกลุ่มเป้าหมาย ของเขตที่ต้องการประเมิน
  - 1.5) การตัดสินใจเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์
- 2) ขั้นตอนการประเมิน (assessment) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ปัญหาที่ต้องการได้รับการแก้ไขตามลำดับความสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้
  - 2.1) การตัดสินใจเพื่อกำหนดเกี่ยวกับบริบท และขอบเขต รวมทั้งสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
  - 2.2) เก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย
  - 2.3) นำข้อมูลความต้องการจำเป็นมาจัดลำดับความสำคัญเบื้องต้น
  - 2.4) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหรือความต้องการจำเป็น

2.5) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

3) ชั้นหลังการประเมิน (Post-assessment) เป็นการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

3.1) จัดลำดับความสำคัญ (set priority) ของความต้องการจำเป็น

3.2) เลือกวิธีการในการแก้ปัญหา โดยสร้างแนวทางการแก้ปัญหา สำหรับความต้องการจำเป็น แล้วพิจารณาทางเลือกในการแก้ปัญหาลำดับความสำคัญ เพื่อแก้ปัญหาที่เร่งด่วน จากนั้นจึงประเมินทางเลือก เพื่อนำไปปฏิบัติ

3.3) เสนอแผนการปฏิบัติงาน

3.4) ประเมินผลการประเมินความต้องการจำเป็น

3.5) รายงานผลการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้เสนอขั้นตอนในการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ชั้นศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง

2) ชั้นศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน

3) ชั้นวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากสิ่งที่มุ่งหวัง กับสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน และจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนด ความต้องการจำเป็น

4) ชั้นวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวัง กับสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

5) ชั้นศึกษาและกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

สรุปได้ว่าขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนการดำเนินงานเหมือนกับการวิจัยโดยทั่วไป กล่าวคือ มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย กรอบการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิควิธี การประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำรายงาน และผลการใช้ผล การประเมินความต้องการจำเป็น และที่สำคัญการประเมินความต้องการจำเป็น จะมีความสมบูรณ์ ถ้าในขั้นตอนสุดท้าย มีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาคต่อไป

3.4.2 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2558) การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น (priority setting) ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา การจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในแต่ละประเด็น ต่อจากนั้นจึงเป็นการนำ ความต้องการจำเป็นมาจัดเรียงลำดับ (sort) จากมากไปหาน้อยต่อไป ในที่นี้ ผู้วิจัยขอเสนอ วิธีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น 2 วิธี ดังนี้

1) วิธี Priority Need Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับของวิธี Priority Need Index) (PNI) ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุด และสูงสุดได้ Lane Crofton และ Hall (1983, อ้างอิงถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ได้สร้างดัชนีที่ชื่อว่า Priority Need Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่ง(PNI) จากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I มีสูตรที่ใช้ในการคำนวณดังนี้ $PNI=(I-D) \times$

2) วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNO ดั้งเดิมโดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่าง (I-D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็น ให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่ เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม มีสูตรที่ใช้ ในการคำนวณดังนี้ $PNI_{modified} = (I-D) / D$ โดย I (importance) หมายถึงระดับความคาดหวัง ที่ต้องการให้เกิด และ D (Degree of Success) หมายถึงระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

นภมณฑ์ เจียมสุข (2555) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในกา้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มีกลุ่มตัวอย่าง คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู กศน. 3) นักวิชาการด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อส่งเสริมการจัด

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า มีการกำหนดหลักสูตรมาจากส่วนกลาง มีหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษเพิ่มเติม ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นสามารถพัฒนาขึ้นมาได้ ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ใช้หลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีทักษะการบูรณาการและการประยุกต์ใช้หลักสูตรให้เป็น อีกทั้งควรมีการปรับหลักสูตรให้มีความเป็นปัจจุบันและสากล ด้านการออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้สอนมีการออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้หลากหลายพอสมควร แต่ด้วยความจำกัดของสถานที่และสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ ทำให้ในทางปฏิบัติยังไม่มีหลากหลาย การวัดและการประเมินผลต้องมีความหลากหลายขึ้น อีกทั้งครูควรมีสมรรถนะอื่นๆเช่น ความเป็นผู้นำ การเป็นผู้เชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ผู้เรียน และการเป็นผู้ให้คำปรึกษา 2) ข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านการออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสมรรถนะองค์รวม

อัจฉราพร กลิ่นเกษร (2555) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2554 จำนวน 771 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตามการรับรู้ของครูทั้ง 3 ด้านพบว่า ด้านความรู้และความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ครูที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความพร้อมต่างกัน 2) คุณลักษณะของนักเรียนที่พึงมีในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 3 ด้านตามการรับรู้ของครูพบว่า ด้านความรู้ในระดับค่อนข้างต่ำ ด้านทักษะกระบวนการส่วนใหญ่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ด้านเจตคติอยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัญหาที่ส่งผลต่อความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ที่พบมากที่สุดประกอบด้วย ครูยังขาดความรู้และแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ครูยังไม่มีความรู้ที่ถูกต้องและตรงกันเกี่ยวกับนโยบาย การจัดสรรงบประมาณที่ล่าช้าและไม่เพียงพอ การขาดแนวทางและนโยบายจากส่วนกลางที่เป็นมาตรฐานและตรงกันทั้งประเทศรวมไปถึงการชี้แจงที่ถูกต้องและการประชาสัมพันธ์

สมใจ ธีรทิฐิ (2556) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) คุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มความรู้ ได้แก่ ความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและเพื่อนบ้าน และการมีความรู้ทางวิชาการที่ได้มาตรฐานสากล (2) กลุ่มทักษะ ได้แก่ ทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การทำงาน

เป็นทีม และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และ (3) กลุ่มเจตคติ ได้แก่การมีสุขภาพกายและใจดี การมีคุณธรรมและจริยธรรม ความเป็นประชาธิปไตย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และความพอเพียง

2) กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์มี 5 กลยุทธ์คือ

(1) การศึกษาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน (2) การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในประเทศและในอาเซียน

(3) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน (4) การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาผู้เรียน และ (5) การเสริมสร้างบรรยากาศสถานศึกษาให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้เรื่องอาเซียน

สวสภูพร แสนคำ และคณะ (2557) ศึกษาเรื่อง อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน โดยศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 21 คน ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภาครัฐได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ การส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน มีมาตรการพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู และผู้เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการเลี้ยงดู การสร้างประสบการณ์ การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ เตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษที่เป็นภาษาอาเซียน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และระดับมาก 12 ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) ด้านปรัชญา/วิสัยทัศน์ การจัดการศึกษาปฐมวัย 4) ด้านจุดหมาย การจัดการศึกษาปฐมวัย 5) ด้านหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 6) ด้านการจัดประสบการณ์ 7) ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 9) ด้านบทบาทพ่อแม่ผู้ปกครอง ส่วนที่มีแนวโน้มความเป็นไปได้ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประเมินพัฒนาการ 2) ด้านบทบาทครูผู้สอน และ 3) ด้านคุณลักษณะของเด็กปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน การนำเสนออนาคตภาพการจัดการศึกษา

ปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนมีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และระดับมากทุกด้าน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมควรจัดทำหลักสูตรอาเซียนศึกษาระดับปฐมวัย

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Chema (2013) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานของประชาคมอาเซียนในปี 2015 ในด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า ขาดความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ผู้วิจัยได้มีการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ “ASEAN 4 KIDS” ซึ่งเป็นโปรแกรมการเรียนรู้วัฒนธรรมอาเซียน โดยนำไปทดลองใช้กับเด็กอายุ 5 ขวบ โรงเรียนประถมศึกษากับเด็กอายุระหว่าง 9-12 ปี เพื่อส่งเสริมเด็กปฐมวัยในด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียนและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก และสร้างความตระหนักและความเข้าใจในอาเซียนอีก โดยศึกษาผลของการใช้เกมในการส่งเสริมการเรียนรู้วัฒนธรรม และการประเมินประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้วัฒนธรรมประชาคมอาเซียน การสอนวัฒนธรรมการบูรณาการด้านต่างๆ ผลการดำเนินโครงการพบว่า เด็กมีการเรียนรู้ที่สนุกสนาน รวมทั้งมีการรับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน

Gorham (2007) สำนวจสมรรถนะการสอนในห้องเรียนพหุวัฒนธรรมของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จากมลรัฐนอร์ทแคโรไลนา สหรัฐอเมริกา พบว่าครูที่มีพฤติกรรมการสอนที่สะท้อนถึงการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรม เป็นครูที่มาจากครอบครัวพหุชาติพันธุ์ และครูที่มีเพื่อนเป็นครูต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม จะมีสมรรถนะในการสอนที่เน้นการส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายวัฒนธรรมได้ดีกว่าครูที่ไม่ได้มาจากครอบครัวพหุชาติพันธุ์และครูที่ไม่มีเพื่อนเป็นครูต่างเชื้อชาติวัฒนธรรม

Lopez (2001) ศึกษาสำรวจกลวิธีการสอน และการปรับตัวของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา จำนวน 1,780 คน พบว่ากลวิธีการสอนที่ครูใช้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการการศึกษาพหุวัฒนธรรม คือ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้เกิดการยอมรับหรือภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและความคิดรวบยอดต่อตนเอง (Self-concept) และการสอนโดยการบูรณาการหรือผนวกรวมเนื้อหาเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของนักเรียนในชั้นเรียนไปในเนื้อหาวิชาต่างๆ และผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอนจำนวน 3 คน พบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดของครูผู้สอนที่สอนในห้องเรียนพหุวัฒนธรรม คือ การที่ครูไม่มีความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียนในภาษาของนักเรียนต่างกลุ่มชาติพันธุ์ และครูขาดความไวในการรับรู้ความต้องการของ

นักเรียน และครูพบความยากลำบากในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน สำหรับปัญหาที่พบในเด็กต่างชาติพันธุ์ คือ นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ ขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียน

Cancilla (2002) ได้พัฒนาโครงการพัฒนาพฤติกรรมในโรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตชานกรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อส่งเสริมการยอมรับนับถือความเป็นเอกลักษณ์บุคคลและความหลากหลาย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรม เชื้อชาติและสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมแตกต่างกัน ภายหลังโครงการเสร็จสิ้นพบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และมีเจตคติที่ดีต่อวัฒนธรรมที่ต่างจากตน แต่ไม่พบว่านักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองเพิ่มขึ้น

Van Tartwijk, den Brok, Veldman, and Wubbels (2009) สำนวจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการในชั้นเรียนพฤติกรรมของครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาในประเทศเนเธอร์แลนด์ จำนวน 12 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ครูมีความคิดเห็นว่าการได้สอนในห้องเรียนพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำหาย การได้แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการในชั้นเรียนช่วยให้ครูประสบความสำเร็จในการสร้างบรรยากาศทางบวกชั้นเรียน มีความตระหนักถึงความสำคัญของการบอกกฎระเบียบของชั้นเรียนอย่างชัดเจน และแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนให้ถูกต้อง เมื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ และครูต้องการลดปัจจัยเชิงลบของการแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียน ที่มีต่อบรรยากาศของชั้นเรียน ครูเหล่านี้มีเป้าหมายในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน และปรับปรุงวิธีการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยครูมีความไม่แน่ใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมที่แตกต่างของนักเรียนของตนในชั้นเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน 2) เพื่อเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น
2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย และคุณลักษณะเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียนจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

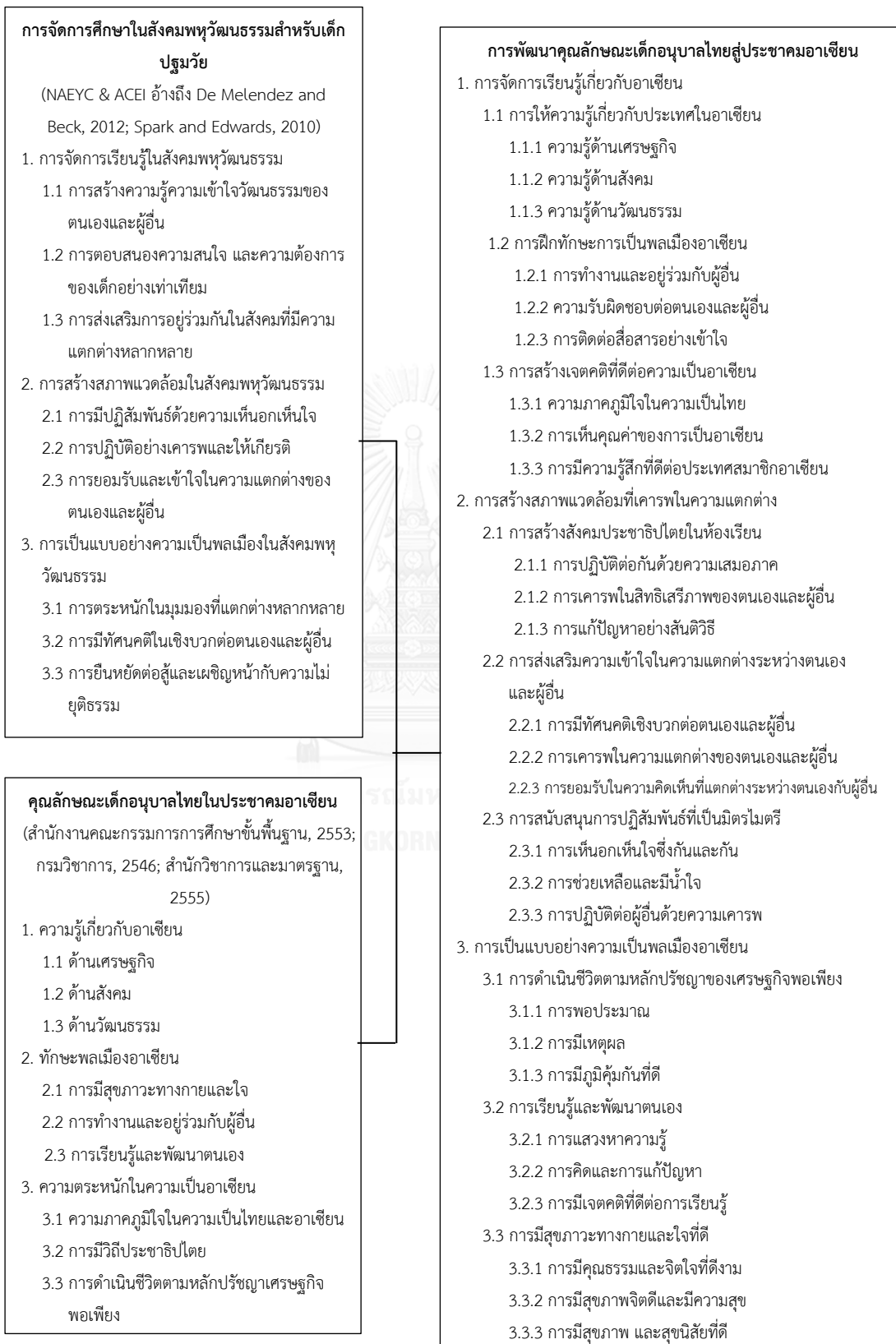
1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างเครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็น จากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นโครงสร้างในการสร้างแบบสอบถามครู และแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย และคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยในประชาคมอาเซียนมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ดังแสดงในแผนภาพที่ 3

1.4 นำกรอบแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ดังแสดงในตารางที่ 1

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
1. การจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาเซียน		
1.1 การให้ความรู้ เกี่ยวกับประเทศ ในอาเซียน	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับเด็กเกี่ยวกับความแตกต่างของ ประเทศสมาชิกอาเซียน ประกอบด้วย ความรู้ด้านเศรษฐกิจ ความรู้ด้านสังคม และความรู้วัฒนธรรม	1.1.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ 1.1.1.1 การจัดมุมประสบการณ์ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ความ แตกต่างของสกุลเงินแต่ละ ประเทศในอาเซียน 1.1.1.2 การจัดมุมประสบการณ์การ เรียนรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับ อาชีพเสรีในอาเซียน
		1.1.2 ความรู้ด้านสังคม 1.1.2.1 การจัดประสบการณ์การ เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อประเทศ ที่ตั้งของประเทศอาเซียน 1.1.2.2 การจัดประสบการณ์เพื่อให้ เด็กเรียนรู้ความแตกต่างของ ธงประจำชาติ ดอกไม้ประจำ ชาติในประเทศอาเซียน
		1.1.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม 1.1.3.1 การจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความ แตกต่างเกี่ยวกับภาษา และการแต่งกายชุด ประจำชาติของประเทศ อาเซียน
		1.1.3.2 การจัดประสบการณ์ให้ เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับ การละเล่นและอาหาร ประจำชาติของประเทศ อาเซียน

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะ		
เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
1.2 การฝึกทักษะการ เป็นพลเมือง อาเซียน	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือ กิจกรรม ที่ส่งเสริมให้เด็กมีทักษะ เบื้องต้นสำหรับการเป็นพลเมืองอาเซียน ประกอบด้วย การทำงานและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น ความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น และการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ	1.2.1 การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น 1.2.1.1 การฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎ กติกาหรือยอมรับข้อตกลง ของ กลุ่ม 1.2.1.2 การจัดกิจกรรมให้เด็ก เรียนรู้บทบาทการเป็นผู้ นำและผู้ตามที่ดี หัวหน้า และสมาชิกกลุ่มให้เด็กเป็น ผู้นำเพื่อน ๆ ในการทำ กิจกรรมหน้าชั้นเรียน 1.2.2 ความรับผิดชอบตนเองและผู้อื่น 1.2.2.1 การฝึกให้เด็กมีความ รับผิดชอบตนเอง 1.2.2.2 การฝึกให้เด็กมีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวม 1.2.3 การติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ 1.2.3.1 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึก การสื่อสารความคิดเพื่อ สร้างความเข้าใจซึ่งกัน และกัน 1.2.3.2 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึก การเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี
1.3 การสร้างเจตคติที่ดี ต่อความเป็น อาเซียน	การจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือ กิจกรรม ที่ปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดี ต่อความเป็นอาเซียน ประกอบด้วย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เห็น คุณค่าต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน และ การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิก อาเซียน	1.3.1 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย 1.3.1.1 การจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ เกี่ยวกับการละเล่น และประเพณีไทย 1.3.1.2 การปลูกฝังเอกลักษณ์ความ เป็นไทยผ่านกิจกรรม ประจำวันของเด็ก

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
	 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1.3.2 การเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมือง อาเซียน 1.3.2.1 การปลูกฝังให้เด็กยอมรับและ เคารพความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของประเทศ สมาชิกอาเซียน 1.3.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วม ในการเป็นพลเมืองอาเซียน 1.3.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิก อาเซียน 1.3.3.1 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่น่าสนใจ ของประเทศอาเซียน 1.3.3.2 การจัดกิจกรรมให้เด็กได้ เรียนรู้เกี่ยวกับเพลงเด็ก หรือของเล่นของประเทศ อาเซียน
2. การสร้างสภาพ แวดล้อมที่เคารพใน ความแตกต่าง 2.1 การสร้างสังคม ประชาธิปไตย ในห้องเรียน	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใน ห้องเรียน ที่ส่งเสริมให้เด็กเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้เรียน และอยู่ร่วมกับผู้อื่น อย่างสันติ ปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอ ภาค การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น และการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	2.1.1 การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค 2.1.1.1 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน 2.1.1.2 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดย ปราศจากอคติ 2.1.2 การเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น 2.1.2.1 การส่งเสริมให้เด็กเคารพใน สิทธิของตนเอง 2.1.2.2 การส่งเสริมให้เด็กเคารพใน สิทธิของผู้อื่น

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการ
พัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
		2.1.3 การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี 2.1.3.1 การเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม ร่วมในการแก้ปัญหา 2.1.3.2 การส่งเสริมให้เด็ก แก้ปัญหาอย่าง ประนีประนอม
2.2 การส่งเสริมความ เข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างตนเองและ ผู้อื่น	การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใน ห้องเรียน ที่ส่งเสริมให้เด็กยอมรับและ เข้าใจในความแตกต่าง ประกอบด้วย การมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น การเคารพในความแตกต่างของตนเอง และผู้อื่น การยอมรับความคิดเห็นที่ ต่างกันระหว่างตนเองและผู้อื่น	2.2.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและ ผู้อื่น 2.2.1.1 การเปิดโอกาสให้เด็กรับรู้ ความสามารถของตนเอง 2.2.1.2 การส่งเสริมให้เด็กรับรู้ ความสามารถของผู้อื่น 2.2.2 การเคารพในความแตกต่างของ ตนเองและผู้อื่น 2.2.2.1 การส่งเสริมให้เด็กเข้าใจ ความแตกต่างของตนเอง และผู้อื่น 2.2.2.2 การส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อ ผู้อื่นอย่างให้เกียรติ 2.2.3 การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น 2.2.3.1 การสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน 2.2.3.2 การส่งเสริมให้เด็กรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างจาก ตนเอง

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
2.3 การสนับสนุนการ ปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตร ไมตรี	การปฏิบัติด้วยความเห็นอกเห็นใจซึ่งกัน และกัน การช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อกัน ส่งเสริมการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ เคารพและให้เกียรติ	2.3.1 การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน 2.3.1.1 การส่งเสริมให้เด็กรับรู้ ความรู้สึกของผู้อื่น 2.3.1.2 การสนับสนุนให้เด็กดูแล ความรู้สึกของผู้อื่น 2.3.2 การช่วยเหลือและมีน้ำใจ 2.3.2.1 การเปิดโอกาสให้เด็กได้ ช่วยเหลือผู้อื่น 2.3.2.2 การส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันมี น้ำใจต่อผู้อื่น 2.3.3 การปฏิบัติด้วยความเคารพและ ให้เกียรติ 2.3.3.1 การส่งเสริมให้เด็กใช้คำพูดที่ เคารพให้เกียรติผู้อื่น 2.3.3.2 การส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อ ผู้อื่นด้วยความเคารพ
3. การเป็นแบบอย่าง ความเป็นพลเมือง อาเซียน 3.1 การดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กใน การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย การ พอประมาณ การมีเหตุผล และการมี ภูมิคุ้มกัน	3.1.1 การพอประมาณ 3.1.1.1 การประหยัดคอตอม 3.1.1.2 การใช้ของหรือทรัพยากร อย่างรู้คุณค่า 3.1.2 การมีเหตุผล 3.1.2.1 การตัดสินใจอย่างรอบคอบ 3.1.2.2 การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล 3.1.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี 3.1.3.1 การจัดเตรียมแผนเพื่อ รองรับผล หรือการ เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ ประชาคมอาเซียน	ความหมาย	องค์ประกอบย่อย
3.2 การเรียนรู้และ พัฒนาตนเอง	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เด็กเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในการ ทำงาน ประกอบด้วย การแสวงหาความรู้ การคิดและการแก้ปัญหา และการมีเจตคติ ที่ดีต่อการเรียนรู้	3.1.3.2 การเตรียมตัวให้พร้อม 3.2.1 การแสวงหาความรู้ 3.2.1.1 ความสามารถในการสืบค้น ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ 3.2.1.2 การมีทักษะในการถาม คำถาม 3.2.2 การคิดและการแก้ปัญหา 3.2.2.1 การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 3.2.2.2 การมีทักษะในการคิด แก้ปัญหา 3.2.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 3.2.3.1 การใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่ เสมอ 3.2.3.2 การมีความสุขกับสิ่งที่ได้ เรียนรู้
3.3 การมีสุขภาวะทาง กายและใจที่ดี	การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เด็กในการดูแลตนเองให้มีสุขภาวะ ทางกายและใจที่ดี ประกอบด้วย การมี สุขภาพ และสุขนิสัยที่ดี การมีสุขภาพจิต ดีและมีความสุข และการมีคุณธรรมและ จิตใจที่ดีงาม	3.3.1 การมีสุขภาพ และสุขนิสัยที่ดี 3.3.1.1 การดูแลรักษาสุขภาพ ร่างกายให้แข็งแรง 3.3.1.2 การปฏิบัติตนอย่างถูก สุขลักษณะ 3.3.2 การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข 3.3.2.1 การแสดงอารมณ์ได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ 3.3.2.2 การมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง 3.3.3 การมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม 3.3.3.1 การมีความประพฤติที่ดีงาม 3.3.3.2 การมีความรัก ความเมตตา ต่อผู้อื่น

2. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูอนุบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 60,818 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) จำแนกภาคตามเขตการปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ภาค (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) โดยใช้เกณฑ์การจำแนกตามสังกัดและภาค ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรครูอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามภูมิภาค

สังกัด	จำนวน โรงเรียน (โรง)	ประชากรจำแนกตามภาค (ครู)				รวม (คน)
		ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	เหนือ	ใต้	
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	27,518	26,001	13,407	12,675	8,735	60,818

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนทั้งสิ้น 397 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973 อ้างถึงใน วรณิ แกมเกต, 2551) เพื่อประมาณค่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 397 คน

2.1.2 ผู้วิจัยคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างครูอนุบาลในแต่ละภาค ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (วรณิ แกมเกต, 2551) โดยคำนึงถึงสัดส่วนของจำนวนประชากรในแต่ละภาค ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

สังกัด	จำนวน โรงเรียน (โรง)	ประชากรจำแนกตามภาค (ครู)				รวม (คน)
		ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	เหนือ	ใต้	
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	27,518	26,001	13,407	12,675	8,735	60,818
		170	87	83	57	397

2.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มโรงเรียนโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากโรงเรียน และใช้จำนวนครูอนุบาลทั้งโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การกำหนดโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

สังกัด	จำนวน โรงเรียน	ประชากรจำแนกตามภาค (ครู)				รวม (คน)
		ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	เหนือ	ใต้	
สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	จำนวน โรงเรียน	14	10	7	5	36
	จำนวนครู	170	87	83	57	397

2.2 กำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเพิ่มเติมในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องกรจำเป็นและเสนอแนะแนวทางสำหรับครูอนุบาลในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้วิจัยได้แบ่งผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้การเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ดังนี้

2.2.1 นักวิชาการและอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาเอก

2) มีประสบการณ์ในการทำงานหรือมีผลงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอนุบาลสู่ประชาคมอาเซียน

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียน จำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) มีคุณวุฒิจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
- 2) มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

2.2.3 ครูอนุบาลจำนวน 3 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

มีประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นอนุบาลมากกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กอนุบาลสู่ประชาคมอาเซียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูอนุบาลจำนวน 1 ชุด และแนวคำถามการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แบบสอบถามครูอนุบาล เรื่องความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นที่กำลังปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียนที่สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เพื่อสำรวจข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 54 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) (Withkin, 1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2548) แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จำนวน 18 ข้อ 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง จำนวน 18 ข้อ และ 3) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน จำนวน 18 ข้อ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ การปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง และการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในการพัฒนา

คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยกำหนดความหมายแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด
มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก
มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง
มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย
มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุด
มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม เป็นข้อคำถามแบบมีโครงสร้างลักษณะปลายเปิดในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียน มีทั้งหมด 3 ด้าน ด้านละ 4 ข้อ ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน
- 2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง
- และ 3) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน รวม 12 ข้อ

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจากกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน และศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างเครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นจากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2 กำหนดโครงสร้างเนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยกำหนดจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวคำถามสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิดในการวิจัยจำแนกตามจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก

การพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทย สู่ประชาคมอาเซียน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
	จำนวน ข้อ	แบบสอบถาม		แนวคำถามสนทนากลุ่ม	
		ค่าน้ำหนัก รวม	ค่าน้ำหนัก รายข้อ	จำนวน ข้อ	ค่าน้ำหนัก รวม
1. ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับ อาเซียน	(18)	(33.33)		(4)	(33.33)
1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศ อาเซียน	(6)			-	
1.1.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ	2		3.70		
1.1.2 ความรู้ด้านสังคม	2		3.70		
1.1.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม	2		3.70		
1.2 การฝึกทักษะการเป็นพลเมือง อาเซียน	(6)			-	
1.2.1 การทำงานและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น	2		3.70		
1.2.2 ความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น	2		3.70		
1.2.3 การติดต่อสื่อสารอย่าง เข้าใจ	2		3.70		
1.3 การสร้างเจตคติที่ดีต่อความเป็น อาเซียน	(6)			4	
1.3.1 ความภาคภูมิใจในความ เป็นไทย	2		3.70		
1.3.2 การเห็นคุณค่าของอาเซียน	2		3.70		
1.3.3 การตระหนักในบทบาท การเป็นพลเมืองอาเซียน	2		3.70		

ตารางที่ 5 เนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวคำถามสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิดในการวิจัยจำแนกตามจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทย สู่ประชาคมอาเซียน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
	แบบสอบถาม			แนวคำถามสนทนากลุ่ม	
	จำนวน ข้อ	ค่าน้ำหนัก รวม	ค่าน้ำหนัก รายข้อ	จำนวน ข้อ	ค่าน้ำหนัก รวม
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ เคารพในความแตกต่าง	(18)	(33.33)		(4)	(33.33)
2.1 การสร้างสังคมประชาธิปไตยใน ห้องเรียน	(6)			-	
2.1.1 การปฏิบัติต่อกันความ เสมอภาค	2		3.70		
2.1.2 การเคารพในสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น	2		3.70		
2.1.3 การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	2		3.70		
2.2 การส่งเสริมความเข้าใจในความ แตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	(6)			-	
2.2.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อ ตนเองและผู้อื่น	2		3.70		
2.2.2 การยอมรับในความ แตกต่างทางวัฒนธรรม	2		3.70		
2.2.3 การมีความเข้าใจใน มุมมองที่แตกต่าง หลากหลาย	2		3.70		
2.3 การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่ เป็นมิตรไมตรี	(6)			4	
2.3.1 การเห็นอกเห็นใจซึ่งกัน และกัน	2		3.70		
2.3.2 การช่วยเหลือและมีน้ำใจ	2		3.70		
2.3.3 การปฏิบัติอย่างให้เกียรติ	2		3.70		

ตารางที่ 5 เนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวคำถามสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิดในการวิจัยจำแนกตามจำนวนข้อ และค่าน้ำหนัก (ต่อ)

การพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทย สู่ประชาคมอาเซียน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย				
	แบบสอบถาม			แนวคำถามสนทนากลุ่ม	
	จำนวน	ค่าน้ำหนัก	ค่าน้ำหนัก	จำนวน	ค่าน้ำหนัก
	ข้อ	รวม	รายข้อ	ข้อ	รวม
3. ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็น พลเมืองอาเซียน	(18)	(33.33)		(4)	(33.33)
3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	(6)			-	
3.1.1 การช่วยเหลือและพึ่งพา ตนเอง	2		3.70		
3.1.2 การมีเหตุผล	2		3.70		
3.1.3 การประหยัดอดออม	2		3.70		
3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	(6)			-	
3.2.1 การแสวงหาความรู้	2		3.70		
3.2.2 การคิดและการแก้ปัญหา	2		3.70		
3.2.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการ เรียนรู้	2		3.70		
3.3 การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี	(6)			4	
3.3.1 การมีคุณธรรมและจิตใจที่ดี	2		3.70		
3.3.2 การมีสุขภาพจิตดีและ มีความสุข	2		3.70		
3.3.3 การมีสุขภาพ และสุขนิสัย ที่ดี	2		3.70		
รวม	54	100		12	100

4.3 กำหนดโครงสร้างเนื้อหา และข้อคำถามในแบบสอบถาม และแนวคำถามสนทนากลุ่มตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	
	แบบสอบถาม (ข้อ)	แนวคำถามในการประชุมกลุ่ม (ข้อ)
1. ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน		4
1.1. การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน	1-6	
1.2. การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	7-12	
1.3. การสร้างเจตคติที่ดีต่อความเป็นอาเซียน	12-18	
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง		4
2.1. การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน	19-24	
2.2. การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	25-30	
2.3. การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี	31-36	
3. ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน		4
3.1. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	37-42	
3.2. การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	43-48	
3.3. การมีสุขภาพทางกายและใจที่ดี	49-54	

4.3 สร้างแบบสอบถาม และแนวคำถามการสนทนากลุ่มตามข้อหายเนื้อหาในกรอบแนวคิดการวิจัย และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 นำเครื่องมือทั้ง 2 ชุด เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ดังแสดงรายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในภาคผนวก ก เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) รวมถึงตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาโดยกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้อง ครบคลุม และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

4.4.2 นำผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านมาคำนวณค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) เป็นรายข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ให้ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ต้องมีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.67 จึงถือว่าข้อคำถามสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.0 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

4.4.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ข้อเสนอแนะและประเด็นปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไข
1. ปรับข้อความที่แสดงถึงการวัดประสพการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม	1. ปรับแก้ข้อความรูปแบบ วิธีการวัดประสพการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในประเด็นการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ในข้อที่ 1-6 เช่น จัดมุมประสพการณ์เพื่อให้เด็กได้สังเกต และเปรียบเทียบความแตกต่างของสกุลเงิน จัดประสพการณ์การเรียนรู้การเล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับอาชีพเสรีในอาเซียน เป็นต้น
2. ปรับคำและภาษาให้เหมาะสมกับเด็กอนุบาล	2. ปรับคำและภาษาในส่วนของคำถามข้อที่ 18 เปลี่ยนจากของเล่น เป็นการละเล่น
3. ปรับเนื้อหาคำถามให้เน้นความชัดเจนยิ่งขึ้น ในประเด็นความแตกต่างทางเชื้อชาติ	3. ปรับเนื้อหาคำถามในข้อ 27 ให้ข้อความเกี่ยวกับความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา การสอนเด็กให้เข้าใจว่า คนทุกคนมีความแตกต่างกัน

4.4.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับครูอนุบาล จำนวน 40 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง พบว่าครูอนุบาลส่วนใหญ่สามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างเข้าใจ และถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .973

4.4.5 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ ดังแสดงเครื่องมือในการวิจัยในภาคผนวก ค

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1.1 ส่งจดหมายขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.2 ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยมีการสอดซองติดแสตมป์พร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.3 ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนครั้งนี้ได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 318 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.10

5.1.4 ดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนทางโทรศัพท์ ได้จำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืนเพิ่มเติมในครั้งที่ 2 อีก 79 ฉบับ รวม 397 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.5 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

5.2.1 ดำเนินการติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 10 คน ดังแสดงในภาคผนวก ข

5.2.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการสนทนากลุ่มจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนถึงผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

5.2.3 ดำเนินการสนทนากลุ่ม 1 วัน ใช้ระยะเวลา 3 ชั่วโมง ณ ห้องประชุม 823 อาคารพระมิ่งขวัญการศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยอธิบายความเป็นมาของการสนทนากลุ่ม เรื่องสาเหตุของความต้องการจำเป็นและแนวทางเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันอภิปราย และจัดลำดับความสำคัญเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องการจำเป็น และเสนอแนะแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยประชาคมอาเซียน ดำเนินการดังนี้

3.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.1.2 ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์โดยหาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียน และค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลในประชาคมอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง และค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยการทดสอบค่าที (t-test) ด้วยวิธีการเปรียบเทียบรายคู่ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของครูอนุบาล มีดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงของครูอยู่ในระดับสูงมาก การปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นของครูอยู่ในระดับสูงมาก
3.50 – 4.49	หมายถึง การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงของครูอยู่ในระดับสูง การปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นของครูอยู่ในระดับสูง
2.50 – 3.49	หมายถึง การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงของครูอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นของครูอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงของครูอยู่ในระดับต่ำ การปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นของครูอยู่ในระดับต่ำ

1.00 – 1.49 หมายถึง การปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริงของครูอยู่ในระดับต่ำมาก
การปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นของครูอยู่ในระดับต่ำมาก

3.1.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็ก
อนุบาลในประชาคมอาเซียนโดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) โดยดัชนี
PNI_{Modified} ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไป ถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน แล้วนำมาจัดลำดับความต้องการ
จำเป็นโดยเรียงดัชนีจากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการ
พัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความ
เรียง (Withkin, 1984 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

3.2 การวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นและแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมา
วิเคราะห์โดยการสรุปเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครู ในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำเสนอในตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวน และค่าร้อยละ

รายการ	จำนวน (n=397)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	19	4.78
หญิง	378	95.22
2. อายุ		
21-30 ปี	135	34.00
31-40 ปี	80	20.15
41-50 ปี	85	21.41
51-60 ปี	97	24.43
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	65	16.37
ปริญญาตรี	176	44.33
ปริญญาโท	152	38.28
ปริญญาเอก	4	1.01
4. สาขาวิชา		
การศึกษาปฐมวัย	220	55.42
บริหารการศึกษา	55	13.85
ประถมศึกษา	47	11.84
หลักสูตรและการสอน	10	2.53
ภาษาไทย	14	3.53
สังคมศึกษา	10	2.52
การวิจัยการศึกษา	7	1.76

ตารางที่ 8 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน และค่าร้อยละ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=397)	ร้อยละ
4. สาขาวิชา (ต่อ)		
คหกรรมศาสตร์	10	2.52
สุขศึกษา	7	1.76
วิทยาศาสตร์บัณฑิต	17	4.28
5. ระดับชั้นที่ท่านกำลังปฏิบัติงาน		
อนุบาลปีที่ 1 (อายุ 4-5 ปี)	311	78.34
อนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5-6 ปี)	86	21.66
จำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียนของท่าน		
1-10 คน	78	19.65
11-20 คน	110	27.71
21-30 คน	149	37.53
31 คนขึ้นไป	60	15.11
6. ประสบการณ์การสอนระดับอนุบาล		
น้อยกว่า 1 ปี	76	19.14
1 - 3 ปี	97	24.43
4 - 5 ปี	80	20.15
6 ปีขึ้นไป	144	36.27
7. ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน		
1-2 ครั้ง	171	43.07
3-4 ครั้ง	226	56.93

ตารางที่ 8 พบว่า ครูอนุบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.22 มีอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 34 ระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.33 จบการศึกษาจากสาขาการศึกษาปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 55.42 ปฏิบัติงานระดับอนุบาลปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 78.34 มีจำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียน 21-30 คน คิดเป็นร้อยละ 37.53 มีประสบการณ์การสอนระดับอนุบาลมากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.27 มีประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน 3-4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 56.93

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็นความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน นำเสนอในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที (t-test)

การปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	3.55	0.70	สูง	4.62	0.45	สูงมาก	25.62*
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง	3.51	0.45	สูง	4.65	0.43	สูงมาก	36.87*
3. การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	3.47	0.49	ปานกลาง	4.66	0.43	สูงมาก	36.35*
รวม	3.51	0.55	สูง	4.65	0.44	สูงมาก	32.38*

*p < .01

ตารางที่ 9 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.51$) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูง 2 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.55$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง ($\bar{x} = 3.51$) และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน ($\bar{x} = 3.47$) ตามลำดับ การปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับสูงมากทุกด้าน โดยด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน

($\bar{x} = 4.66$) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง ($\bar{x} = 4.65$) และด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ($\bar{x} = 4.62$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในทุกด้าน

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที่ (t-test)

การปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะ เด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	3.55	0.70	สูง	4.62	0.45	สูงมาก	25.62*
1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน	3.67	1.10	สูง	4.56	0.50	สูงมาก	14.67*
1.2 การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.50	0.43	สูง	4.67	0.41	สูงมาก	39.09*
1.3 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน	3.46	0.47	ปานกลาง	4.67	0.42	สูงมาก	38.10*
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพใน	3.51	0.45	สูง	4.65	0.43	สูงมาก	36.87*
ความแตกต่าง							
2.1 การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน	3.52	0.46	สูง	4.66	0.43	สูงมาก	36.04*
2.2 การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.52	0.45	สูง	4.64	0.44	สูงมาก	35.53*
2.3 การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็น มิตรไมตรี	3.49	0.43	ปานกลาง	4.67	0.42	สูงมาก	38.90*
3. การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมือง	3.47	0.49	ปานกลาง	4.66	0.43	สูงมาก	36.35*
อาเซียน							
3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	3.55	0.45	สูง	4.60	0.47	สูงมาก	32.34*
3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	3.46	0.50	ปานกลาง	4.66	0.42	สูงมาก	36.90*
3.3 การมีสุขภาพทางกายและใจที่ดี	3.43	0.51	ปานกลาง	4.70	0.41	สูงมาก	38.95*

*p < .01

ตารางที่ 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนเป็นรายด้านจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็น และทดสอบค่าที่ (t-test) มีดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.55$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงทุกประเด็นย่อย โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.67$) รองลงมาคือ การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน ($\bar{x} = 3.50$) และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน ($\bar{x} = 3.46$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.62$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 4.67$) รองลงมา คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน ($\bar{x} = 4.56$)

การทดสอบค่าทีในด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.51$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงทุกประเด็นย่อย โดยการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน และการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุดเท่ากัน ($\bar{x} = 3.52$) รองลงมาคือ การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี ($\bar{x} = 3.49$)

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.65$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.67$) รองลงมา คือ การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน ($\bar{x} = 4.66$) และการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 4.64$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในทุกประเด็นย่อย

3) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.47$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.55$) รองลงมาคือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 3.46$) และการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ($\bar{x} = 3.43$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.66$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.70$) รองลงมา คือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ($\bar{x} = 4.66$) และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{x} = 4.60$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าทีในด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครู ทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที(t-test)

การปฏิบัติของครูด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่ควรจะเป็น			t-test	
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.		ระดับ
1. การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน	3.67	1.10	สูง	4.56	0.50	สูงมาก	14.67*
1.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ	3.61	1.09	สูง	4.31	0.57	สูงมาก	11.27*
1.1.1 จัดมุมประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ความแตกต่างของสกุลเงินแต่ละประเทศในอาเซียน	3.84	0.74	สูง	4.33	0.79	สูงมาก	9.11*
1.1.2 จัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพเสรีในอาเซียน	3.50	1.26	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	11.80*
1.2 ความรู้ด้านสังคม	3.79	1.28	สูง	4.79	0.43	สูงมาก	14.88*
1.2.1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศ	3.73	1.33	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	14.66*
1.2.2 จัดประสบการณ์ความแตกต่างของแต่ละประเทศ	3.84	1.22	สูง	4.81	0.39	สูงมาก	15.12*
1.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม	3.65	0.93	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	20.30*
1.3.1 ประสบการณ์การเรียนรู้ความแตกต่างเกี่ยวกับภาษา	3.98	1.24	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	11.62*
1.3.2 จัดประสบการณ์การเล่น และอาหารประจำชาติ	3.32	0.63	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	34.17*
2. การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.50	0.43	สูง	4.67	0.41	สูงมาก	39.09*
2.1 การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.31	0.45	ปานกลาง	4.74	0.37	สูงมาก	49.05*
2.1.1 ฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎกติกา	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
2.1.2 จัดกิจกรรมให้เรียนรู้บทบาทการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
2.2 ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
2.2.1 ฝึกให้รับผิดชอบต่อตนเอง	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.2 มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และผลการวิเคราะห์ค่าที่ (t-test) (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่ควรจะเป็น			t-test	
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.		ระดับ
2. การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน (ต่อ)							
2.3 การติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ	3.37	0.55	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	42.64*
2.3.1 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกัน	3.37	0.55	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	42.64*
2.3.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
3. การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน	3.46	0.47	ปานกลาง	4.67	0.42	สูงมาก	38.10*
3.1 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	3.32	0.60	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	42.59*
3.1.1 จัดกิจกรรมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่นและประเพณีไทย	3.24	0.71	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	33.11*
3.1.2 ปลูกฝังเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านกิจวัตรประจำวันของเด็ก	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
3.2 การเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.58	0.31	สูง	4.41	0.49	สูงมาก	28.49*
3.2.1 ปลูกฝังให้เด็กยอมรับและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศ	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
3.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
3.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน	3.49	0.49	ปานกลาง	4.79	0.43	สูงมาก	39.79*
3.3.1 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่น่าสนใจของประเทศอาเซียน	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.3.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับเพลงเด็ก หรือของเล่นของประเทศ	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*

*p < .01

ตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในประเด็นย่อยจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที (t-test) มีดังนี้

1) การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนในสภาพที่เป็นจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติในระดับสูงทุกประเด็นย่อย โดยการให้ความรู้ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.79$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.65$) และการให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.61$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.56$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการให้ความรู้ด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.79$) รองลงมา คือ ความรู้ด้านวัฒนธรรม ($\bar{x} = 4.70$) และความรู้ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 4.31$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าทีด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

2) การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในด้านการฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.50$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติในอยู่ในระดับสูง 1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.76$) รองลงมา คือ การติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ ($\bar{x} = 3.37$) และการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.31$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการฝึกทักษะพลเมืองอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.67$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการ

ปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.81$) รองลงมา คือ การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ($\bar{x} = 4.74$) และความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 4.53$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการฝึกทักษะพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน การปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านการฝึกทักษะ พลเมืองอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

3) การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติ ของครูในด้านการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยการเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมือง อาเซียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.58$) รองลงมา คือ การมีความรู้สึกที่ดีต่อ ประเทศสมาชิกอาเซียน ($\bar{x} = 3.49$) และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ($\bar{x} = 3.32$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในด้านการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็น อาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.67$) เมื่อพิจารณาในประเด็น ย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมี ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมา คือ การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิก อาเซียน ($\bar{x} = 4.79$) และการเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมืองอาเซียน ($\bar{x} = 4.41$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของ คะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการ สร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการสร้างสภาพแวดล้อมที่
 เคารพในความแตกต่างในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการ
 ทดสอบค่าที (t-test)

การปฏิบัติของครูด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. การสร้างสังคมประชาธิปไตย ในห้องเรียน	3.52	0.46	สูง	4.66	0.43	สูงมาก	36.04*
1.1 การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค	3.49	0.58	ปานกลาง	4.70	0.46	สูงมาก	32.87*
1.1.1 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่าง เท่าเทียม	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
1.1.2 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดย ปราศจากอคติ	3.38	0.54	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	35.71*
1.2 การเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น	3.31	0.45	ปานกลาง	4.74	0.37	สูงมาก	49.05*
1.2.1 ส่งเสริมให้เด็กเคารพในสิทธิ ของตนเอง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
1.2.2 ส่งเสริมให้เด็กเคารพ ในสิทธิ ของผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.3 การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
1.3.1 เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
1.3.2 ส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาอย่าง ประนีประนอม	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
2. การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.52	0.45	สูง	4.64	0.44	สูงมาก	35.53*
2.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและ ผู้อื่น	3.32	0.45	ปานกลาง	4.67	0.46	สูงมาก	41.87*
2.1.1 เปิดโอกาสให้เด็กรับรู้ ความสามารถของตนเอง	3.43	0.50	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	43.38*
2.1.2 ส่งเสริมให้เด็กรับรู้ ความสามารถของผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการสร้างสภาพแวดล้อมที่
 เคารพในความแตกต่างในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการ
 ทดสอบค่าที (t-test) (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ เคารพในความแตกต่าง	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
2. การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น (ต่อ)							
2.2 การเคารพในความแตกต่างของตนเอง และผู้อื่น	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.1 ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจ ความแตกต่างของตนเองและ ผู้อื่น เช่น เพศ ศาสนา	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.2 ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างให้เกียรติ	3.50	1.26	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	11.80*
2.3 การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น							
2.3.1 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมี ความคิดเห็นที่แตกต่าง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*
2.3.2 ส่งเสริมให้เด็กรับฟังความคิดเห็น ที่แตกต่างจากตนเอง	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
3. การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็น มิตรไมตรี							
3.1 การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	3.40	0.49	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	46.47*
3.1.1 ส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความรู้สึก ของ ผู้อื่น	3.40	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.74*
3.1.2 สนับสนุนให้เด็กดูแลความรู้สึก ของผู้อื่น	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
3.2 การช่วยเหลือและมีน้ำใจ							
3.2.1 เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
3.2.2 ส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันมีน้ำใจต่อผู้อื่น	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
3.3 การปฏิบัติด้วยความเคารพและให้เกียรติ							
3.3.1 ส่งเสริมให้เด็กใช้คำพูดที่เคารพให้ เกียรติผู้อื่น	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.3.2 ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วย ความเคารพ	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*

* $p < .01$ ที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนปฏิบัติของครูด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในประเด็นย่อยจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที่ (t-test) มีดังนี้

1) ด้านการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการ

ปฏิบัติของครูในด้านการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.76$) รองลงมา คือ การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค ($\bar{x} = 3.49$) และการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 3.31$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียนในสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.66$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.74$) รองลงมา คือ การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค ($\bar{x} = 4.70$) และการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ($\bar{x} = 4.53$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียนในทุกประเด็นย่อย

2) การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 2 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 1 ประเด็นย่อย โดยการเคารพในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.95$) รองลงมา คือ การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 3.50$) และการมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น ($\bar{x} = 3.32$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.64$) เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด

1. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.55	0.45	สูง	4.60	0.47	สูงมาก	32.34*
1.1 การพอประมาณ	3.50	0.56	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	33.29*
1.1.1 ประหยัดอดออม	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
1.1.2 ใช้จ่ายหรือทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	3.40	0.50	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.63*
1.2 การมีเหตุผล	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.2.1 มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	3.37	0.57	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	51.39*
1.2.2 มีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เช่น การใช้เหตุและผลในการทำสิ่งต่างๆ	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
1.3.1 มีการจัดเตรียมแผนเพื่อรองรับผลหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
1.3.2 เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
2. การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	3.46	0.50	ปานกลาง	4.66	0.42	สูงมาก	36.90*
2.1 การแสวงหาความรู้	3.40	0.69	ปานกลาง	4.78	0.42	สูงมาก	34.26*
2.1.1 ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การสอบถามผู้รู้	3.21	0.75	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	37.90*
2.1.2 มีทักษะในการถามคำถาม เช่น การถามคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
2.2 การคิดและการแก้ปัญหา	3.41	0.49	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	46.19*
2.2.1 คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การมีความคิดแปลกแตกต่างไปจากเดิม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.37*
2.2.2 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา เช่น การคิดแก้ปัญหอย่างเหมาะสม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.14*

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในประเด็นย่อย จำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที (t-test) (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น	t-test				
2.2 การคิดและการแก้ปัญหา (ต่อ)							
2.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.58	0.31	สูง	4.41	0.49	สูงมาก	28.49*

2.3.1	ไฝหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ เช่น การเข้าร่วมอบรมเพิ่มพูนความรู้สม่ำเสมอ	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
2.3.2	มีความสุขกับสิ่งที่ได้เรียนรู้	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
3.	การมีสุขภาพทางกายและใจที่ดี	3.43	0.51	ปานกลาง	4.70	0.41	สูงมาก	38.95*
3.1	การมีสุขภาพ และสุขนิสัยที่ดี	3.48	0.51	ปานกลาง	4.79	0.43	สูงมาก	39.18*
3.1.1	ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.1.2	ปฏิบัติตนอย่างถูกสุขลักษณะ	3.38	0.53	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	43.04*
3.2	การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	3.50	0.56	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	33.33*
3.2.1	แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
3.2.2	มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.74*
3.3	การมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม	3.31	0.46	ปานกลาง	4.62	0.34	สูงมาก	45.69*
3.3.1	มีความประพฤติที่ดีงาม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	56.73*
3.3.2	มีความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่น	3.20	0.43	ปานกลาง	4.29	0.47	สูงมาก	34.56*

*p < .01

ตารางที่ 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในประเด็นย่อยจำแนกตามสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และการทดสอบค่าที (t-test) มีดังนี้

1) การดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพอเพียงในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.55$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่าครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 2 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 1 ประเด็นย่อย โดยการมีภูมิคุ้มกันที่ดีมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.76$) รองลงมา คือ การพอประมาณ ($\bar{x} = 3.50$) และการมีเหตุผล ($\bar{x} = 3.21$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.60$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการพอประมาณมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.70$) รองลงมา คือ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน ($\bar{x} = 4.53$)

การทดสอบค่าทีด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในทุกประเด็นย่อย

2) การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูในด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.58$) รองลงมา คือ การคิดและการแก้ปัญหา ($\bar{x} = 3.41$) และการแสวงหาความรู้ ($\bar{x} = 3.40$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.66$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการคิดและการแก้ปัญหามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.80$) รองลงมา คือ การแสวงหาความรู้ ($\bar{x} = 4.78$) และการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ($\bar{x} = 4.41$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกประเด็นย่อย

3) การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 1 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 2 ประเด็นย่อย โดยการมีสุขภาพจิตดีและมีความสุขมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 3.50$) รองลงมา คือ การมีสุขภาพและสุขนิสัยที่ดี ($\bar{x} = 3.48$) และการมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม ($\bar{x} = 3.31$) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีในสภาพที่ควรจะเป็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{x} = 4.70$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการมีสุขภาพและสุขนิสัยที่ดีมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{x} = 4.79$) รองลงมา คือ การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข ($\bar{x} = 4.70$)

และการมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม ($\bar{x} = 4.62$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีในทุกประเด็นย่อย

ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามรายด้าน

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	ความต้องการจำเป็น		
			(I - D)	PNI=(I - D)/D	ลำดับ
1. การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	3.55	4.62	1.07	0.30	(3)
1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน	3.67	4.56	0.89	0.24	3
1.2 การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.50	4.67	1.17	0.33	2
1.3 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน	3.46	4.67	1.20	0.35	1

ตารางที่ 14 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามรายด้าน (ต่อ)

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง (D)	สภาพที่ควรจะเป็น (I)	ความต้องการจำเป็น		
			(I - D)	PNI=(I - D)/D	ลำดับ
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง	3.51	4.65	1.15	0.33	(2)
2.1 การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน	3.52	4.66	1.14	0.32	2

2.2 การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.52	4.64	1.12	0.32	2
2.3 การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี	3.49	4.67	1.18	0.34	1
3. การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	3.47	4.66	1.18	0.34	(1)
3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.55	4.60	1.05	0.30	3
3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	3.46	4.66	1.20	0.35	2
3.3 การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี	3.43	4.70	1.28	0.37	1

*p < .01

ตารางที่ 14 พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนทุกด้าน โดยมีค่า PNI_{Modified} อยู่ระหว่าง 0.24 - 0.37 เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 3 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI_{Modified} = 0.34) รองลงมาคือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง (PNI_{Modified} = 0.33) และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน (PNI_{Modified} = 0.30) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน ครูมีความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี (PNI_{Modified} = 0.37) รองลงมาคือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (PNI_{Modified} = 0.35) และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (PNI_{Modified} = 0.30) ตามลำดับ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง ครูมีความต้องการจำเป็นลำดับแรกคือ การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี (PNI_{Modified} = 0.34) รองลงมาเป็นลำดับที่สองร่วมกัน คือ การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น และการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน (PNI_{Modified} = 0.32) และด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเป็นลำดับแรกคือ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน (PNI_{Modified} = 0.35) รองลงมา คือ การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน (PNI_{Modified} = 0.33) และการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน (PNI_{Modified} = 0.24) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจากการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์สาเหตุของความต้องการจำเป็นที่นำไปสู่การเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) โดยผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นจากแบบสอบถามให้แก่ผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มจากนั้นร่วมกันวิเคราะห์เพื่อให้ได้ฉันทามติเกี่ยวกับสาเหตุของความต้องการจำเป็นและแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน 3 ลำดับ ดังนี้

- ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน
- ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง
- ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปสาเหตุของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน สาเหตุของความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด คือ ครูมีความเครียดจากการทำงาน มีภาระงานมาก เนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเอง รองลงมา คือ ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ทำให้ครูขาดความตระหนักในการดูแลสุขภาพ โดยครูจะให้ความสำคัญกับการทำงานมากกว่าการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ครูยังไม่เห็นความสำคัญของการแสดงพฤติกรรมการดูแลสุขภาพทางกายและใจให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง

ลำดับที่ 2 คือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างสาเหตุความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด คือ ครูไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนให้เด็กมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกให้เด็กได้รับรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น รองลงมาคือ ครูยังขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติ และการใช้คำพูดที่เคารพและให้เกียรติกับเด็ก โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ทำให้ครูถ่ายทอดความเป็นอคติไปสู่เด็กโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้ความไม่เพียงพอของสื่อ ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้ในการ

สนับสนุนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน เช่น หนังสือนิทาน หรือคู่มือให้ความรู้ครูเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน สาเหตุความต้องการจำเป็นที่สำคัญที่สุด คือ ครูไม่เห็นความสำคัญของการสอนให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน โดยครูจะให้ความสำคัญเป็นบางช่วงเวลาตามโอกาส เช่น เมื่อได้รับคำสั่งหรือได้รับนโยบายจากผู้บริหาร จึงทำให้การพัฒนาเด็กในเรื่องนี้ ไม่มีความต่อเนื่อง รองลงมา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการสอนเกี่ยวกับอาเซียน เน้นการสอนเฉพาะด้านความรู้ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อความเป็นอาเซียน นอกจากนี้ครูยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนเกี่ยวกับอาเซียน มองว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ เข้าใจยาก ไกลตัวเด็ก เนื่องจากมองไม่เห็นความสัมพันธ์ของความเป็นอาเซียนกับการดำรงชีวิตประจำวัน

จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน มีดังนี้

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน คือ ครูควรจัดสรรเวลาในการดูแลตัวเองเพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมที่มีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ให้เด็กได้เห็นเป็นแบบอย่าง เช่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รองลงมาคือ ครูควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาวะทางกายและใจ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน คือ กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือสำหรับครูเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อให้ครูมีแนวทางการพัฒนาเด็กที่เป็นรูปธรรม และสามารถนำลงสู่การปฏิบัติได้จริง รองลงมา คือ สถาบันผลิตครูควรบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาวะกายและใจไว้ในหลักสูตรผลิตครูปฐมวัย เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาวะกายและใจให้ครูปฐมวัยรุ่นใหม่ นอกจากนี้รัฐบาลควรมีนโยบายในการส่งเสริมการดูแลสุขภาวะกายและใจให้กับครูอนุบาล โดยการกำหนดเรื่องการมีสุขภาวะทางกายใจไว้เป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับครูอนุบาล

ลำดับที่ 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง มีดังนี้

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนที่

สำคัญที่สุด คือ ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของตนเอง โดยการจัดกิจกรรมการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น โดยเปิดโอกาสให้เด็กรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน การช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน รองลงมาคือ ครูควรเปิดใจ ยอมรับความแตกต่างในระหว่างบุคคล ปฏิบัติต่อเด็กอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอนุบาลให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รองลงมา คือ กระทรวงศึกษาควรมีการจัดทำแนวทางการสอนเด็กให้ปฏิสัมพันธ์อย่างมิตรไมตรีต่อกันไว้ในคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย อีกทั้งยังควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีไว้ในหลักสูตรการผลิตครูปฐมวัย

ลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน มีดังนี้

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนที่สำคัญที่สุด คือ ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยเริ่มต้นสอนจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก และเชื่อมโยงความเป็นอาเซียนเข้ากับชีวิตประจำวัน เช่น การสอนให้เด็กเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนก่อน จากนั้นจึงสอนเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน รองลงมาคือ ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเจตคติต่อความเป็นอาเซียนให้แก่เด็ก

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน โดยใช้ช่องทางสื่อ เทคโนโลยี อีกทั้งรัฐบาลควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนครูไทยระหว่างครูไทยกับครูในอาเซียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน 2) เพื่อเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้การสำรวจด้วยแบบสอบถาม 2) การวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น และแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้การสนทนากลุ่ม ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 397 คน โดยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t - test) ด้วยการเปรียบเทียบรายคู่ และใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครู

ครูอนุบาลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี ระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี จบการศึกษาจากสาขาการศึกษาปฐมวัย ปฏิบัติงานระดับอนุบาลปีที่ 1 มีจำนวนเด็กนักเรียนในห้องเรียน 21-30 คน มีประสบการณ์การสอนระดับอนุบาลมากกว่า 6 ปี มีประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน 3-4 ครั้ง

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาล

ไทยสู่ประชาคมอาเซียน

โดยภาพรวมการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ตามสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน ตามลำดับ

การปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนตามสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับสูงมากทุกด้าน โดยด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในทุกด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงทุกประเด็นย่อย โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียนมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด เท่ากัน รองลงมา คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน

การทดสอบค่าทีในด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงทุกประเด็นย่อย โดยการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน และการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุดเท่ากัน รองลงมาคือ การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี

ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน และการส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น ตามลำดับ

การทดสอบค่าที่ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่างในทุกประเด็นย่อย

3) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูง 2 ประเด็นย่อย และระดับปานกลาง 1 ประเด็นย่อย โดยการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ใน

ระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาในประเด็นย่อยพบว่า ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงมากทุกประเด็นย่อย โดยการมีสุขภาพทางกายและใจที่ดีมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุด รองลงมา คือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามลำดับ

การทดสอบค่าทีในด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครู ทั้งสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่ควรจะเป็นในทุกประเด็นย่อยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียนในทุกประเด็นย่อย

3. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน มากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง และการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ตามลำดับ

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นย่อย ผลการวิจัยมีดังนี้

3.1) ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการเป็นแบบอย่างการมีสุขภาพทางกายและใจที่ดีเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามลำดับ

3.2) ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ความส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น และการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียนตามลำดับ

3.3) ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน และการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน

4. ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็น และแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จากการสนทนากลุ่ม

สาเหตุของความต้องการจำเป็น และแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็ก
อนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามความต้องการจำเป็นสูงสุดของแต่ละด้านจากการสนทนา
กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน

สาเหตุของความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่
ประชาคมอาเซียน

- 1) ครูมีความเครียดจากการทำงาน มีภาระงานมาก เนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเอง
- 2) ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ทำให้ครูขาดความตระหนักในการดูแลสุขภาพ และให้ความสำคัญกับการทำงานมากกว่าการดูแลสุขภาพ
- 3) ครูไม่เห็นความสำคัญของการแสดงพฤติกรรมดูแลสุขภาพทางกายและใจให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่าง

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

- 1) ครูควรจัดสรรเวลาในการดูแลตัวเองเพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมดูแลสุขภาพทางกายและใจที่ดีให้เด็กได้เห็นเป็นแบบอย่าง เช่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์
- 2) ครูควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทางกายและใจ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคม
อาเซียน

- 1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือสำหรับครูเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อให้ครูมีแนวทางการพัฒนาเด็กที่เป็นรูปธรรม และสามารถนำลงสู่การปฏิบัติได้จริง

2) สถาบันอุดมศึกษาควรบรรจุเนื้อหาบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่มีสุขภาพกายและใจไว้ในหลักสูตรผลิตครูปฐมวัย เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพกายและใจให้แก่ครูปฐมวัยรุ่นใหม่

3) รัฐบาลกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพกายและใจให้กับครูอนุบาล โดยการกำหนดเรื่องการมีสุขภาพทางกายใจไว้เป็นสมรรถนะสำคัญสำหรับครูอนุบาล

4.2 ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความ

แตกต่าง

สาเหตุของความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

1) ครูไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนให้เด็กมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่ฝึกให้เด็กได้รับรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น

2) ครูยังขาดความระมัดระวังในการปฏิบัติ และการใช้คำพูดที่เคารพและให้เกียรติกับเด็ก โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ทำให้ครูถ่ายทอดความเป็นอคติไปสู่เด็กโดยไม่รู้ตัว

3) ความไม่เพียงพอของสื่อ ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ใช้ในการสนับสนุนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน เช่น หนังสือนิทาน หรือคู่มือให้ความรู้ครูเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

1) ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอนของตนเอง โดยการจัดกิจกรรมการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น โดยเปิดโอกาสให้เด็กรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน การช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน

2) ครูควรเปิดใจ ยอมรับความแตกต่างในระหว่างบุคคล ปฏิบัติต่อเด็กอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคม

อาเซียน

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอนุบาลให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 2) กระทรวงศึกษาธิการควรมีการจัดทำแนวทางการสอนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นมิตรไมตรีต่อกันไว้ในคู่มือการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
- 3) สถาบันผลิตครูควรเพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการในเรื่องนี้ไว้ในหลักสูตรการผลิตครูปฐมวัย

4.2 ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

สาเหตุของความต้องการจำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

- 1) ครูไม่เห็นความสำคัญของการสอนให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน โดยครูจะให้ความสำคัญเป็นบางช่วงเวลาตามโอกาส เช่น เมื่อได้รับคำสั่งหรือได้รับนโยบายจากผู้บริหาร จึงทำให้การพัฒนาเด็กในเรื่องนี้ ไม่มีความต่อเนื่อง
- 2) ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการสอนเกี่ยวกับอาเซียน เน้นการสอนเฉพาะด้านความรู้ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน
- 3) ครูยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนอาเซียน มองว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ เข้าใจยาก ไกลตัวเด็ก เนื่องจากมองไม่เห็นความสัมพันธ์ของอาเซียนกับการดำรงชีวิตประจำวัน

แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน

- 1) ครูควรปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน โดยเริ่มต้นสอนจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็ก และเชื่อมโยงความเป็นอาเซียนเข้ากับชีวิตประจำวัน เช่น การสอนให้เด็กเรียนรู้วิธีการอยู่ร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนก่อน จากนั้นจึงสอนเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน
- 2) ครูควรตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาเจตคติต่อความเป็นอาเซียนให้แก่เด็ก

แนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคม

อาเซียน

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน โดยใช้ช่องทางสื่อ เทคโนโลยี
- 3) รัฐบาลควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนครูไทยระหว่างครูไทยกับครูใน

อาเซียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลงานวิจัย เรื่อง การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน มีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. ความสำคัญของครูในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กในด้านการดูแลสุขภาพทางกายและใจ

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีสุขภาพทางกายและใจที่ดี

เป็นลำดับที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ครูมีระดับการปฏิบัติในสภาพจริงด้านการมีสุขภาพทางกายและใจที่ดีเป็นลำดับสุดท้ายแต่ในทางกลับกันครูมีระดับการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครูมีความคาดหวังเกี่ยวกับการมีสุขภาพทางกายและใจที่ดีเป็นอย่างมาก แต่ในสภาพจริงของครูกลับมีการปฏิบัติในระดับน้อย เนื่องจากครูอนุบาลมีภาระงานที่ต้องทำเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่มีเวลาดูแลสุขภาพกายใจของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุขนิรันดร์ บัณฑิตกุล (2548) พบว่า ครูอนุบาลในโรงเรียนที่มีการปฏิรูปการเรียนรู้มีภาระงานมากกว่าในอดีต ทั้งงานพัฒนาทางวิชาการ ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดประสบการณ์ การจัดสภาพแวดล้อม การประเมินพัฒนาการ การนิเทศการสอน และการวิจัยในชั้นเรียน งานพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การรับผิดชอบโครงการพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา งานพัฒนาตนเอง ได้แก่ การนำความรู้จากภายนอกมาพัฒนาตนเอง เช่น การศึกษาดูงาน การอบรม/สัมมนาและการศึกษาต่อ และงานสร้างความร่วมมือกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้าง

ความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา ครูอนุบาลจึงต้องเตรียมตัวให้พร้อม สำหรับการปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงมีกระบวนการในการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น จากสาเหตุของความต้อการจำเป็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ครูมีความเครียด เนื่องจากมีภาระงานมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาดูแลสุขภาพกาย และจิตใจของตนเอง นอกจากนี้ผลการวิจัยของ นนทรี สัจจารธรรม และ ณิชินี พงศ์ไพฑูรย์สิน (2557) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของครู ยังพบว่า ครูเป็นบุคลากรที่จะต้องเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปลูกฝังค่านิยมที่เหมาะสมทางด้านพฤติกรรมสุขภาพให้กับผู้เรียน แต่กลับพบว่าพฤติกรรมทางด้านสุขภาพของครูอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และมีภาวะเสี่ยงที่เป็นภัยต่อสุขภาพ ซึ่งสะท้อนมาจากความเครียดและภาระงานที่มากเกินไปของครู ดังนั้น หากครูไม่สามารถดูแลสุขภาพทางกายและใจของตนเองได้ จะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเป็นต้นแบบที่ดีให้นักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างที่มุ่งหวัง

ผลการจัดการประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางสำหรับครูในการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน ด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี สรุปได้ว่า ครูต้องให้ความสำคัญกับการจัดสรรเวลาในการดูแลสุขภาพกายและใจของตนเอง เพื่อให้สามารถแสดงพฤติกรรมในด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี มีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวัน สุขภาพจิตดี มีความสุข และจิตใจที่ดีงาม เช่น การออกกำลังกายสม่ำเสมอ การเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รองลงมาคือ ครูต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทางกายและใจ การมีสุขนิสัย สุขภาพจิตที่ดี และมีจิตใจที่ดีงาม และครูควรได้รับการส่งเสริมความรู้เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในเรื่องการเป็นแบบอย่างด้านการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี เพื่อสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2553) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีของครูว่า อิทธิพลสำคัญในการเกิดพฤติกรรมในเด็กวัยอนุบาลจะเกิดจากการเลียนแบบจากแม่แบบหรือตัวแบบที่เด็กมีความผูกพันและชื่นชอบ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีสุขภาวะกายใจที่ดีให้แก่ครูอนุบาลเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว จะทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นวัยที่เรียนรู้และซึมซับพฤติกรรมต่างๆ จากการเลียนแบบ และซึมซับการปฏิบัติจากสิ่งที่พบเห็น ซึ่งการที่ครูเป็นแบบอย่างให้แก่เด็กในการดูแลสุขภาพทางกายและใจ

ที่ดีจะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดีในการดูแลสุขภาพกายและใจอันจะเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการเติบโตเป็นพลเมืองอาเซียนที่มีคุณภาพต่อไป

2. การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการสนับสนุนให้เด็กมีการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี เป็นลำดับที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ครูมีระดับการปฏิบัติในสภาพจริงด้านการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีเป็นลำดับสุดท้ายแต่ในทางกลับกันครูมีระดับการปฏิบัติงานในสภาพที่ควรจะเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครูมีความคาดหวังเกี่ยวกับการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีอย่างมาก แต่ในสภาพจริงของครูกลับมีการปฏิบัติในระดับน้อย สาเหตุความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ครูไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการสนับสนุนเด็กให้มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้ครูไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนให้เด็กรับรู้และการเข้าใจความรู้สึกของเพื่อน รองลงมาคือครูยังขาดความระมัดระวังในการใช้คำพูด และการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเคารพและให้เกียรติ ทำให้ครูถ่ายทอดคติไปสู่อุปกรณ์การเรียนรู้ ความไม่เพียงพอของสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ใช้ในการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน เช่น หนังสือนิทาน หรือคู่มือให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรีต่อกัน สาเหตุดังกล่าวสอดคล้องกับ รังรอง สมมิตร (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กตามแนวคิดชุมชนแห่งการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัย ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยตอบสนองเด็กอย่างทันท่วงที บางครั้งครูใช้คำพูดในเชิงลบ มีการข่มขู่ให้เด็กกลัวเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ครูไม่พึงประสงค์ เช่น การร้องไห้ และพบว่ามีบางครั้งครูใช้คำพูดล้อเลียนเด็กที่มีรูปร่างอ้วน หรือพูดไม่ชัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูไม่เห็นความสำคัญของการปฏิบัติต่อเด็กอย่างเคารพและให้เกียรติ

ผลการจัดการประชุมกลุ่มเพื่อหาแนวทางสำหรับครูในการสนับสนุนให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี สรุปได้ว่า ครูควรปรับวิธีการสอน โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ฝึกฝนทักษะในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เปิดโอกาสให้เด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่เสมอ มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น อีกทั้งยังควรปลูกฝังเด็กให้รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้ที่มีความแตกต่างจากตนเอง ผ่านการสอนด้วยวิธีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้

ตุ๊กตาหรือตัวละครที่เด็กรู้จักมาเป็นต้นแบบ การเล่นเกมบทบาทสมมติ การใช้นิทาน เพลง ละครเป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กเห็นพฤติกรรม และซึมซับพฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นมิตร ไม่ตรี ร่องลงมาคือ ครูควรเปิดใจยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน เคารพให้เกียรติผู้ที่มีความแตกต่างจากตนเอง ไม่มองว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่น ไม่เลือกปฏิบัติต่อคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การไม่เปรียบเทียบความสามารถหรือพฤติกรรมของเด็ก ไม่แสดงความลำเอียง ไม่บังคับให้เด็กทำในสิ่งที่ขัดกับความเชื่อและวัฒนธรรมในครอบครัวของเด็ก นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอนุบาลให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไม่ตรีต่อกัน โดยการสร้างความตระหนักให้แก่ครูเพื่อให้ครูเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว และนำไปใช้ในห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งการสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไม่ตรีให้แก่เด็กเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กในบรรยากาศของการเคารพซึ่งกันและกัน มีการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเคารพ และให้เกียรติ จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความก้าวหน้าทางการพัฒนาที่เหมาะสม (Bredkamap and Copple, 1997) นอกจากนี้ อุตมลักษณ์ กุลพิจิตร (2553) กล่าวว่า การส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กครูควรมีการปฏิบัติที่ดีต่อเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกมีความสุข อบอุ่น ผ่อนคลาย ขณะเดียวกันครูควรให้ความคาดหวังในพฤติกรรมเสริมสร้างสังคม เด็กที่จะสามารถพัฒนาได้ตามช่วงวัยอย่างเหมาะสม การลดความมีอคติในการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทัศนคติทางบวกต่อความแตกต่าง ทางเชื้อชาติ และวัฒนธรรม อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ (2559) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูอนุบาลควรเอาใจใส่ ให้กำลังใจ โอบกอด สบสายตา พูดคุยสร้างแรงบันดาลใจกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ และชื่นชมเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

3. การสร้างความตระหนักให้แก่ครูในการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองอาเซียนให้แก่เด็กอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นลำดับที่ 3 การวิเคราะห์ ข้อมูลจากแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่า ครูมีระดับการปฏิบัติในสภาพจริงด้านการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นลำดับสุดท้ายแต่ในทางกลับกันครูมีระดับการปฏิบัติในสภาพที่ควรจะเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครูมีความคาดหวังเกี่ยวกับการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนอย่างมาก แต่ในสภาพจริงของครูกลับมีการปฏิบัติในระดับน้อย

สาเหตุความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสนทนากลุ่ม พบว่า ครูไม่เห็นความสำคัญของการสอนให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน โดยครูจะให้ความสำคัญเป็นบางช่วงเวลาตามโอกาส เช่น เมื่อได้รับคำสั่งหรือได้รับนโยบายจากผู้บริหาร จึงทำให้การพัฒนาเด็กในเรื่องนี้ขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งครูมองว่าการสอนอาเซียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ โกลดัว เข้าใจยาก สาเหตุดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กให้มีเจตคติต่ออาเซียน ทั้งที่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ สุมณ อมรวิวัฒน์ (2551) ได้กล่าวว่า เด็กควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้องในการเตรียมตนหรือเตรียมประกอบอาชีพ มีความสามารถในการอยู่ร่วมกันในวัฒนธรรมที่หลากหลายและใฝ่สันติสุข สอดคล้องกับ Kellert (2002) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาเจตคติให้แก่เด็กว่า ครูควรให้ความสำคัญด้านเจตคติ ไม่ใช่ด้านความรู้ เพื่อให้เด็กจดจำในการพัฒนาเจตคติที่ดีนั้น ครูควรคำนึงถึงการรับรู้ข้อมูลของเด็กและการตอบสนองต่อความรู้ที่เด็กได้รับ เนื่องจากเด็กอนุบาลเป็นวัยที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมรอบ ตัวได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการที่ครูจะสอนหรือสอดแทรกความรู้ให้แก่เด็ก ควรให้เด็กได้ซึมซับ และมีส่วนร่วมกับสิ่งที่ครูสอน และยิ่งไปกว่านั้นครูควรให้คุณค่า และชี้ให้เด็กเห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อความรู้เหล่านั้นด้วยความเข้าใจ

ผลการจัดการประชุมกลุ่ม เพื่อหาแนวทางสำหรับครูในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเข้าสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน สรุปได้ว่า ครูควรเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนจากที่เน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน ได้แก่ ธงชาติ การแต่งกาย ภาษาคำทักทาย อาหารประจำชาติไปสู่การสอนที่เชื่อมโยงความเป็นอาเซียนเข้ากับชีวิตประจำวัน โดยเริ่มต้นจากการนำสิ่งใกล้ตัวเด็กมาสอน เช่น การเรียนรู้การอยู่ร่วมกับเพื่อนในห้องเรียนก่อน จากนั้นจึงสอนให้เด็กเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับประเทศในอาเซียน หรือการสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่เด็ก ก่อนที่จะให้เด็กมีความภาคภูมิใจในการเป็นอาเซียน รองลงมา คือ ครูควรเห็นความสำคัญของการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง แม้จะไม่ได้รับคำสั่งหรือนโยบายจากผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดเรื่องการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนให้แก่เด็กไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา มีการให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับวิธีการสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน โดยใช้ช่องทางสื่อ เทคโนโลยี แนวทางดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวาสุภีพร แสนคำ, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และนภดล เจนอักษร (2559) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ด้านบทบาทของ

ครูผู้สอนปฐมวัย โดยสรุปได้ว่า ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในชาติของตนและความเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ Kellert (2002) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การมีเจตคติที่ดีเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้และการสอน เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้จะรับรู้และตอบสนองข้อมูลที่ได้รับตามความสนใจของตนเองเป็นหลัก หากเด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ข้อมูลต่างๆ จะนำไปสู่ความเข้าใจและความสามารถในการนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต นอกจากนี้ สำลี ทองธิว (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งที่เด็กเรียนรู้ มีความหมายต่อตัวเด็ก และเชื่อมโยงกับตัวของเด็ก ดังนั้นในการเรียนรู้ความเป็นอาเซียน จึงควรพัฒนาเจตคติให้กับเด็กเพื่อให้เด็กมองเห็นความสำคัญของการเป็นสมาชิกในประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

1. ครูควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ที่ได้จากงานวิจัย และนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาครู เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน
3. กระทรวงศึกษาธิการควรนำข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางไปใช้ในการจัดทำนโยบาย และคู่มือการปฏิบัติของครูปฐมวัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน เฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในสังกัดอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนอย่างครอบคลุม
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสร้างโปรแกรมให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อส่งเสริมให้ครูพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กวี วงศ์พุด. (2539). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: พี.เค. อินเตอร์พริ้นท์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นนทรี สัจจาธรรม และ ณัฐินี พงศ์ไพฑูรย์สิน. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดูแลสุขภาพและการใช้บริการสาธารณสุขของครูมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. คณะวิทยาศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- นภมณท์ เจียมสุข. (2555). *การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์, (2555). *การศึกษาตลอดชีวิตกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การรู้หนังสือ : การศึกษาตลอดชีวิตเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รังสีการพิมพ์.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. (2545). *ความเป็นครูไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พลพิมพ์.
- บัญญัติ ยงยวน. (2551). *การส่งเสริมพัฒนาการเด็กในบริบทของความหลากหลายวัฒนธรรม หนังสือ 10 ปี ทศวรรษเพื่อเด็กและภูมิปัญญาของครอบครัว*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล.
- แพรวภัทร ยอดแก้ว. (2555). *เอกสารประกอบการสอน วิชาอาเซียนศึกษา 2555*. สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2554). *แนวคิดด้านคุณลักษณะของนักเรียนมาตรฐานโลก*. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ แก่คณาจารย์โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., กรุงเทพมหานคร.
- รังรอง สมมิตร. (2556). *กระบวนการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กตามแนวคิดชุมชนแห่งการปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัย : การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพมหานคร: นามิบุคส์พับลิเคชั่น.

- วรรณิ แกมเกต. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลย์พร แสงนภาพวร. (2552). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน*. วารสารการศึกษาไทย, 6(61), 12-15.
- สวาสุภีพร แสนคำ และคณะ. (2557). *อนาคตภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน*. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมใจ ธีรทิจู. (2556). *กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพลเมืองอาเซียนที่พึงประสงค์*. (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร. (2556). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่สู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สุขนินธ์ บัณชุนันท์กุล. (2548). *กรณีศึกษาภาระงานครูอนุบาลในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ที่มีการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพของครูกับเด็กและพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กวัยอนุบาล*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่องการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, (2553). *การศึกษาการสร้างประชาคมอาเซียน 2558*. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *แนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาสู่อาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). *แนะนำ ASEAN Curriculum Sourcebook*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2551). *รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉราพร กลิ่นเกษร. (2555). *การวิเคราะห์ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร. (2553). *โมดูล 7 ชั้นเรียนของครู ผู้จัดการ. ใน ชุดฝึกอบรมปฐมวัย โครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Banks, James A. (1994). *An introduction to multicultural education*. Boston: ERIC.
- Bank Banks, J. A., & Banks, C. A. M. (2009). *Multicultural education: Issues and perspectives*. New York: John Wiley & Sons.
- Banks, J. A. (2015). *Cultural diversity and education*. London: Routledge.
- Bernett, C. I. (1955). *Multicultural Education*. Massachusetts. : Allyn and Bacon.
- Cancilla, J. M. (2002). *The Development and Evaluation of a school – Based Multi – Case Study*. Retrieved from <http://proquest.umi.com>
- Chema, A. (2013). *ASEAN 4 Kids: An Interactive Application for Learning ASEAN Culture*. Retrieved from. <http://utpedia.utp.edu.my/13534/>
- Copple, C., & Bredekamp, S. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Copple, C., & Bredekamp, S. (1997). *Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Education* (Ed.). Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- De Melendez, W. R., & Beck, V. O. (2012). *Teaching young children in multicultural classrooms: Issues, concepts, and strategies*: Cengage Learning.
- Derman-Sparks, L., & Edwards, J. O. (2010). *Anti-bias education for young children and ourselves*: Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.

- Eunsook, H. (1998). *Making sense of Developmentally and Culturally Appropriate Practice (DCAP) in Early Childhood Education*. New York: Peter Lang Publishing.
- Giroux, H. A. (1997). *Pedagogy and the politics of hope theory, culture, and schooling: A critical reader*. London: Westview Press.
- Gorham, Ephraim. (2007). *Multicultural Teaching Competence as Perceived by Elementary School Teachers*. Retrieved from <http://proquest.umi.com>
- Kaufman, R. A., Rojas, A. M., & Mayer, H. (1993). *Needs assessment: A user's guide*. New Jersey: Educational Technology:
- Kellert, S. R. (2002). Experiencing nature: Affective, cognitive, and evaluative development in children. *Children and Nature: Psychological*
- Lopez, A. I. (2001). *Teaching Strategies and Adaptation of Teachers in Multilaterally Diverse Classroom in Seventh-day Adventist K-8 School in North America*. Retrieved from <http://proquest.umi.com>
- National Council for Accreditation of Teacher Education. (1977). *Standards for the Accreditation of Teacher Education*. Washington, DC: National Council for
- Potter, A. (2000). *Making Sense of Developmentally and Culturally Appropriate Practice (DCAP) in Early Childhood Education,*" by Eunsook Hyun. Book Review. *Canadian Journal of Research in Early Childhood Education*, 8(3), 95-98.
- Sleeter, C. E., & Grant, C. A. (2008). *Making choices for multicultural education: Five approaches to race, class, and gender*. New York: John Wiley & Sons.
- Tileston, D. W. (2010). *What every teacher should know about diverse learners*. Corwin Press.
- Van Tartwijk, J., den Brok, P., Veldman, I., & Wubbels, T. (2009). Teachers' practical knowledge about classroom management in multicultural classrooms. *Teaching and Teacher Education*, 25(3), 453-460.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จีระพันธุ์ พูลพัฒน์	ประธานหลักสูตรการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
2. ดร. วรรณาท รักสกุลไทย	ผู้อำนวยการแผนกอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยา
3. อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี	หัวหน้างานวิชาการปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลสามเสน

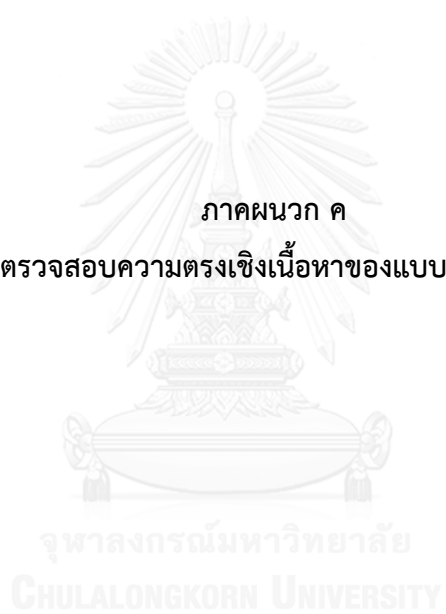

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมประชุมกลุ่ม

1. อาจารย์และนักวิชาการ จำนวน 4 คน ดังนี้
  - 1.1 อาจารย์ ดร.วรรณาท รักสกุลไทย ผู้อำนวยการแผนกอนุบาลโรงเรียนเกษมพิทยา
  - 1.2 อาจารย์ ผศ.ดร.ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
  - 1.3 คุณสรวงมณฑ์ สิทธิสมาน บรรณาธิการบริหาร บริษัท จีเอ็ม มัลติมีเดีย จำกัด (มหาชน)
  - 1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน ดังนี้
  - 2.1 อาจารย์เอมอร รสเครือ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ (ข้าราชการบำนาญ) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.2 ดร. มัลลวีร์ รอชโฟล เลขาธิการ ศูนย์อาเซียนศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.3 อาจารย์กาญจนา คงสวัสดิ์ หัวหน้าแผนกอนุบาล ฝ่ายการศึกษาอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร
3. ครูปฐมวัย จำนวน 3 คน ดังนี้
  - 3.1 อาจารย์เน่งน้อย แจ็งศิริกุล ครูอนุบาล โรงเรียนอนุบาลสมุทรสงคราม
  - 3.2 อาจารย์ปัทมา พังเครือ ครูอนุบาล โรงเรียนทุ่งมหาเมฆ
  - 3.3 อาจารย์ศศกมล บุรัชฎะ ครูอนุบาล โรงเรียนเกษมพิทยา

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

คำถาม	IOC
1. ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	
1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน	
1.1.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ	
1) ท่านจัดมุมประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ความแตกต่างของสกุลเงินแต่ละประเทศในอาเซียน เช่น จัดมุมบทบาทสมมติ เพื่อให้เด็กฝึกการซื้อขาย แลกเปลี่ยน โดยใช้สกุลเงินของประเทศต่างๆ	0.67
2) ท่านจัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับอาชีพเสรีในอาเซียน เช่น การให้เด็กเล่นบทบาทสมมติเป็นแพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล เป็นต้น	0.67
1.1.2 ความรู้ด้านสังคม	
3) ท่านจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อประเทศ ที่ตั้งของประเทศอาเซียน เช่น ให้เด็กเล่นเกมค้นหาประเทศในอาเซียน โดยใช้แผนที่	0.67
4) ท่านจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความแตกต่างของธงประจำชาติ ดอกไม้ประจำชาติในประเทศอาเซียน เช่น การเปรียบเทียบสีของธงประจำชาติของประเทศอาเซียน	0.67
1.1.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม	
5) ท่านจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กเรียนรู้ความแตกต่างเกี่ยวกับภาษา และการแต่งกายชุดประจำชาติของประเทศอาเซียน เช่น การเล่นบทบาท สมมติเปรียบเทียบความแตกต่างของชุดประจำชาติอาเซียน การทักทายโดยใช้ภาษาของแต่ละประเทศอาเซียน	0.67
6) ท่านจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่น และอาหารประจำชาติของประเทศอาเซียน เช่น การจัดกิจกรรมให้เด็กเล่นการละเล่นประเทศอาเซียน การให้เด็กเปรียบเทียบรสชาติอาหาร	0.67
1.2 ทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	
1.2.1 การทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น	
7) ท่านฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎกติกาหรือยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม เช่น การให้เด็กช่วยกันตั้งกฎระเบียบของห้องเรียน หรือของกลุ่มและปฏิบัติตาม	1
8) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้บทบาทการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เช่น การให้เด็กทำงานกลุ่ม โดยกำหนดบทบาทการเป็นหัวหน้า และสมาชิกกลุ่ม ให้เด็กเป็นผู้นำเพื่อนๆในการทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียน	1
1.2.3 การติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ	
11) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการสื่อสารความคิดอย่างเข้าใจ เช่น การให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง และครอบครัว การให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่ตนประทับใจในวันหยุด	1

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) (ต่อ)

คำถาม	IOC
12) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เช่น การให้เด็กได้พูดคุยอภิปรายร่วมกับเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน	1
1.3 การมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นอาเซียน	
1.3.1 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	
13) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่นและประเพณีไทย เช่น การให้เด็กเล่นริ้วขบวนมอญซ่อนผ้าในกิจกรรมกลางแจ้ง การให้เด็กช่วยกันทำกระทงและจัดเตรียมสถานที่ให้เด็กลอยกระทง	1
14) ท่านปลูกฝังเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านกิจวัตรประจำวันของเด็ก เช่น การจัดของว่างเป็นขนมไทยการให้เด็กเรียนรู้วิธีการไหว้ หรือเดินผ่านผู้ใหญ่	1
1.3.2 การเห็นคุณค่าต่อการเป็นอาเซียน	
15) ท่านปลูกฝังให้เด็กยอมรับและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น การให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของประเทศไทยในอาเซียน	1
16) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองอาเซียน เช่น การแต่งชุดประจำชาติอาเซียน การจัดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศไทย	1
1.3.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน	
17) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่น่าสนใจของประเทศอาเซียน เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของประเทศอาเซียน	1
18) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับเพลงเด็ก หรือของเล่นของประเทศอาเซียน เช่น การให้เด็กประดิษฐ์ของเล่นของประเทศอาเซียน การให้เด็กร้องเพลงง่ายๆ ของประเทศไทย	1
2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง	
2.1 การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน	
2.1.1 การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค	
19) ท่านปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม เช่น การเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็กทุกคน	0.67
20) ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยปราศจากอคติ เช่น การยิ้มแย้ม และพูดคุยกับเด็กทุกคน การไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสินการกระทำของเด็ก	0.67
2.1.2 การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	
21) ท่านส่งเสริมให้เด็กเคารพในสิทธิของตนเอง เช่น การกระตุ้นให้เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม การเปิดโอกาสให้เด็กตัดสินใจเลือกทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง	1
22) ท่านส่งเสริมให้เด็กเคารพในสิทธิของผู้อื่น เช่น การฝึกให้เด็กขออนุญาตก่อนหยิบของของผู้อื่นการฝึกให้เด็กไม่แฉงคิวผู้อื่น	1

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) (ต่อ)

คำถาม	IOC
2.1.3 การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	
23) ท่านเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เช่น การให้เด็กคิดถึงสาเหตุของปัญหา การให้เด็กช่วยกันเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา	1
24) ท่านส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาอย่างประนีประนอม เช่น การให้เด็กพูดคุยกัน เพื่อปรับความเข้าใจ การให้เด็กรับฟังเหตุผลของกันและกัน	1
2.2 การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น	
2.2.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น	
25) ท่านเปิดโอกาสให้เด็กรับรู้ความสามารถของตนเอง เช่น การให้เด็กนำเสนอผลงานของตนเอง การให้เด็กชื่นชมบอกข้อดีของตนเอง	1
26) ท่านส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความสามารถของผู้อื่น เช่น การให้เด็กปรบมือให้กำลังใจเพื่อน ที่ออกมาแสดงความสามารถหน้าชั้นเรียน การให้เด็กชื่นชมความสามารถของเพื่อน	1
2.2.2 การเคารพในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น	
27) ท่านส่งเสริมให้เด็กเข้าใจความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น เช่น การสอนเด็กให้เข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง การสอนเด็กให้เข้าใจความแตกต่างทางเชื้อชาติและศาสนา	1
28) ท่านส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างให้เกียรติ เช่น การสอนเด็กไม่ให้ล้อเลียนเพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง การสอนเด็กไม่ให้ใช้คำพูดดูถูกเพื่อนที่มีฐานะยากจน	1
2.2.3 การยอมรับในมุมมองที่แตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่น	
29) ท่านสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เช่น การสอนให้เด็กเข้าใจว่าความคิดเห็นของทุกคนสามารถแตกต่างกันได้	1
30) ท่านส่งเสริมให้เด็กรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง เช่น การให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม การชื่นชมเมื่อเด็กทำตามความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตนเอง	1
2.3 การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี	
2.3.1 การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	
31) ท่านส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การให้เด็กสังเกตและบอกว่าเพื่อนมีความรู้สึกอย่างไร	1
32) ท่านสนับสนุนให้เด็กดูแลความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การให้เด็กพูดปลอบใจ เมื่อเพื่อนไม่สบายใจ การให้เด็กพูดให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนท้อแท้	1
2.3.2 การช่วยเหลือและมีน้ำใจ	
33) ท่านเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น การให้เด็กช่วยเพื่อนเก็บของเล่น การมอบหมายให้เด็กช่วยเหลืองานของครู	1
34) ท่านส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันน้ำใจต่อผู้อื่น เช่น การให้เด็กได้แบ่งของเล่นให้เพื่อน การให้เด็กนำขนมมาร่วมรับประทานกับเพื่อนในโอกาสพิเศษ	1

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) (ต่อ)

คำถาม	IOC
2.3.3 การปฏิบัติอย่างให้เกียรติ	
35) ท่านส่งเสริมให้เด็กใช้คำพูดที่เคารพให้เกียรติผู้อื่น เช่น การให้เด็กใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนน้อม คำพูดที่สุภาพกับเพื่อน	1
36) ท่านส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ เช่น การฝึกให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยท่าทางที่สุภาพอ่อนโยน การให้เด็กส่งของให้เพื่อนให้ถึงมือโดยไม่โยน	1
3. การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	
3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	
3.1.1 การช่วยเหลือและพึ่งพาตนเอง	
37) ท่านประหยัดอดออม เช่น การใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมกับฐานะ ไม่กู้หนี้ยืมสินของผู้อื่น การซื้อของที่มีคุณภาพ	1
38) ท่านใช้ของหรือทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เช่น ปิดน้ำ ปิดไฟทุกครั้งหลังเลิกใช้ การใช้ของที่มาจากวัสดุรีไซเคิล	1
3.1.2 การมีเหตุผล	
39) ท่านมีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ เช่น การค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ การวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียก่อนการตัดสินใจ	1
40) ท่านมีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เช่น การใช้เหตุและผลในการทำสิ่งต่างๆ	1
3.1.3 การประหยัดอดออม	
41) ท่านมีการจัดเตรียมแผนเพื่อรองรับผล หรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน เช่น การจัดเตรียมอุปกรณ์กันฝนไปใช้ในกิจกรรมทัศนศึกษา การจัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ศิลปะสำรองไว้ใช้ในกิจกรรมสร้างสรรค์	1
42) ท่านเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง เช่น การฝึกฝนทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ให้แก่เด็ก และภาษาอังกฤษเพื่อการเป็นประชาคมอาเซียน	1
3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	
3.2.1 การแสวงหาความรู้	
43) ท่านมีความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การสอบถามผู้รู้ \ การค้นคว้าจากหนังสือ การใช้สื่อเทคโนโลยี	1
44) ท่านมีทักษะในการถามคำถาม เช่น การถามคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ การใช้คำถามหลากหลายรูปแบบ	1
3.2.2 การคิดและการแก้ปัญหา	
45) ท่านคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การมีความคิดแปลกแตกต่างไปจากเดิม	1
46) ท่านมีทักษะในการคิดแก้ปัญหา เช่น การคิดแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม	1

ตารางที่ 15 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC) (ต่อ)

คำถาม	IOC
3.2.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	
47) ท่านใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ เช่น การเข้าร่วมอบรมเพิ่มพูนความรู้สม่ำเสมอ	1
48) ท่านมีความสุขกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น มีความเพลิดเพลินกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ มีความภาคภูมิใจเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้	1
3.3 การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี	
3.3.1 การมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม	
49) ท่านดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การกินอาหารที่มีประโยชน์ การพักผ่อนอย่างเพียงพอ	1
50) ท่านปฏิบัติตนอย่างถูกสุลักษณะ เช่น การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด	1
3.3.2 การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	
51) ท่านแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การควบคุมอารมณ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่กดดัน การระงับอารมณ์โกรธ เมื่อถูกกระทำ	1
52) ท่านมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เช่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมี	1
3.3.3 การมีสุขภาพและสุนิษย์ที่ดี	
53) ท่านมีความประพฤติที่ดีงาม เช่น การมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองการมีความเสียสละต่อส่วนรวม	1
54) ท่านมีความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือเกื้อกูลศิษย์ และเพื่อนครู การมีความปรารถนาดี และจริงใจต่อผู้อื่น	1

ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแนวคำถามในการประชุมกลุ่ม (IOC)

คำถาม	IOC
1. ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	
1.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
1.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็น.....ทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุใด	1
1.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
1.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในประเด็น..... ที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด	1
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง	
2.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
2.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็น.....ทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุใด	1
2.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในด้านการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไม่ตรีประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
2.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในประเด็น.....ที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด	1
3. ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	
3.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
3.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในในประเด็น.....ทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุใด	1
3.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในประเด็น..... เพราะเหตุใด	1
3.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในประเด็น..... ที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด	1

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคม
อาเซียน จำแนกตามรายการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่
 ประชาคม อาเซียน ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จำแนกตามรายการ

การปฏิบัติของครูด้านการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวกับอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่ควรจะเป็น			t-test	
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.		ระดับ
1. การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศใน อาเซียน	3.67	1.10	สูง	4.56	0.50	สูงมาก	14.67*
1.1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ	3.61	1.09	สูง	4.31	0.57	สูงมาก	11.27*
1.1.1 จัดมุมประสบการณ์เพื่อเรียนรู้ ความแตกต่างของสกุลเงิน แต่ละประเทศในอาเซียน	3.84	0.74	สูง	4.33	0.79	สูงมาก	9.11*
1.1.2 จัดมุมประสบการณ์การเรียนรู้ เกี่ยวกับอาชีพเสรีในอาเซียน	3.50	1.26	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	11.80*
1.2 ความรู้ด้านสังคม	3.79	1.28	สูง	4.79	0.43	สูงมาก	14.88*
1.2.1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ เกี่ยวกับประเทศ	3.73	1.33	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	14.66*
1.2.2 จัดประสบการณ์ความแตกต่าง ของแต่ละประเทศ	3.84	1.22	สูง	4.81	0.39	สูงมาก	15.12*
1.3 ความรู้ด้านวัฒนธรรม	3.65	0.93	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	20.30*
1.3.1 ประสบการณ์การเรียนรู้ความ แตกต่างเกี่ยวกับภาษา	3.98	1.24	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	11.62*
1.3.2 จัดประสบการณ์การเล่น และอาหารประจำชาติ	3.32	0.63	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	34.17*
2. การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.50	0.43	สูง	4.67	0.41	สูงมาก	39.09*
2.1 การทำงานและอยู่ร่วมกับ ผู้อื่น	3.31	0.45	ปานกลาง	4.74	0.37	สูงมาก	49.05*
2.1.1 ฝึกให้เด็กปฏิบัติตามกฎกติกา	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
2.1.2 จัดกิจกรรมให้เรียนรู้บทบาท การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
2.2 ความรับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
2.2.1 ฝึกให้รับผิดชอบต่อตนเอง	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.2 มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
2.3 การติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ	3.37	0.55	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	42.64*
2.3.1 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึก การสื่อสารความคิดอย่างเข้าใจ	3.37	0.55	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	42.64*
2.3.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้ฝึกการเป็น ผู้พูดและผู้ฟังที่ดี	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน จำแนกตามรายการ (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
3. การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน	3.46	0.47	สูง	4.67	0.42	สูงมาก	38.10*
3.1 ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย	3.32	0.60	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	42.59*
3.1.1 จัดกิจกรรมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการละเล่นและประเพณีไทย	3.24	0.71	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	33.11*
3.1.2 ปลูกฝังเอกลักษณ์ความเป็นไทยผ่านกิจวัตรประจำวันของเด็ก	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
3.2 การเห็นคุณค่าของการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.58	0.31	สูง	4.41	0.49	สูงมาก	28.49*
3.2.1 ปลูกฝังให้เด็กยอมรับและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศ	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
3.2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองอาเซียน	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
3.3 การมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน	3.49	0.49	สูง	4.79	0.43	สูงมาก	39.79*
3.3.1 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่น่าสนใจของประเทศอาเซียน	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.3.2 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับเพลงเด็ก หรือของเล่นของประเทศ	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง จำแนกตามรายการ

การปฏิบัติของครูด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ เคารพในความแตกต่าง	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. การสร้างสังคมประชาธิปไตย ในห้องเรียน	3.52	0.46	สูง	4.66	0.43	สูงมาก	36.04*
1.1 การปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค	3.49	0.58	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	32.87*
1.1.1 ปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
1.1.2 ปฏิบัติต่อเด็กโดยปราศจากอคติ	3.38	0.54	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	35.71*
1.2 การเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเอง และผู้อื่น	3.31	0.45	ปานกลาง	4.74	0.37	สูงมาก	49.05*
1.2.1 ส่งเสริมให้เด็กเคารพในสิทธิของ ตนเอง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
1.2.2 ส่งเสริมให้เด็กเคารพ ในสิทธิของ ผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.3 การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
1.3.1 เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหา	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
1.3.2 ส่งเสริมให้เด็กแก้ปัญหาอย่าง ประนีประนอม	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
2. การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.52	0.45	สูง	4.64	0.44	สูงมาก	35.53*
2.1 การมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและ ผู้อื่น	3.32	0.45	ปานกลาง	4.67	0.46	สูงมาก	41.87*
2.1.1 เปิดโอกาสให้เด็กรับรู้ ความสามารถของตนเอง	3.43	0.50	สูง	4.81	0.39	สูงมาก	43.38*
2.1.2 ส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความสามารถ ของผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
2.2 การเคารพในความแตกต่าง ของตนเองและผู้อื่น	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.1 ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจ ความแตกต่างของตนเอง และผู้อื่น เช่น เพศ ศาสนา	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
2.2.2 ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างให้เกียรติ	3.50	1.26	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	11.80*

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง จำแนกตามรายการ (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการสร้างสภาพแวดล้อม ที่เคารพในความแตกต่าง	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
2.3 การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ระหว่างตนเองและผู้อื่น	3.50	0.56	สูง	4.78	0.42	สูงมาก	36.67*
2.3.1 สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ การมีความคิดเห็นที่แตกต่าง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*
2.3.2 ส่งเสริมให้เด็กรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
3. การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็น มิตรไมตรี	3.49	0.43	สูง	4.67	0.42	สูงมาก	38.90*
3.1 การเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน	3.40	0.49	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	46.47*
3.1.1 ส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความรู้สึก ของผู้อื่น	3.40	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.74*
3.1.2 สนับสนุนให้เด็กดูแลความรู้สึก ของผู้อื่น	3.40	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.28*
3.2 การช่วยเหลือและมีน้ำใจ	3.58	0.31	สูง	4.41	0.49	สูงมาก	28.49*
3.2.1 เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้อื่น	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
3.2.2 ส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันมีน้ำใจต่อ ผู้อื่น	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
3.3 การปฏิบัติด้วยความเคารพและให้เกียรติ	3.49	0.49	สูง	4.79	0.43	สูงมาก	39.79*
3.3.1 ส่งเสริมให้เด็กใช้คำพูดที่เคารพ ให้เกียรติผู้อื่น	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.3.2 ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อผู้อื่น ด้วยความเคารพ	3.40	0.49	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	44.60*

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน จำแนกตามรายการ

การปฏิบัติของครูด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
1. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.55	0.45	สูง	4.60	0.47	สูงมาก	32.34*
1.1 การพอประมาณ	3.50	0.56	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	33.29*
1.1.1 ประหยัดคอตอม	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
1.1.2 ใช้ของหรือทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	3.40	0.50	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.63*
1.2 การมีเหตุผล	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.2.1 มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ	3.37	0.57	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	51.39*
1.2.2 มีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เช่น การใช้เหตุและผลในการทำสิ่งต่างๆ	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
1.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.76	0.35	สูง	4.53	0.46	สูงมาก	26.28*
1.3.1 มีการจัดเตรียมแผนเพื่อรองรับผลหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*
1.3.2 เตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
2. การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง	3.46	0.50	สูง	4.66	0.42	สูงมาก	36.90*
2.1 การแสวงหาความรู้	3.40	0.69	ปานกลาง	4.78	0.42	สูงมาก	34.26*
2.1.1 ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น การสอบถามผู้รู้	3.21	0.75	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	37.90*
2.1.2 มีทักษะในการถามคำถาม เช่น การถามคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
2.2 การคิดและการแก้ปัญหา	3.41	0.49	ปานกลาง	4.80	0.35	สูงมาก	46.19*
2.2.1 คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เช่น การมีความคิดแปลกแตกต่างไปจากเดิม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.37*
2.2.2 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา เช่น การคิดแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	57.14*
2.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ	3.58	0.31	สูง	4.41	0.49	สูงมาก	28.49*
2.3.1 ใฝ่หาความรู้ใหม่อยู่เสมอ เช่น การเข้าร่วมอบรม	3.21	0.41	ปานกลาง	4.53	0.52	สูงมาก	39.89*
2.3.2 มีความสุขกับสิ่งที่ได้เรียนรู้	3.95	0.21	สูง	4.29	0.47	สูงมาก	13.26*

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน จำแนกตามรายการ (ต่อ)

การปฏิบัติของครูด้านการเป็นแบบอย่าง ความเป็นพลเมืองอาเซียน	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			t-test
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	
3. การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี	3.43	0.51	ปานกลาง	4.70	0.41	สูงมาก	38.95*
3.1 การมีสุขภาพ และสุขนิสัยที่ดี	3.48	0.51	สูง	4.79	0.43	สูงมาก	39.18*
3.1.1 ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง	3.57	0.50	สูง	4.77	0.46	สูงมาก	35.26*
3.1.2 ปฏิบัติตนอย่างถูกสุขลักษณะ	3.38	0.53	ปานกลาง	4.81	0.39	สูงมาก	43.04*
3.2 การมีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	3.50	0.56	สูง	4.70	0.46	สูงมาก	33.33*
3.2.1 แสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์	3.60	0.63	สูง	4.75	0.44	สูงมาก	30.08*
3.2.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง	3.40	0.49	ปานกลาง	4.66	0.48	สูงมาก	36.74*
3.3 การมีคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม	3.31	0.46	ปานกลาง	4.62	0.34	สูงมาก	45.69*
3.3.1 มีความประพฤติที่ดีงาม	3.41	0.49	ปานกลาง	4.95	0.22	สูงมาก	56.73*
3.3.2 มีความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่น	3.20	0.43	ปานกลาง	4.29	0.47	สูงมาก	34.56*

*p < .01

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม.....

**แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครู
ในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน**

คำชี้แจง

1. รายละเอียดของแบบสอบถามฉบับนี้จัดขึ้นเพื่อประเมินความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนา

คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน โดยข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครูเกี่ยวกับเพศ สถานภาพ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ระดับชั้นที่ท่านกำลังปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการสอน และประสบการณ์ในการเข้าอบรมเกี่ยวกับการการศึกษาอาเซียน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 54 ข้อ

2. การตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กในเรื่องดังกล่าวอย่างแท้จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย ข้อมูลที่ได้จากท่านจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยจะไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

3. ผู้วิจัยนำเสนอวิทยานิพนธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ดังนี้

3.1 การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน ทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน และมีเจตคติที่ดีต่อความเป็นอาเซียน

3.1.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือกิจกรรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

3.1.2 การฝึกทักษะการเป็นพลเมืองอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และการติดต่อสื่อสารอย่างเข้าใจ

3.1.3 การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือกิจกรรม เพื่อให้เด็กมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย เห็นคุณค่าของการเป็นอาเซียน และมีความรู้สึกที่ดีต่อประเทศสมาชิกอาเซียน

3.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง หมายถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่าง ด้วยการสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน การเข้าใจความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น และการปฏิบัติต่อกันด้วยความเป็นมิตรไมตรี

3.2.1 การสร้างสังคมประชาธิปไตยในห้องเรียน หมายถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

3.2.2 การส่งเสริมความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น หมายถึง การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น การเคารพในความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น เข้าใจมุมมองที่แตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น

3.2.3 การสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นมิตรไมตรี หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อกัน การมีความเคารพและให้เกียรติ

3.3 การเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นพลเมืองอาเซียนทั้งในด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี

3.3.1 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการพอประมาณ การมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต และการที่มีภูมิคุ้มกันที่ดี

3.3.2 การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสวงหาความรู้อยู่เสมอ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้มีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมและถูกต้อง

3.3.3 การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลสุขภาพร่างกาย และจิตใจของตนเองให้สมบูรณ์ แข็งแรง มีความสุข มีคุณธรรม มีการประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ดี ถูกต้อง

4. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามแล้ว ขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยใส่ในซองที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้

หากมีความประสงค์จะทราบข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อผู้วิจัย คือ นางสาวนัทธมน บุญสิงห์ โทรศัพท์มือถือ 088-865-4466 email: i-sungz@hotmail.com

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้เป็นอย่างดี

นางสาวนัทธมน บุญสิงห์

นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของครู

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความจริงและ
เติมข้อความที่ตรงกับความจริงของท่าน

1. เพศ

หญิง

ชาย

2. สถานภาพ

โสด

สมรส

หย่าร้าง/ แยกกันอยู่

หม้ายจากคู่สมรสถึงแก่กรรม

3. อายุ

ต่ำกว่า 31 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี สาขา (โปรดระบุ).....

ปริญญาโท สาขา (โปรดระบุ).....

ปริญญาเอก สาขา (โปรดระบุ).....

5. ระดับชั้นที่ท่านกำลังปฏิบัติงาน

อนุบาลปีที่ 1 (เด็กอายุ 4-5 ปี) จำนวนเด็ก ..... คน

อนุบาลปีที่ 2 (เด็กอายุ 5-6 ปี) จำนวนเด็ก ..... คน

6. ประสบการณ์ในการสอน

ระดับอนุบาล ชั้นปีที่ (โปรดระบุ)..... ระยะเวลา (โปรดระบุ).....ปี

ระดับอื่นๆ (โปรดระบุ)..... ระยะเวลา (โปรดระบุ).....ปี

7. ประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน (โปรดระบุ)

ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน

เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาอาเซียน จำนวน .....ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเพื่อบทบาทครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทย
สู่ประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามระดับที่ท่านมีการปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้
ระดับการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนของท่านในสภาพที่เป็นจริง

5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระดับการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนของท่านในสภาพที่ท่านคิดว่าควรจะเป็น

5 หมายถึง ควรปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ควรปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก

3 หมายถึง ควรปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ควรปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับน้อย

1 หมายถึง ควรปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0. ท่านเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส			✓			✓				

จากตาราง หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบันท่านเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสในระดับปานกลาง แต่สภาพที่ควรจะเป็นเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียน ท่านคิดว่า ท่านควรเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใสในระดับมากที่สุด

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14) ท่านปลูกฝังเอกลักษณ์ความเป็นไทย ผ่านกิจกรรมประจำวันของเด็ก เช่น การจัดของว่างเป็นขนมไทย การให้เด็ก เรียนรู้วิธีการไหว้ หรือเดินผ่านผู้ใหญ่										
15) ท่านปลูกฝังให้เด็กยอมรับและเคารพ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของ ประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น การให้เด็ก เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีทักทายของประเทศ ต่างๆในอาเซียน										
16) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กมีส่วนร่วมในการ เป็นพลเมืองอาเซียน เช่น การแต่งชุด ประจำชาติอาเซียน การจัดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียน										
17) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ สิ่งที่น่าสนใจของประเทศอาเซียน เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวของ ประเทศอาเซียน										
18) ท่านจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ เพลงเด็ก หรือของเล่นของประเทศ อาเซียน เช่น การให้เด็กประดิษฐ์ของ เล่นของประเทศอาเซียน การให้เด็กร้อง เพลงง่ายๆของประเทศอาเซียน										
19) ท่านปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม เช่น การเปิดโอกาส ให้เด็กทุกคนมีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมการจัดกิจกรรม ที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ทุกคน										
20) ท่านปฏิบัติต่อเด็กโดยปราศจากอคติ เช่น การยิ้มแย้มและพูดคุยกับเด็กทุกคน การไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการตัดสิน การกระทำของเด็ก										

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง	สภาพที่ควรจะเป็น
--------------	-----------------	------------------

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ล้อเลียนเพื่อนที่มีความแตกต่างจากตนเอง การสอนเด็กไม่ให้ใช้คำพูดดูถูกเพื่อนที่มีฐานะยากจน										
29) ท่านสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เช่น การสอนให้เด็กเข้าใจว่าความคิดเห็นของทุกคนสามารถแตกต่างกันได้										
30) ท่านส่งเสริมให้เด็กรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างจากตนเอง เช่น การให้เด็กปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม การชื่นชมเมื่อเด็กทำตามความคิดเห็นของผู้อื่นที่มีความแตกต่างจากตนเอง										
31) ท่านส่งเสริมให้เด็กรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การให้เด็กสังเกต และบอกว่าเพื่อนมีความรู้สึกอย่างไร										
32) ท่านสนับสนุนให้เด็กดูแลความรู้สึกของผู้อื่น เช่น การให้เด็กพูดปลอบใจเมื่อเพื่อนไม่สบายใจ การให้เด็กพูดให้กำลังใจ เมื่อเพื่อนท้อแท้										
33) ท่านเปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือผู้อื่น เช่น การให้เด็กช่วยเพื่อนเก็บของเล่น การมอบหมายให้เด็กช่วยเหลืองานของครู										
34) ท่านส่งเสริมให้เด็กแบ่งปันน้ำใจต่อผู้อื่น เช่น การให้เด็กได้แบ่งของเล่นให้เพื่อน การให้เด็กนำขนมมาร่วมรับประทานกับเพื่อนในโอกาสพิเศษ										
35) ท่านส่งเสริมให้เด็กใช้คำพูดที่เคารพให้เกียรติผู้อื่น เช่น การให้เด็กใช้น้ำเสียงที่นุ่มนวล อ่อนน้อม คำพูดที่สุภาพกับเพื่อน										

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ประเด็นคำถาม	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
49) ท่านดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การกินอาหารที่มีประโยชน์ การพักผ่อนอย่างเพียงพอ										
50) ท่านปฏิบัติตนอย่างถูกต้อง สุขลักษณะ เช่น การล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร การแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สะอาด										
51) ท่านแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การควบคุมอารมณ์ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่กดดัน การระงับอารมณ์โกรธ เมื่อถูกกระทำ										
52) ท่านมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เช่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความพอใจในสิ่งที่ตนเองมี										
53) ท่านมีความประพฤติที่ดีงาม เช่น การมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง การมีความเสียสละต่อส่วนรวม										
54) ท่านมีความรัก ความเมตตาต่อผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือเกื้อกูลศิษย์ และเพื่อนครูการมีความปรารถนาดี และจริงใจต่อผู้อื่น										

ผู้วิจัยขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถามมา ณ ที่นี้

การจัดประชุมกลุ่ม

เรื่อง
การนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่
ประชาคมอาเซียน

ผู้ดำเนินรายการ

นางสาวนันทมน บุญสิงห์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชา
หลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ปณัฐชร์มณี อธิราชกุล จารุชัยนิวัฒน์

วัน เวลา สถานที่ ในการจัดสนทนากลุ่ม

วันจันทร์ที่ 24 เมษายน 2560 เวลา 13.00 – 15.00 น. ณ ห้องประชุม 823 ชั้น 8 อาคารพระมิ่ง
ขวัญการศึกษาไทย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของความจำเป็นและการนำเสนอแนวทางสำหรับครูในการพัฒนา
คุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนจากผลการวิเคราะห์ความจำเป็น 3 ลำดับ ดังนี้
ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน ความต้องการจำเป็นลำดับ
ที่ 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านการจัดการ
เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน

รายละเอียดวิธีการ

การจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) มีลักษณะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน
และกันของผู้เข้าร่วมการประชุมกลุ่มกับผู้วิจัย การถกประเด็นการสนทนามีความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น
ตลอดจนการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล

โครงสร้างคำถามที่ใช้ในการประชุมกลุ่ม

**1. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านการเป็นแบบอย่างความเป็นพลเมืองอาเซียน เรื่องการมี
สุขภาวะทางกายและใจที่ดี**

1.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการ
จำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการเป็นแบบอย่าง
การมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี เพราะเหตุใด

1.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการเป็นแบบอย่างการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดีทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุดเพราะเหตุใด

1.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในด้านการเป็นแบบอย่างการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี เพราะเหตุใด

1.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในด้านการเป็นแบบอย่างการมีสุขภาวะทางกายและใจที่ดี ที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด

2. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เคารพในความแตกต่าง เรื่องการปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไมตรี

2.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไมตรี เพราะเหตุใด

2.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไมตรีทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุใด

2.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในด้านการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไมตรี เพราะเหตุใด

2.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาของครูอนุบาลในด้านการส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นมิตรไมตรีที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด

3. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน เรื่องการมีเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน

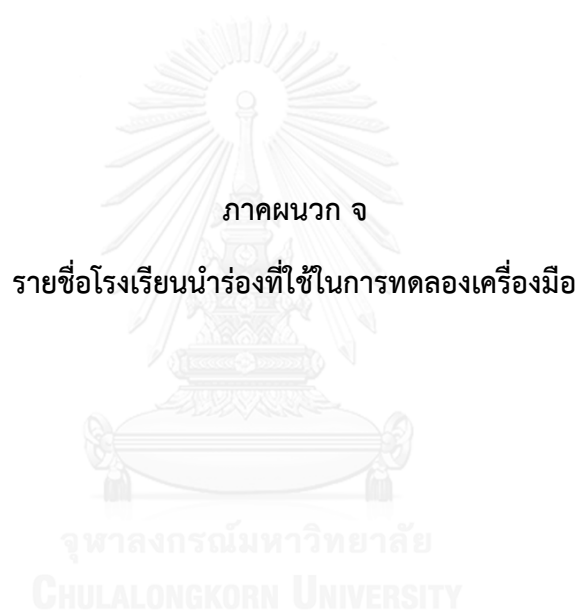
3.1 ท่านคิดว่าอะไรเป็นสาเหตุสำคัญ หรือสาเหตุหลักที่ทำให้ครูอนุบาลมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน เพราะเหตุใด

3.2 จากการอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ครูมีความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะเด็กอนุบาลไทยสู่ประชาคมอาเซียนในด้านเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนทั้งหมดข้างต้น ท่านคิดว่าสาเหตุใดมีความสำคัญมากที่สุด เพราะเหตุใด

3.3 ท่านคิดว่าควรใช้วิธีการหรือแนวทางใดในการแก้ไขปัญหของครุอนุบาลด้านการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียน เพราะเหตุใด

3.4 จากการอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหของครุอนุบาลด้านการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเป็นอาเซียนที่กล่าวมาทั้งหมด ท่านคิดว่าแนวทางใดที่จะประสบความสำเร็จได้มากที่สุด เพราะเหตุใด

ตารางที่ 20 รายชื่อโรงเรียนนำร่องที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวน
1	อนุบาลเพชรบูรณ์	เพชรบูรณ์	10
2	อนุบาลศรีสะเกษ	ศรีสะเกษ	10
3	อนุบาลเพชรบุรี	เพชรบุรี	10
4	อนุบาลสามเสน	กรุงเทพ	10
รวม			50

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิภาค

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 21 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคเหนือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวน
1	อนุบาลกำแพงเพชร	กำแพงเพชร	12
2	อนุบาลเชียงใหม่	เชียงใหม่	18
3	ตากสินราชานุสรณ์	ตาก	8
4	อนุบาลพะเยา	พะเยา	11
5	อนุบาลพิจิตร	พิจิตร	14
6	บ้านเนินมะปราง	พิษณุโลก	14
7	อนุบาลลำพูน	ลำพูน	9
รวม			86

ตารางที่ 22 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคใต้

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวน
1	อนุบาลกระบี่	กระบี่	10
2	อนุบาลชุมพร	ชุมพร	13
3	อนุบาลนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	12
4	อนุบาลปัตตานี	ปัตตานี	11
5	อนุบาลพังงา	พังงา	8
รวม			57

ตารางที่ 23 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ชื่อจังหวัด	จำนวน
1	อนุบาลนครนายก	นครนายก	8
2	อนุบาลนครปฐม	นครปฐม	13
3	อนุบาลนครสวรรค์	นครสวรรค์	15
4	ชลประทานสงเคราะห์	นนทบุรี	6
5	อนุบาลปทุมธานี	ปทุมธานี	11
6	อนุบาลมวกเหล็ก	สระบุรี	7
7	สุพรรณภูมิ	สมุทรปราการ	12
8	อนุบาลวัดนางนอง	กรุงเทพ	5
9	อนุบาลทัพทัน	อุทัยธานี	6
10	บ้านหนองบอน	สุพรรณบุรี	4
รวม			87

ตารางที่ 24 รายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	จำนวนครู
1	อนุบาลขอนแก่น	ขอนแก่น	16
2	อนุบาลชัยภูมิ	ชัยภูมิ	16
3	เมื่องวาปีปทุม	มหาสารคาม	8
4	อนุบาลมุกดาหาร	มุกดาหาร	5
5	อนุบาลร้อยเอ็ด	ร้อยเอ็ด	22
6	อนุบาลสกลนคร	สกลนคร	15
7	อนุบาลหนองคาย	หนองคาย	6
8	หนองบัววิทายน	หนองบัวลำภู	8
9	อนุบาลอุดรธานี	อุดรธานี	18
10	อนุบาลนครราชสีมา	นครราชสีมา	24
11	ชุมชนวังสะพุง	เลย	5
12	อนุบาลศีขรภูมิ	สุรินทร์	6
13	อนุบาลนครพนม	นครพนม	10
14	สนามบิน	ขอนแก่น	11
รวม			170

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนันทมน บุญสิงห์ เกิดเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 จังหวัดเชียงราย สำเร็จการศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร สาขาสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร ในปีการศึกษา 2556 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี 2556

